

ศึกษาและพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคาร
เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

STUDY AND DEVELOPMENT OF GRAPHIC ON SOUVENIR AS IDENTITY
DESIGN FOR AGRICULTURE BANK AND AGRICULTURE COOPERATIVE

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
คณะครุศาสตรอุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2558

KMITL-2015-ED-M-222-036

ศึกษาและพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคาร
เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

STUDY AND DEVELOPMENT OF GRAPHIC ON SOUVENIR AS IDENTITY
DESIGN FOR AGRICULTURE BANK AND AGRICULTURE COOPERATIVE

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
คณะครุศาสตรอุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2558

KMITL-2015-ED-M-222-036

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

STUDY AND DEVELOPMENT OF GRAPHIC ON SOUVENIR AS IDENTITY
DESIGN FOR AGRICULTURE BANK AND AGRICULTURE COOPERATIVE

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF MASTER OF
INDUSTRIAL EDUCATION IN TECHNOLOGY OF INDUSTRIAL PRODUCT DESIGN
FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG
2015
KMITL-2015-ED-M-222-036

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2015

FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ศึกษาและพัฒนาตลาดขายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์
ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
Study and Development of Graphic on Souvenir as
Identity Design for Agriculture Bank and Agricultural
Cooperative

นักศึกษา

นางสาวอรจิรา เทศปลื้ม

รหัสประจำตัว

53630711

ปริญญา

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชา

เทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิศักดิ์ สินธุ์ภาค

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุรงค์ เลาหะเพ็ญแสง

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์		ลายมือชื่อ
รศ.ว่าที่ร้อยโทพิชัย	สศภิบาล	
ผศ.ดร.อภิศักดิ์	สินธุ์ภาค	
ผศ.ดร.จตุรงค์	เลาหะเพ็ญแสง	
รศ.อุดมศักดิ์	สาริบุตร	
ผศ.ดร.เกรียงศักดิ์	เขียวมั่ง	

วัน / เดือน / ปี ที่สอบ

19 พฤษภาคม 2558 เวลา 10.00 น. เป็นต้นไป

สถานที่สอบ

ณ ห้อง ค. 417 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมรับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ ดร.พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์)

คณบดี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

วันที่ 15 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2558

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ศึกษาและพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

นักศึกษา

นางสาวอรจิรา เทศปลื้ม

รหัสประจำตัว

53630711

ปริญญา

ครุศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชา

สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

พ.ศ.

2558

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิศักดิ์ สินธุ์ศักดิ์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุรงค์ เลาะห์เพ็ญแสง

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาและพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร 2) เพื่อพัฒนาลวดลายและผลิตภัณฑ์ ที่ทำการศึกษาสำหรับ ธนาคาร (ธ.ก.ส.) และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มงานเสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กรสำนักประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กรธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรที่มีต่อลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จากการศึกษาเอกสารและเรียบเรียงข้อมูลที่น่ามาเป็นข้อมูลพื้นฐาน ในการพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษางานวิจัยครั้งนี้คือ แผนกกลุ่มงานเสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กร สำนักประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ที่มีผลความพึงพอใจต่อลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ใช้การสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 15 คน โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความสนใจที่จะให้นำรูปแบบลวดลายเบญจรงค์ในกลุ่มลายพรรณพฤกษา มาพัฒนาเป็นลวดลายบนของที่ระลึกในแก่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.13$) จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายเพิ่มเติมพบว่า มีความสนใจในรูปแบบลวดลายเบญจรงค์ในกลุ่มลายพรรณพฤกษาเพราะเป็นลวดลายที่สอดคล้องกับ ต้นไม้ ใบไม้ ดอกไม้ และพืช ซึ่งสามารถสะท้อนเอกลักษณ์สำคัญของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ได้ คือรวงข้าว ซึ่งสื่อถึงความอุดมสมบูรณ์ สามารถนำมาพัฒนาลวดลายให้ส่งเสริมเอกลักษณ์ของธนาคารได้มากกว่าลวดลายในหมวดอื่นๆ

การพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ทั้ง 3 แบบโดยนำไปประเมินกับผู้เชี่ยวชาญ แบบร่างที่ 1 มีระดับคะแนนมากที่สุด ค่าเฉลี่ย คือ ($\bar{x} = 3.67$)

จากการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.49$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis Title	Study and Development of Graphic on Souvenir as Identity Design for Agriculture Bank and Agricultural Cooperative
Student	Onjira Tespleaum
Student ID.	53630711
Degree	Master of Industrial Education
Program	Technology of Industrial Product Design
Year	2015
Thesis Advisor	Asst.Prof.Dr.Apisak Sindhuphak
Thesis Co - Advisor	Asst.Prof.Dr.Chaturong Louhapensang

ABSTRACT

The purpose of this research is to 1) to study and develop the pattern on the souvenir to express the identity of bank for agriculture and agricultural cooperatives 2) to develop the pattern and the product studied for bank (BAAC) and 3) to study the satisfaction of the work strengthen the corporate image of public relations office communication enterprise bank for agriculture and agricultural cooperatives on the pattern on the souvenir expressed to identity. From the study of documents and compiled information used as a basis in the development of the pattern on the souvenir. The sample of this research the task group strengthen the corporate image Bank for agriculture and agricultural cooperatives the satisfaction of the pattern on the gift to express individuality. Bank for agriculture and agricultural cooperatives use of variance (Purposive Sampling) were 15 people by using questionnaires in the data collection.

The study found that the samples were interested to bring a pattern set in the segment native floral pattern for develop a pattern on the souvenir for the bank for agriculture and agricultural cooperatives in as much ($\bar{x} = 4.13$) from the interviews showed that the target more are interested in the patterns with the floral pattern because the pattern consistent with trees, leaves, flowers and plants. It is empty, which the media to fertility can be used to develop pattern to promote the identity of the bank more patterns in other categories.

The development of the pattern on the souvenir to express the identity of the bank for agriculture and agricultural cooperatives, the 3 by model applied to the evaluation with experts. Draft at 1 with the most points, mean ($\bar{x} = 3.67$)

From the study of the satisfaction of patterns on the souvenir to express individuality of the bank for agriculture and agricultural cooperatives Overall satisfaction was high ($\bar{x} = 4.49$)

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ได้ด้วยความกรุณาจาก ผศ.ดร.อภิศักดิ์ สินธุภัก อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.จตุรงค์ เกาหะเพ็ญแสง ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ซึ่งให้ความอนุเคราะห์แก้ไข ตลอดจนติดตามเอาใจใส่ ให้ความรู้ และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์มาโดยตลอดจนวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ ชี้แนะแนวทางตลอดจนข้อคิดต่าง ๆ อันก่อให้เกิดการต่อยอดแนวความคิด ซึ่งประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าเป็นแนวทางในการจัดทำวิทยานิพนธ์จนประสบความสำเร็จ

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิกทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ ให้คำแนะนำเพิ่มเติมและตรวจสอบแก้ไข เพื่อปรับปรุงให้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีคุณภาพ

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่ให้คำแนะนำในการแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อให้งานวิทยานิพนธ์สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ที่ให้ความอนุเคราะห์ยืมดีให้ ความร่วมมือในการให้ข้อมูล และร่วมประเมินผลการออกแบบและชี้แนะแนวทางเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณมารดา และครอบครัวอันเป็นที่รัก ที่ให้โอกาสในการศึกษา ซึ่งเป็นหนึ่งใน กำลังใจสำคัญในการเล่าเรียน คอยให้คำปรึกษา และทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี อีกทั้งให้การช่วยเหลือ สนับสนุนในทุกๆด้านเสมอมา

ขอขอบพระคุณพี่ๆ เพื่อนๆ รุ่น16 และบุคคลที่ผู้วิจัยไม่ได้กล่าวไว้ในที่นี้ แต่ผู้วิจัยซาบซึ้งและขอบคุณทุกท่านด้วยใจจริง ที่ให้การสนับสนุน ตลอดจนให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการวิจัยนี้จะมีประโยชน์ต่อท่านผู้สนใจ ผู้วิจัยขอมอบให้ เป็นแนวทางเพื่อการศึกษาและประยุกต์ใช้ในการวิจัยครั้งต่อไป ให้มีคุณภาพและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นไป

อรจิรา เทศปลื้ม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญตาราง.....	VI
สารบัญภาพ.....	VII
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญ.....	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	2
1.3 กรอบแนวคิดที่ใช้การวิจัย.....	2
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	3
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะการวิจัย.....	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
2.1 ประวัติและสัญลักษณ์ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร.....	5
2.2 ลายเบญจรงค์ไทย.....	11
2.3 หลักการออกแบบลวดลาย.....	14
2.4 ของที่ระลึก.....	25
2.5 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับหลักองค์ประกอบศิลป์.....	30
2.6 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34
บทที่ 3 วิธีดำเนินการงานวิจัย.....	36
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	36
3.2 เครื่องมือที่ใช้การวิจัย.....	36
3.3 ขั้นตอนการศึกษาและการออกแบบ.....	38
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	38
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
4.1 ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาลวดลายของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อ การเกษตรและสหกรณ์การเกษตร.....	41
4.2 ขั้นตอนที่ 2 ผลการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกให้กับธนาคาร (ธ.ก.ส.) จากลวดลายที่ ทำการศึกษา.....	45

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.3 ขั้นตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มงานเสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กร สำนักประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร ที่มีต่อลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ ของธนาคารเพื่อ การเกษตรและสหกรณ์การเกษตร.....	49
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	51
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	51
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	52
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	54
บรรณานุกรม.....	55
ภาคผนวก.....	56
ภาคผนวก ก. หนังสือราชการ.....	57
ภาคผนวก ข. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	67
ภาคผนวก ค. ภาพการดำเนินงานวิจัย.....	79
ภาคผนวก ง. ผลงานการออกแบบ.....	83
ภาคผนวก จ. PATTERN.....	93
ประวัติผู้เขียน.....	97

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 ตารางการวิเคราะห์องค์ประกอบลวดลาย เพื่อนำไปสู่การพัฒนาให้สอดคล้องกับ เอกลักษณ์ของธนาคาร.....	42
4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แบบประเมินรูปแบบของการศึกษาและพัฒนา ลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตรจากผู้เชี่ยวชาญด้านกราฟิกทั้ง 3 ท่าน.....	43
4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มงาน เสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กร สำนักประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร ธนาคาร เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ที่มีต่อลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออก ถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร.....	49

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 ภาพแสดงตราสัญลักษณ์ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร.....	10
2.2 ลวดลายรูปแบบแถบ หรือเส้นแนวนอน-ตรง.....	16
2.3 ลวดลายรูปแบบแถบ หรือเส้นแนวนอน-ซิกแซ็ก.....	16
2.4 ลวดลายรูปแบบแถบ หรือเส้นแนวนอน-โค้ง.....	17
2.5 ลวดลายรูปแบบแถบ หรือเส้นแนวตั้ง-ตรง.....	17
2.6 ลวดลายรูปแบบแถบ หรือเส้นแนวตั้ง-ซิกแซ็ก.....	18
2.7 ลวดลายรูปแบบแถบ หรือเส้นแนวตั้งโค้ง.....	18
2.8 ลวดลายรูปแบบแถบ หรือเส้นแนวเฉียง-ตรง.....	18
2.9 ลวดลายรูปแบบแถบ แนวเฉียง-ซิกแซ็ก.....	19
2.10 ลวดลายรูปแบบแถบ หรือเส้นแนวเฉียง-โค้ง.....	19
2.11 ลวดลายรูปแบบพื้นที่สี่เหลี่ยม สี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน และหกเหลี่ยม.....	20
2.12 ลวดลายรูปแบบพื้นที่วงกลม วงรี ครึ่งวงกลม และครึ่งวงรี.....	21
3.1 กรอบการศึกษาและพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคาร เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร.....	40
4.1 แบบร่างที่ 1 แสดงการพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคาร การใช้สีทองเป็นสีหลัก ประกอบสีน้ำเงิน และสีขาว แสดงสีประจำธนาคาร และลวดลาย รวงข้าว ในแบบหรรษา.....	45
4.2 แบบร่างที่ 2 แสดงการพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคาร ใช้โทนสีเหลืองทอง ประกอบสีน้ำเงิน เด่นที่สัญลักษณ์ธนาคารเหมือนจริง ผสมผสาน อย่างโดดเด่น.....	46
4.3 แบบร่างที่ 3 แสดงการพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคาร ใช้สีประจำธนาคารเป็นหลัก คือสีน้ำเงิน สีทอง และสีขาว ลวดลายรวงข้าวที่ดูอุดมสมบูรณ์.....	46
4.4 แสดงการพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคาร เพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร.....	48

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เป็นธนาคารของรัฐบาลมีวัตถุประสงค์ มุ่งให้ความช่วยเหลือทางการเงิน เพื่อส่งเสริม อาชีพการเกษตรหรือการดำเนินงาน ของเกษตรกรกลุ่ม เกษตรกร หรือสหกรณ์การเกษตร ตลอดจนส่งเสริมให้ เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือสหกรณ์การเกษตร สามารถ ประกอบอาชีพอย่างอื่น ที่เกี่ยวเนื่องในการเกษตร เพื่อเพิ่มรายได้ ให้แก่ครอบครัวเกษตรกร รวมทั้งให้ บริการรับฝากเงินเช่นเดียวกับธนาคารพาณิชย์ทั่วไปอีกด้วยอยู่ในสังกัดกระทรวงการคลังมีบทบาทและภารกิจหลักในการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ภาคการเกษตรและชนบทควบคู่กับการส่งเสริมสร้างองค์ความรู้และพัฒนาอาชีพตลอดห่วงโซ่ อุปทาน ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกร (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. 2557. [Online]. Available. http://www.baac.or.th/content-about.php?content_group_sub=3) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ที่จัดตั้งนั้นมีสาขาอยู่ทั่วประเทศและทุกจังหวัดภายในประเทศไทย เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ธ.ก.ส. ได้จัดให้มีการรับฟังความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มเพื่อรับฟังความคาดหวัง ตลอดจนความต้องการ และความตั้งใจที่จะใช้บริการกลุ่มลูกค้าของทางธนาคารโดยเฉพาะ ทางธนาคารจึงมีการส่งเสริมให้มีนโยบายในการจัดทำสิ่งของที่ระลึกจากทางธนาคาร เพื่อมอบตอบแทนในการให้ความไว้วางใจจากการให้บริการของทางธนาคาร

ของที่ระลึก เป็นหนึ่งในผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม และศิลปะ เพราะเป็นสิ่งที่แสดงถึงผลรวมของลักษณะเฉพาะของท้องถิ่น ซึ่งทำให้สิ่งนั้นเป็นที่รู้จักจำได้ เป็นการใช้ความคิดสร้างสรรค์เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการ ตามแนวทางของเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ของที่ระลึกอาจหมายถึงสิ่งต่างๆ ที่นำมาใช้เป็นตัวจูงใจ ให้เกิดการคิดถึงหรือนึกถึงเรื่องราวต่างๆ หรืออาจหมายถึงสัญลักษณ์แทนบุคคล เหตุการณ์ เรื่องราว ที่ได้รับการออกแบบสร้างสรรค์ขึ้น เพื่อกระตุ้นเตือนหรือเน้นย้ำความทรงจำให้คิดถึงหรือนึกถึงอยู่เสมอ (ประเสริฐ ศีลรัตน์. 2531) ผู้วิจัยได้เห็นถึงประโยชน์จากของที่ระลึก ที่สามารถสร้างการจดจำและเสริมภาพลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรได้ การมองวัตถุประสงค์ของผู้สร้าง จุดมุ่งหมายของผู้ให้ ผู้นำไปขายหรือแลกเปลี่ยน ความแตกต่างที่ทำให้ของที่ระลึกกลายเป็นเอกลักษณ์และคุณค่าในตัวเอง อาจเป็นที่ วัสดุ เทคนิคการทำ และค่านิยมหรือประเพณีในท้องถิ่น

ปัจจุบัน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรได้จัดทำของที่ระลึกเพื่อมอบแก่ลูกค้า ผู้มีอุปการคุณเสมอมา ด้วยการใช้เครื่องถ้วยเบญจรงค์เป็นสื่อเพื่อแทนความขอบคุณ ทางธนาคารเล็งเห็นว่าเครื่องถ้วยเบญจรงค์มีความเป็นเอกลักษณ์และโดดเด่น อีกทั้งยังแสดงออกถึงความเป็นไทย มีคุณค่าและมูลค่าในตัวเอง ทางธนาคารไม่ได้จัดทำเพียงของที่ระลึกที่เป็นเครื่องถ้วยเบญจรงค์เท่านั้น ยังรวมไปถึง พวงกุญแจ ร่ม ปฏิทิน กระเป๋า เป็นต้น จากการศึกษาข้อมูลผู้วิจัยได้พบว่าของที่ระลึกประเภทอื่นๆ ยังขาดความโดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์ ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงเอกลักษณ์ของเบญจรงค์ที่มีเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลวดลายที่โดดเด่น และมีมูลค่าในตัวเอง เหมาะแก่การนำมาศึกษาเพื่อพัฒนาเป็นลวดลายที่อยู่บนของที่ระลึกประเภทอื่นของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

การออกแบบลวดลาย นับเป็นผลงานของมนุษย์ที่แฝงไว้ด้วยศิลปวัฒนธรรมอันประณีตละเอียดอ่อน บ่งบอกถึงความแปลกใหม่ที่สะสมจากประสบการณ์ สิ่งแวดล้อม อันก่อให้เกิดเอกลักษณ์ของชุมชน เชื้อชาติของบุคคลในแต่ละสังคม และเป็นสื่อที่สามารถศึกษาถึงวิถีชีวิต วัฒนธรรมประเพณี ในเชิงประวัติศาสตร์ได้ทางหนึ่ง ลวดลายที่ได้รับการออกแบบโดยนักออกแบบที่มีความแตกต่างกันในเรื่องเชื้อชาติ ภาษา วัฒนธรรมประเพณี ย่อมมีคุณลักษณะของลวดลายที่แตกต่างกัน หรือแม้แต่วาดลายในแต่ละช่วงยุค แต่ละสมัย ก็ย่อมมีความแตกต่างกันตามสมัยนั้นๆ ลวดลายมีความสำคัญโดยเข้าไปเป็นส่วนประกอบในการสร้างสรรค์งานแทบทุกประเภท (พินาสิน สาริยา. 2549)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญในการจัดทำของที่ระลึกที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เพื่อใช้มอบตอบแทนกลุ่มลูกค้าที่มาใช้บริการ และเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์เสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กร ผู้วิจัยมุ่งเน้นการศึกษาถึงลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ของธนาคาร ลงบนผลิตภัณฑ์ที่ธนาคารต้องการที่จะสนับสนุนในการจัดเป็นผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกเพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์และสร้างการจดจำที่ดีให้แก่ธนาคาร

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาและพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

1.2.2 เพื่อพัฒนาลวดลายและผลิตภัณฑ์ ที่ทำการศึกษาสำหรับ ธนาคาร (ธ.ก.ส.)

1.2.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของพนักงานกลุ่มงานเสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กรสำนักประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กรธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรที่มีต่อลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

1.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัย ศึกษาและพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรมีแนวทางในการศึกษาโดยใช้กรอบแนวคิดดังนี้

ศึกษาและพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรตามแนวคิดในด้านการออกแบบคือการวางแผนสร้างสรรค์รูปแบบ โดยวางแผนจัดสัดส่วนประกอบของการออกแบบให้สัมพันธ์กับประโยชน์ใช้สอย วัสดุ และการผลิต ตามแนวคิดของ วิรุณ ตั้งเจริญ (2556 : 19) โดยผู้วิจัยสรุปเป็นกรอบในการศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ดังนี้

1. ศึกษาเอกลักษณ์ในการสร้างสรรค์งาน
2. ศึกษากระบวนการสร้างงาน

ศึกษาและพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรดำเนินการตามแนวคิดเรื่องหลักการออกแบบลวดลายของสิทธิศักดิ์ธัญศรี

สวัสดิ์กุล (2539 : 135-140) โดยผู้วิจัยสรุปเป็นกรอบในการศึกษาและออกแบบดังนี้
เอกสารนี้เป็นเอกสารทบทวนเนื้อหาสำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. คำนึงถึงความสวยงามและลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์
2. คำนึงถึงความเหมาะสมกับวัสดุและกรรมวิธีการผลิต

ศึกษาและพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรดำเนินการศึกษาคความพึงพอใจของกลุ่มงานเสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กร สำนักประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กรธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรที่มีต่อลวดลาย ที่ทำการศึกษาและพัฒนาตามแนวคิดของธีระชัย สุขสด (2544 : 88-91)

1. ด้านความเป็นเอกลักษณ์
2. ด้านความงาม
3. ด้านการส่งเสริมภาพลักษณ์และเสริมมูลค่า

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งเพื่อพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เพื่อนำมาพัฒนาลวดลายของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรไว้ดังนี้

1.4.1 เป็นการศึกษาลวดลายบนของที่ระลึกประเภทเครื่องถ้วยเบญจรงค์ ซึ่งเป็นของที่ระลึกธนาคารที่ใช้อยู่จริงในปัจจุบันแบ่งตามหมวดหมู่ คือ ลวดลายเบญจรงค์ในกลุ่มเทพนมประกอบลายต่างๆลวดลายเบญจรงค์ในกลุ่มลายพรรณพฤกษาลวดลายเบญจรงค์ในกลุ่มลายผ้ายก

1.4.2. เป็นการพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกเพื่อใช้กับผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกประเภทอื่น

1.4.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนการศึกษาและพัฒนาลวดลายของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

1.4.3.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้วิจัยได้กำหนดให้พนักงานธนาคาร (ธ.ก.ส) สาขา สำนักงานใหญ่ จำนวน 2,100 คน

1.4.3.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ พนักงานธนาคาร (ธ.ก.ส.) ในแผนกกลุ่มงานเสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กร สำนักประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร ธนาคาร (ธ.ก.ส) ใช้การสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (พรสนอง วงศ์สิงห์ทอง.2550: 125) จำนวน 15 คน

1.4.4 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาข้อมูล

1.4.4.1 ตัวแปรต้น คือ รูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกให้กับธนาคาร (ธ.ก.ส.) จากลวดลายที่ทำการศึกษา

1.4.4.2 ตัวแปรตามคือความพึงพอใจของกลุ่มงานเสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กร สำนักประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กรธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรที่มีต่อลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะการวิจัย

- 1.5.1 ลวดลาย หมายถึงลวดลายที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและ
 1.5.2 ของที่ระลึกหมายถึง ของที่ระลึกธนาคาร เพื่อใช้เป็นการสร้างการจดจำและส่งเสริม
 ภาพลักษณ์ขององค์กร ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
 1.5.3 เอกลักษณ์ธนาคารหมายถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์
 การเกษตร ที่นำมาพัฒนาเป็นลวดลายของที่ระลึก
 1.5.4 เครื่องถ้วยเบญจรงค์ หมายถึง ของที่ระลึกธนาคารที่มีเอกลักษณ์โดดเด่น
 1.5.5 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) หมายถึงธนาคารของรัฐบาลใน
 สังกัดกระทรวงการคลังมีบทบาทและภารกิจหลักในการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ภาค
 การเกษตรและชนบทควบคู่กับการส่งเสริมสร้างองค์ความรู้และพัฒนาอาชีพ
 1.5.6 ความพึงพอใจหมายถึงความพึงพอใจของกลุ่มงานเสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กรสำนัก
 ประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กรธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ที่มีต่อลวดลายของที่ระลึกบน
 เบญจรงค์ที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ ธ.ก.ส.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศึกษาและพัฒนาลวดลายของที่ระลึกที่แสดงออกถึง เอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาทำการศึกษาตลอดจนได้ศึกษา แนวความคิดในแบบต่างๆมาศึกษาเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการสนับสนุนการวิจัย ซึ่งข้อมูลทั้งหมดที่ ทางผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้ามาและได้สรุปแบ่งออกมาเป็นตอนๆ ได้แก่

- 2.1 ประวัติและสัญลักษณ์ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
- 2.2 ลายเบญจรงค์ไทย
- 2.3 หลักการออกแบบลวดลาย
- 2.4 ของที่ระลึก
- 2.5 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับหลักองค์ประกอบศิลป์
- 2.6 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ประวัติและสัญลักษณ์ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

พ.ศ. 2509 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ได้จัดตั้งขึ้นตาม พระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีวัตถุประสงค์ให้ความช่วยเหลือ ทางด้านการเงินแก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์การเกษตร สำหรับการประกอบอาชีพ เกษตรกรรมหรืออาชีพที่เกี่ยวข้องเนื่องกับเกษตรกรรม เพื่อเพิ่มรายได้หรือพัฒนาคุณภาพชีวิตของ เกษตรกรหรือครอบครัวของเกษตรกร

นายจำเนียร สารระนาด ผู้จัดการ ธ.ก.ส. คนแรกได้วางรากฐานการดำเนินงานพร้อมทั้ง อุดมการณ์การทำงานให้พนักงาน ธ.ก.ส. ทุกคนละเว้นการอันควรต่าง ๆ โดยได้อบรมสั่งสอนให้ปฏิบัติ หน้าที่ด้วยความรวดเร็ว ซื่อสัตย์ สุจริต และไม่เบียดเบียนลูกค้า เพราะงานสินเชื่อเพื่อการเกษตร เป็น งานที่กว้างขวางและซับซ้อน ต้องศึกษาและค้นคว้าเพิ่มเติมอยู่เสมอ เพื่อให้มีความรู้ ความชำนาญ ยิ่งขึ้น ขอให้ท่านละเว้นการอันควรละเว้น ไม่เบียดเบียนเกษตรกรลูกค้า จงทำงานหนัก เร่งรัด ฉับไว ถูกต้อง และแม่นยำ กอปรด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งพนักงาน ธ.ก.ส. ถือปฏิบัติมาจนถึงปัจจุบัน

ปรับบทบาทสู่ธนาคารพัฒนาชนบท

ทศวรรษที่ 1 (พ.ศ.2509-2519) มุ่งลดบทบาทเงินกู้้นอกระบบ

ในทศวรรษแรก ธ.ก.ส. ให้ความสำคัญกับการให้สินเชื่อเพื่อการผลิตระยะสั้น และระยะปาน กลาง แก่เกษตรกรให้ทั่วถึงอย่างรวดเร็ว เพื่อลดบทบาทของเงินกู้้นอกระบบ โดยสร้างนวัตกรรมทาง การเงินใหม่

ที่ให้สินเชื่อแก่เกษตรกรรายคน โดยใช้บุคคลในกลุ่มค้ำประกันรับรองรับผิดชอบร่วมกัน ร่วมกัน สร้างรากฐานความพร้อมของเกษตรกรเพื่อสร้างรายได้ และฐานะทางการเงินที่มั่นคงให้แก่ เกษตรกร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทศวรรษที่ 2 (พ.ศ.2520-2529) พัฒนาการให้สินเชื่อและบริการครบวงจร

ช่วงทศวรรษที่ 2 ธ.ก.ส.ได้พัฒนาแนวทางปฏิบัติงานให้รวดเร็วยิ่งขึ้นโดยการให้บริการสินเชื่อแก่เกษตรกรรายคน ในรูปแบบของสัญญาเครดิตเงินสด เพื่อให้เกษตรกรเบิกรับเงินกู้โดยสะดวก และเริ่มดำเนินงานบนพื้นฐานความร่วมมือกับส่วนราชการและเอกชน ในการช่วยหาปัจจัยพื้นฐานต่างๆ ที่อำนวยความสะดวกต่อการพัฒนาการเกษตรอย่างครบวงจร ในรูปของวัสดุอุปกรณ์การเกษตร และเชื่อมโยงการตลาด โดยการจัดตลาดกลางพืชผลการเกษตรตลอดจนการรับจำนำข้าวเปลือก

ทศวรรษที่ 3 (พ.ศ. 2530-2539) ช่วยเหลือเกษตรกรชั้นเล็กและยากจน-จัดตั้งสถาบันเกษตรกร

ช่วงทศวรรษที่ 3 ได้พยายามขยายการให้บริการเกษตรกรให้ทั่วถึงและครอบคลุมยิ่งขึ้น โดยเฉพาะเกษตรกรชั้นเล็กและยากจน ซึ่งปกติจะไม่สามารถขอใช้บริการสินเชื่อจากสถาบันการเงินได้ ธ.ก.ส. จึงกำหนดหลักเกณฑ์เป็นการเฉพาะเพื่อให้บริการสินเชื่อแก่เกษตรกรดังกล่าว อาทิ การแปรรูปผลผลิตช่วยสร้างงานและรายได้ให้แก่เกษตรกร ขณะเดียวกันยังสนับสนุนให้เกษตรกรลูกค้ายรวมตัวกันจัดตั้งสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. (สกต.) เพื่อเป็นองค์กรของเกษตรกรลูกค้าในการสร้างอำนาจต่อรองทางการตลาด และได้ริเริ่มโครงการวัฒนธรรมบริการ เพื่อพัฒนาพนักงานให้มีทักษะความรู้ และตระหนักถึงความสำคัญในการให้บริการที่ดีแก่ลูกค้า

ทศวรรษที่ 4 (พ.ศ.2540-2549) น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การพัฒนาชนบท

ช่วงทศวรรษที่ 4 ธ.ก.ส. ได้ปรับบทบาทและกลยุทธ์การดำเนินงานครั้งสำคัญเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางด้านเศรษฐกิจ และสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยขอแก้ไข พ.ร.บ. ธ.ก.ส. ให้ครอบคลุมการให้สินเชื่อเพื่อประกอบอาชีพอื่นเพื่อเสริมรายได้ รวมทั้งการพัฒนาความรู้และคุณภาพชีวิต ตลอดจนได้น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับเกษตรกรลูกค้า เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างพอเพียงและมั่นคง สร้างความเข้มแข็งสู่ชุมชนควบคู่ไปกับการส่งเสริมและสนับสนุนการรักษาสิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังปลูกฝังให้พนักงานดูแลและให้บริการลูกค้าอย่างใกล้ชิดและทั่วถึง นอกจากนี้ ในปี 2542 ธ.ก.ส. ได้จัดตั้งกองทุนขึ้นโดยใช้ชื่อว่า กองทุนธนาคารอิสลาม (Islamic Banking Fund) เพื่อทำหน้าที่ให้บริการทางการเงินตามหลักศาสนาอิสลาม และสามารถดำเนินการได้ภายใต้กรอบ พ.ร.บ. ธ.ก.ส.

ทศวรรษที่ 5 (พ.ศ.2550-ปัจจุบัน) ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของเกษตรกรรายย่อยและให้บริการสินเชื่อที่หลากหลาย

เข้าสู่ทศวรรษที่ 5 ธ.ก.ส. ยังคงมุ่งมั่นกับภารกิจพัฒนาชนบทภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเฉพาะการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของเกษตรกรรายย่อย อีกทั้งขยายการให้บริการสินเชื่อไปสู่บุคคล กลุ่มบุคคล ผู้ประกอบการ กองทุนหมู่บ้านหรือชุมชน องค์กรที่เกี่ยวข้อง และสหกรณ์ทุกประเภท ให้สามารถเข้าถึงแหล่งทุนในระบบ พร้อมทั้งสนับสนุนสินเชื่อเพื่อสร้างรายได้เพิ่ม เพื่อให้เกษตรกรลูกค้ายมีฐานะและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น อีกทั้งสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้พนักงานทำงานเป็นทีม มีความซื่อสัตย์ มีสำนึกรับผิดชอบ และใช้ชีวิตพอเพียงบนมาตรฐานเดียวกัน ทุกช่วงเวลาที่ผ่านมา ธ.ก.ส. มุ่งมั่นต่อพันธกิจที่มีต่อเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง เพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนเกษตรกร และเศรษฐกิจภาคเกษตรในชนบทให้เติบโตได้อย่างมั่นคงยั่งยืน

วัตถุประสงค์ ธ.ก.ส.

1. ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือสหกรณ์การเกษตรสำหรับการ

- ประกอบอาชีพเกษตรกรรมหรืออาชีพที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม
- ประกอบอาชีพอย่างอื่นเพื่อเพิ่มรายได้
- พัฒนาความรู้ในด้านเกษตรกรรมหรืออาชีพอย่างอื่นเพื่อเพิ่มรายได้หรือพัฒนา

คุณภาพชีวิตของเกษตรกรหรือครอบครัวของเกษตรกร

- ดำเนินกิจการตามโครงการที่เป็นการส่งเสริมหรือสนับสนุนการประกอบ

เกษตรกรรม ซึ่งเป็นการดำเนินการร่วมกับผู้ประกอบการ เพื่อเพิ่มรายได้หรือพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรหรือครอบครัวของเกษตรกร

2. ประกอบธุรกิจอื่นอันเป็นการส่งเสริมหรือสนับสนุนการประกอบเกษตรกรรม

3. ดำเนินงานเป็นสถาบันการเงินเพื่อการพัฒนาชนบท โดยให้ความช่วยเหลือทางการเงินหรือการบริหารจัดการแก่บุคคล กลุ่มบุคคล ผู้ประกอบการ กองทุนหมู่บ้าน หรือชุมชน รวมทั้งองค์กรที่จัดตั้งขึ้นในรูปแบบใด ที่มีวัตถุประสงค์ในการสนับสนุนการประกอบอาชีพของเกษตรกรหรือชุมชน ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้มีการพัฒนาผลผลิต หรือผลิตภัณฑ์ของเกษตรกร หรือชุมชนให้มีประสิทธิภาพทั้งในด้านการลงทุน การผลิต การแปรรูป และการตลาด หรือเพื่อส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งในด้านเศรษฐกิจหรือเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต

4. ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สหกรณ์ เพื่อใช้ดำเนินงานภายใต้ขอบเขตวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งสหกรณ์

วิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยม

แนวนโยบายของผู้ถือหุ้นภาครัฐ (Statement of Directions : SOD)

กระทรวงการคลังในฐานะกระทรวงเจ้าสังกัดได้กำหนดแนวนโยบายของผู้ถือหุ้นภาครัฐ (Statement of Directions) ที่จะใช้เป็นแนวทางในการกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจและชี้ประเด็นที่รัฐวิสาหกิจควรให้ความสำคัญและเร่งดำเนินการ ตลอดจนใช้เป็นแนวทางในการกำหนดตัวชี้วัดสำหรับการประเมินผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ ซึ่งแนวนโยบายของผู้ถือหุ้นภาครัฐ มี 3 ระดับ ดังนี้

แนวนโยบายสำหรับรัฐวิสาหกิจในภาพรวม

เป็นกลไกขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศบนพื้นฐานการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล

แนวนโยบายสำหรับรัฐวิสาหกิจในสาขาสถาบันการเงิน

เป็นกลไกของภาครัฐ เพื่อสร้างโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงแหล่งเงินทุนควบคู่กับการยกระดับคุณภาพชีวิตภายใต้การบริหารจัดการองค์การที่มั่นคง มีมาตรฐาน ตลอดจนใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

แนวนโยบายสำหรับ ธ.ก.ส.

มุ่งเน้นการให้บริการทางการเงินอย่างครบวงจรแก่ภาคการเกษตรและชนบท ควบคู่กับการเสริมสร้างองค์ความรู้และสนับสนุนการพัฒนาอาชีพ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกร และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารและบริการประชาชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จาก SOD ข้างต้น เพื่อให้สามารถแปลงไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น
กระทรวงการคลัง ได้กำหนดหลักการและแนวทางการดำเนินงานตาม SOD ดังนี้

1. ปรับปรุงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้รองรับการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพิ่มประสิทธิภาพและความเชี่ยวชาญของพนักงานเพื่อให้สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่าง
เชื่อมั่นและยั่งยืน
3. จัดทำแผนการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อรองรับการปรับเปลี่ยนนโยบายรัฐบาลที่อาจจะ
เกิดขึ้นในอนาคตอันส่งผลกระทบต่อธนาคาร
4. ควรให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงจากปัจจัยต่างๆ
5. ร่วมจัดทำระบบฐานข้อมูลลูกค้าฐานรากของสถาบันการเงินเฉพาะกิจเพื่อสนับสนุนการ
กำหนดนโยบายในการช่วยเหลือประชาชนให้เข้าถึงแหล่งเงินทุน

แผนระยะยาว

1. ปรับปรุงผลิตภัณฑ์เพื่อให้บริการทางการเงินอย่างครบวงจรแก่ภาคการเกษตรและชนบท
ควบคู่กับการเสริมสร้างองค์ความรู้และสนับสนุนการพัฒนาอาชีพของเกษตรกร
2. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารและบริการ
ประชาชน
3. จัดทำระบบฐานข้อมูลลูกค้าของสถาบันการเงินเฉพาะกิจทั้งระบบเพื่อสนับสนุนการ
กำหนดนโยบายในการช่วยเหลือประชาชนให้เข้าถึงแหล่งเงินทุน

วิสัยทัศน์ (Vision)

เป็นธนาคารพัฒนาชนบทที่มั่นคง มีการจัดการที่ทันสมัย ให้บริการทางการเงินครบวงจร
เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกร

พันธกิจ (Mission)

เพื่อก้าวสู่การเป็นธนาคารพัฒนาชนบทเต็มรูปแบบ ธ.ก.ส. ได้กำหนดพันธกิจสำคัญคือ

1. บริการทางการเงินครบวงจร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของห่วงโซ่คุณค่าสินค้าเกษตร และ
ตอบสนองความต้องการของลูกค้าอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
2. พัฒนาการบริหารและการจัดการทรัพยากร เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกร
ชุมชน สถาบันการเงินชุมชน และสถาบันเกษตรกร อย่างเกื้อกูล แบ่งปันและเป็นธรรม
3. บริหารจัดการเงินทุน ให้เพียงพอและมีต้นทุนที่เหมาะสมต่อลูกค้าและการดำเนินงาน
4. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารและการบริการ
5. มุ่งมั่นหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีและยึดมั่นในความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม
เพื่อความมั่นคงและยั่งยืน

ค่านิยม (Core Values)

ธ.ก.ส. ยึดหลัก SPARK ในการบริหารงานเพื่อช่วยสะท้อนความรับผิดชอบต่อองค์กรที่มีต่อ
ประชาชน สังคมและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเป็นตัวขับเคลื่อนในการดำเนินการตามพันธกิจให้บรรลุ
วิสัยทัศน์อันพึงประสงค์ ประกอบด้วย

Sustainability (S) ความยั่งยืนทั้งองค์กร ธ.ก.ส. ลูกค้า ผู้ถือหุ้น สังคม และสิ่งแวดล้อม

Participation (P) การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

Accountability (A) ความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการและบุคลากร

Respect (R) ความเคารพและให้เกียรติต่อตนเองและผู้อื่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**Knowledge (K) การส่งเสริมและยกระดับความรู้ให้เป็นธนาคารแห่งการเรียนรู้
ความสามารถพิเศษขององค์กร (Core Competency)**

1. การให้สินเชื่อร่วมกลุ่ม โดยให้ลูกค้ามีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเสริมสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม
2. ความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้ามายาวนาน มีการให้บริการอย่างเป็นกันเอง
3. การจัดการการเรียนรู้และพัฒนาให้กับลูกค้า ทั้งด้านการผลิต การจัดการ การตลาด สิ่งแวดล้อมและการดำรงชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
4. มีเครือข่าย (Networking) ที่ครอบคลุมในการพัฒนาชนบท

ผลการดำเนินงาน : ปีบัญชี 2557 ข้อมูล ณ 31 ตุลาคม 2557

รายการ	หน่วย	ปีบัญชี				
		2553	2554	2555	2556	2557
1. จำนวนสาขา	สาขา	1,026	1,082	1,137	1,180	1,209
2. จำนวนสำนักงานจังหวัด (สนจ.)	สนจ.	75	77	77	77	77
3. จำนวนหน่วยธุรกิจสินเชื่อ	หน่วย	968	979	1,018	1,051	1,068
4. จำนวนจุดบริการ ATM	เครื่อง	700	1,122	1,301	1,507	1,696
5. จำนวนพนักงาน	คน	14,040	15,388	15,913	18,496	18,813
6. จำนวนลูกค้าเงินฝาก						
6.1 บุคคล	รายบัญชี	20,285,523	19,930,509	21,150,958	22,932,832	23,576,134
6.2 นิติบุคคล	รายบัญชี	186,576	195,931	243,428	307,894	339,750
6.3 ภาครัฐ	รายบัญชี	242,501	299,561	337,578	362,203	374,948
7. จำนวนลูกค้าสินเชื่อ						
7.1 เกษตรกรรายคน	ครัวเรือน	4,612,424	4,999,641	5,378,204	5,471,890	5,555,027
7.2 บุคคลทั่วไป	ราย	n.a	n.a	204,499	230,874	240,558
8. เงินให้สินเชื่อ						
8.1 เกษตรกรรายคน	ล้านบาท	515,786	590,064	625,492	712,365	752,153
8.2 สหกรณ์การเกษตร	ล้านบาท	35,479	83,832	43,551	57,522	60,493
8.3 กลุ่มเกษตรกร	ล้านบาท	119	160	151	309	281
8.4 โครงการนโยบายรัฐ	ล้านบาท	2,843	82,121	41,625	19,068	13,074

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์การใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการศึกษา

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตราสัญลักษณ์ของ ธ.ก.ส.

ตราธนาคารในอดีต (พ.ศ. ๒๕๐๙ - ๒๕๒๘)

เมื่อเริ่มก่อตั้งธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) คณะกรรมการ ธ.ก.ส. มีมติเมื่อการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๐๙ วันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๐๙ กำหนดตราของธนาคารเป็นรูปวงกลม ระหว่างขอบวงนอกและขอบวงในมีชื่อ “ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร” ตอนล่างมีอักษรย่อชื่อของธนาคาร “ธ.ก.ส.” ภายในขอบวงในมีรูปถุงเงินและรวงข้าว ซึ่งหมายถึง การให้เงินกู้ เพื่อการผลิตทางเกษตรและการออมเงิน

ตราธนาคารปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๒๘ - ปัจจุบัน)

เปลี่ยนแปลงเมื่อคณะกรรมการ ธ.ก.ส. มีมติเมื่อการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๒๘ วันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๒๘ กำหนดตราของธนาคารใหม่ เพื่อให้มีความโดดเด่น สวยงาม และง่ายต่อการจดจำ โดยมีความหมาย ดังนี้

ภาพที่ 2.1 ภาพแสดงตราสัญลักษณ์ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
ที่มา : (ที่มา: <http://www.baac.or.th>)

กรอบรูปสี่เหลี่ยมมุมมน หมายถึง ความต่อเนื่อง การสื่อสารสัมพันธ์อันดี การบริการ ความเข้าใจ ความร่วมมือ การประสานประโยชน์ ความผูกพัน ความไม่มีที่สิ้นสุด ระหว่าง รัฐบาล ธ.ก.ส. และ เกษตรกรลูกค้า ซึ่งจะผูกสัมพันธ์เป็นวัฏจักรต่อเนื่องตลอดไป เพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน จะขาดจากกันไม่ได้

ธ.ก.ส. สีขาว หมายถึง ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจ ประเภทสถาบันการเงินที่จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการตามนโยบายพิเศษของรัฐบาลบริหารจัดการด้วยความโปร่งใสยึดหลักธรรมาภิบาล

รวงข้าวสีทอง หมายถึง อาชีพหรือการดำเนินงานของเกษตรกร คือการเกษตรและอาชีพที่มีลักษณะต่อเนื่องจากอาชีพการเกษตร ความอุดมสมบูรณ์ของภาคเกษตรกรรม สัญลักษณ์แทนเกษตรกรลูกค้า ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายของธนาคาร

พื้นสีน้ำเงิน หมายถึง สีของกระทรวงการคลัง ซึ่ง ธ.ก.ส. เป็นรัฐวิสาหกิจสังกัดกระทรวงการคลัง (ที่มา : สำนักประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. 2557)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 ลายเบญจรงค์ไทย

ลายไทยมีมาตั้งแต่โบราณ โดยเชื่อกันว่าช่างเขียนของไทยในอดีตเขียนตามความรู้สึกนึกคิด และประสบการณ์ที่พบเห็นจากสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ ทำให้กล่าวได้ว่าลายไทยนั้น มีต้นกำเนิดมาจากธรรมชาติ จากพืชและสัตว์ ถ่ายทอดเป็นลวดลายหรือภาพต่าง ๆ ต่อมาเมื่อมีการติดต่อระหว่างชนชาติเผ่าพันธุ์ทำให้เกิดการขยายอิทธิพลทางความคิด ความเชื่อ ค่านิยม รวมทั้งศิลปะและวัฒนธรรม โดยเฉพาะชาวอินเดียได้นำศิลปะหลายแขนงเข้ามาในไทย ช่างไทยจึงได้เกิดการเรียนรู้แล้วนำมาผสมผสานกับศิลปะดั้งเดิมของคนไทยมีการสืบทอดและพัฒนาต่อเนื่องกันมาจวบจนปัจจุบัน ตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์นั้นพบลายไทยเริ่มเกิดขึ้นตั้งแต่สมัยทวารวดี (พุทธศตวรรษที่ 11-16 ประมาณปี พ.ศ. 1000-1600) และวิวัฒนาการสืบต่อเนื่องมาในสมัยสุโขทัย (พ.ศ. 1780-1981) โดยลายไทยได้มีการพัฒนารูปแบบจนเป็นเอกลักษณ์ไทยอย่างชัดเจน และถือว่าลายไทยมีความรุ่งเรืองมากที่สุด ในสมัยกรุงศรีอยุธยา (พ.ศ. 1893-2310)

การศึกษาวิวัฒนาการของลายไทยทำได้โดยการศึกษาจากร่องรอยที่ปรากฏอยู่ในส่วนต่าง ๆ ของอาคารศาสนสถาน และสิ่งที่เกี่ยวข้องกับศาสนา ไม่ว่าจะเป็นประตู หน้าบัน ปันลม ผนัง เพดาน ใบเสมา เชิงบันได ตูพระไตรปิฎก และพระพุทธรูป เป็นต้น ทั้งที่ปรากฏหลักฐานเป็นการวาดลาย แกะสลักหิน แกะสลักไม้ งานปูนปั้น งานลงรัก และงานปิดทอง เป็นต้น ลายไทยที่พบหลักฐานปรากฏอยู่ในศาสนสถานต่าง ๆ นั้นมีลาย “กระหนก” อยู่จำนวนมาก โดยลายกระหนกในดินแดนประเทศไทยสมัยทวารวดีที่อยู่ในรูปแบบของงานปูนปั้น มีลักษณะของลายไม่แตกต่างจากชาติอื่นในภูมิภาคเดียวกัน ซึ่งจากลักษณะของลายไทยหรือลายกระหนกสมัยทวารวดีนี้เชื่อว่ามีต้นแบบมาจากศิลปะอินเดียสมัยคุปตะ และหลังคุปตะ (พุทธศตวรรษที่ 9-13) กระหนกมีลักษณะปลายมน ขมวดม้วน มีลักษณะคล้ายผักกูด จึงเรียกว่า “ลายผักกูด” ก็มี (น. ณ ปากน้ำ, 2550, หน้า 11) ดังนั้นสามารถจัดลายกระหนกเป็นลายประเภทลายพรรณพฤกษา หรือลายพันธุ์พฤกษา

ต่อมาลวดลายของศิลปะขอมที่มีลักษณะปลายแหลมและคม ส่งอิทธิพลต่อลายไทยในปลายสมัยทวารวดี สืบเนื่องต่อมาในสมัยสุโขทัย ลักษณะของลายไทยจึงเปลี่ยนแปลงไป มีการผสมผสานระหว่างศิลปะขอมเดิม ประกอบกับลายที่ประยุกต์ลักษณะขึ้นใหม่ และศิลปะจีน อีกทั้งแรงบันดาลใจจากวัฒนธรรมพุทธศาสนาจากพม่าและลังกา ทำให้ลายกระหนกตามศิลปะสุโขทัยมีลักษณะคล้ายกับกระหนกของศิลปะล้านนา จนถึงสมัยกรุงศรีอยุธยา มีการผสมผสานศิลปะขอมกับล้านนา จนมีลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไปในปลายสมัยกรุงศรีอยุธยา นั่นคือ ความโค้งของกระหนกลดลงเปลี่ยนเป็นปลายสะบัดพลิ้ว และมีลักษณะเช่นนี้สืบต่อเนื่องจนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ (สันติ เล็กสุขุม, 2545.22-39)

การประดิษฐ์ลายของช่างโบราณเรียกว่า “ผูกลาย” ได้แก่การนำลายมาประกอบกันให้เป็นลวดลายแบบใหม่ ๆ ซึ่งหากพิจารณาลายไทยแล้วจะพบว่ามีลายกระหนกเข้ามาเกี่ยวข้องเกือบทุกลาย ดังนั้นจึงมีผู้กล่าวว่า “กระหนก” คือ “ลายไทย” เป็นลวดลายประดิษฐ์ของช่างไทยที่ได้แรงบันดาลใจมาจากธรรมชาติ และจากคติความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับศาสนาพุทธและฮินดู ถูกถ่ายทอดออกมาเป็นลายไทยและมีการตั้งชื่อตามที่มา นั้น ๆ ตัวอย่างชื่อของแม่ลายที่มีที่มาจากพืชเช่น ลายตาอ้อย มีที่มาจากรูปทรงของตาต้นอ้อย ลายกาบไผ่ ลายดอกจอก ลายใบเทศ เป็นต้น หรือชื่อแม่ลายที่มีที่มาจากสัตว์ เช่น ลายหน้าขบ ลายแข่งสิงห์ ลายก้ามปู เป็นต้น แต่เดิมช่างเขียนลายและช่างศิลปะหัตถกรรมทำงานอยู่ตามวัดต่าง ๆ ต่อมาช่างเหล่านั้นได้ถวายตัวเพื่อรับใช้พระเจ้าแผ่นดินจึงเรียก “ช่างหลวง” หรือ “ช่างสิบหมู่” หรือ “ช่างสิบแปด (ช่างศิลป์)”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หากพิจารณาลายไทยที่เชื่อว่าพัฒนามาจากการประกอบของลายต่าง ๆ เข้ากับลายกระหนก พบว่ามีลวดลาย 14 ประเภท (สันติ เล็กสุขุม, 2545. 41-147) ซึ่งลายแต่ละประเภทดังกล่าวนี้ส่วนใหญ่ใช้เป็นส่วนประกอบของการตกแต่งศาสนสถาน แต่ก็มีมีการประยุกต์ไปใช้ในการเขียนลาย เครื่องเบญจรงค์และลายน้ำทองในบางลวดลายดังนี้

1) ประเภทลายช่อ หรือลายช่อดอกไม้ เชื่อว่ามาจากลายช่อดอกไม้ในศิลปะจีน ได้แก่ ช่อดอกโบตั๋น ดอกบัวลายช่อ ช่อหางโต ช่อเปลวลอย ช่อหางไหล ช่อหางโตใบเทศ ช่อผักกูด พุ่มข้าวบิณฑ์ เป็นต้น ในอดีตมีการประยุกต์ลายช่อไปใช้ในการเขียนลายเครื่องเบญจรงค์และลายน้ำทองอย่างมาก โดยเฉพาะลายดอกโบตั๋นหรือลายดอกบัว รวมทั้งลายช่อเปลว

2) ประเภทลายดอกลอย ได้แก่ลายดอกประดิษฐ์ที่เรียงเป็นแถว ใช้ในการประดับพื้นที่ว่าง มีการเริ่มใช้ลายประเภทลายดอกลอยนี้ในสมัยกรุงศรีอยุธยา หากระหว่างดอกมีก้านเชื่อมโยงเรียกว่า “ดอกลอยก้านแย่ง” หากเป็นตารางเฉียงและประดับดอกบนจุดตัดเฉียง เรียกรวมกันว่า “ราชวัตร” ลายทั้งสามลักษณะนี้นิยมในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ เช่น ดอกลอยหน้าสิงห์ ดอกลอยก้านแย่ง ลายราชวัตร เป็นต้น มีการประยุกต์ลายประเภทลายดอกลอยใช้ในการเขียนลายเครื่องเบญจรงค์และลายน้ำทองอย่างแพร่หลายและเป็นที่ยอมรับมากในปัจจุบัน

3) ประเภทลายบัว ได้แก่ บัวปลายเส้า และลายบัวแบบอื่น ๆ โดยบัวปลายเส้า มีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยมีการตกแต่งดัดแปลงอย่างวิจิตรบรรจง สำหรับ “ลายลวดบัว” ได้แก่ลายที่ใช้ตกแต่งในแนวนอนบนพื้นระนาบของผนัง หรือเรียกว่า “คิ้ว” มีทั้งแบบลวดบัวคว่ำ หรือ “บัวคว่ำ” และลวดบัวหงาย หรือ “บัวหงาย” นอกจากนี้ยังมี “ลายกลีบบัว” ได้แก่ลายรูปกลีบบัวนำมาเป็นกรอบและประดับตกแต่งภายในรูปกลีบบัวนั้น การนำลายบัวไปใช้ในการเขียนลายบนเครื่องเบญจรงค์และลายน้ำทองโดยใช้เขียนลายรูปกลีบบัวเป็นช่องกระจก และใช้ลายกลีบบัวเป็นลายลูกคลื่นในลักษณะของลายลวดบัวหงายและลายลวดบัวคว่ำ

4) ประเภทลายหน้ากระดาน ได้แก่ลายที่จัดเรียงเป็นชุด เป็นแถวต่อเนื่องกันคล้ายแผ่นกระดาน มีดังนี้

(1) ลายหน้ากระดานประจายามก้ามปู ได้แก่ลายรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนที่แบ่งเป็น 4 กลีบและมีกระหนกก้ามปูออกที่ด้านทั้งสี่ ในระยะแรกลายประจายามก้ามปูจะมีลายหลักเป็นดอก รูปวงกลมสลัสดอกรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน ระหว่างดอกมีลายคล้ายกระหนกคั่นอยู่ ต่อมาวิวัฒนาการเป็นลายลูกฟักก้ามปู คือลายรูปวงกลมสลักกับลายรูปดอกสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนยึดดอก

(2) ลายหน้ากระดานดอกซีกดอกซ้อน ได้แก่ลายดอกสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนเรียงแถว มีลายครึ่งดอกสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนสลัอยู่ที่ช่องไฟที่ว่างตอนบนและตอนล่างของแถว เรียกว่า “ดอกซีก” ส่วน “ดอกซ้อน” คือดอกสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนเต็มรูปมีดอกซ้อนอยู่ภายใน

(3) ลายหน้ากระดานแบบอื่น ๆ เช่น ลายดอกกลมสลักบัง ลายดอกกลมสลักเส้นเฉียง ลายดอกกลมสลักกระหนก ลายดอกกลมสลักสี่เหลี่ยม ลายสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน ลายสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนสลักเส้นเฉียง ลายสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนสลักก้านขด ลายดอกกลมสลักทรงข้าวบิณฑ์ ลายดอกกลมสลักสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน และลายดอกกลมสลักกระหนกเฉียง เป็นต้น ซึ่งลายต่าง ๆ เหล่านี้พัฒนามาจากลายรูปดอกวงกลมสลักสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนทั้งสิ้น และบางแบบเป็นประเภทลายเกลียว เช่น ลายเกลียวมังกรคาบแก้ว ลายเกลียวใบเทศ ลายเกลียวกระหนก ลายเกลียวหางโต เป็นต้น

การประยุกต์ใช้ลายไทยประเภทลายหน้ากระดานไปใช้ในการเขียนลายเครื่องเบญจรงค์และลายน้ำทองนิยมใช้เป็นลายลูกคั่น เนื่องจากลักษณะของลายเป็นลายต่อเนื่องในแนวยาว และมีการผสมผสานกับลายประเภทลายพรรณพฤกษา คือมีดอก ก้าน และใบเข้ามาประกอบลาย

5) ประเภทลายรักร้อย เป็นลายต่อเนื่องที่มีรูปสามเหลี่ยมเรียงเป็นระนาบยาวคล้ายลายหน้ากระดาน และคล้ายการร้อยดอกกรักเป็นมาลัย โดยลายรักร้อยมีหลายลักษณะเช่น ลายรักร้อยดอกไม้ ลายรักร้อยเปลว ลายรักร้อยกาบป्ली เป็นต้น เนื่องจากลายรักร้อยมีลักษณะเหมือนกับลายประเภทลายหน้ากระดานคือเป็นลายต่อเนื่องในแนวยาว ดังนั้นการประยุกต์ไปใช้ในการเขียนลายเครื่องเบญจรงค์และลายน้ำทองจึงใช้เป็นลายลูกคั่นเช่นเดียวกัน

6) ประเภทลายก้านต่อดอก เป็นลายตามแนวตั้งที่มีก้านและดอกเป็นแนวกวาง มีลายกระหนกที่มีลักษณะเหมือนใบไม้ขนานบอยู่ด้านข้าง ซึ่งลายประเภทลายก้านต่อดอกนี้นิยมนำไปประยุกต์ไปใช้ในการเขียนลายเครื่องเบญจรงค์และลายน้ำทองอย่างมากและมีรูปแบบ สีสัน หลากหลาย

7) ประเภทลายกระจัง คำว่า “กระจัง” หมายถึงลายรูปสามเหลี่ยม ที่มีหลายรูปแบบเช่น ลายกระจังปฏิญาณ เป็นกระจังขนาดใหญ่ใช้ประดับเป็นประธาน มี “กระจังเจิม” ขนาบข้าง นอกจากนี้มี “กระจังตาอ้อย” ที่มีขนาดเล็ก “กระจังรวน” สำหรับทำให้รูปทรงกระจังเอนไปในทิศทางที่ต้องการ และมี “กระจังมุม” ใช้ประดับมุมปิดหัว-ท้ายของแถวกระจัง ซึ่งลายกระจังนี้นิยมใช้ประดับตามแนวขอบ เช่นเดียวกับการใช้ลายกระจังในการเขียนลายเครื่องเบญจรงค์และลายน้ำทองที่นิยมใช้เป็นลายลูกคั่น โดยเฉพาะเครื่องลายน้ำทองมีความนิยมมาก โดยลายกระจังที่นำมาใช้เขียนมีลักษณะวางซ้อนสลับกันแนวตั้ง

8) ประเภทลายกาบ คำว่า “กาบ” หมายถึงเปลือกหุ้มชั้นนอกของผลหรือดอกของต้นไม้ ในการเขียนลายไทยจึงนำลักษณะของกานี้มาใช้ โดยลายกามีทั้งกาบบนและก่าบล่าง ถ้ามีขนาดใหญ่เรียก “ก่าบพรมศร” นอกจากนี้ยังมี “ก่าบไผ่” และ “ก่าบป्ली” ลายประเภทนี้ไม่นิยมนำไปใช้ในการเขียนลายเครื่องเบญจรงค์และลายน้ำทอง

9) ประเภทลายเครือเถา มีลักษณะเป็นลายแนวตั้ง แต่คดโค้งให้ส่วนโค้งแตะกันหรือสอดสลับคล้ายการพันเกี่ยวของเถาวัลย์ มีลายกระหนกออกจากก่าบหุ้มเถาหรือออกจากก่าบลักษณะเหมือนใบไม้ และมีภาพเรื่องราวคั่น เช่น นก กระรอก กระแต เทวดา นางฟ้า สัตว์หิมพานต์ เป็นต้น จึงเรียกว่า “กระหนกเกล้าภาพ” ซึ่งลายเครือเถามีหลายลักษณะเช่น เครือเถาใบเทศ เครือเถาเปลว เครือเถาหางโต เครือเถาลายรดน้ำ เป็นต้น ลายประเภทลายเครือเถานี้นิยมในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย จนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์และมีการประยุกต์ไปใช้ในการเขียนลายเครื่องเบญจรงค์และลายน้ำทองได้อย่างสวยงาม

10) ประเภทลายก้านขด ได้แก่ลายที่มีลักษณะเป็นก้านม้วนขดเป็นรูปก้นหอยเรียงต่อเนื่อง กัน ในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลายนิยมทำให้ปลายสุดของแต่ละม้วนเป็นรูปสัตว์หิมพานต์หรือเทพนม ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์จะผูกลายก้านขดไว้ในกรอบ ลายก้านขดมีลักษณะแตกต่างกัน เช่น ก้านขดหางโต ก้านขดผักกูด ก้านขดหน้าสัตว์ ก้านขดหัวหงส์ ก้านขดใบเทศ เป็นต้น การประยุกต์ไปใช้ในการเขียนลายเครื่องเบญจรงค์และลายน้ำทองส่วนมากใช้เป็นภาพประกอบลาย และลายหลัก

11) ประเภทลายเฟื่องอุบะ ได้แก่ลายมาลัยช่อดอกไม้ อาจมีลักษณะเป็นลายเลียนแบบธรรมชาติ ลายประเภทนี้ประยุกต์ไปใช้ในการเขียนลายเครื่องลายน้ำทองโดยใช้टकแต่งประกอบลายลูกคั่น

12) ประเภทลายกรวยเชิง เกิดจากการเปลี่ยนแปลงลายเฟื่องอุบะ มีลักษณะเป็นลายรูปสามเหลี่ยมต่อเนื่องกันและใช้ควบคู่กับลายเฟื่องอุบะ ลายประเภทนี้ถูกประยุกต์ไปใช้ในการเขียนลายเครื่องเบญจรงค์และลายน้ำทองในลักษณะของลายกระจังสลับการตกแต่งลายต่าง ๆ เช่น ลายจุด ลายหยดเทียน เป็นต้น เนื่องจากการตกแต่งเป็นลายลูกคั่นมีพื้นที่ขนาดเล็กจึงไม่สามารถเขียนลายที่มีเนื้อหารายละเอียดเป็นแบบลายเฟื่องอุบะมาสลับกับลายกระจังได้

13) ประเภทลายประดับมุม ส่วนมากเป็นลายอยู่ในโครงภาพรูปสามเหลี่ยม เพื่อใช้ประดับมุมฉากของสี่เหลี่ยม ด้านในของลายโค้งรับกรอบลายรูปวงกลม ลายประเภทนี้ไม่พบในการเขียนลายเครื่องเบญจรงค์และลายน้ำทองเนื่องจากลักษณะเป็นทรงกลม จะมีใช้ลวดลายคล้ายลายเครือเถาสำหรับล้อมกรอบลายหลักเป็นช่องกระจุกบ้าง

14) ประเภทฐาน ได้แก่ลายที่ใช้ตกแต่งฐานของอาคารศาสนสถาน แทนรองต่าง ๆ มีชื่อเรียกแตกต่างกันตามลักษณะของลาย ได้แก่ ลายหลังสิงห์ ลายท้องสิงห์ ลายนมสิงห์ ลายน่องสิงห์ ลายแข้งสิงห์ และลายกาบเท้าสิงห์ ลายประเภทนี้ไม่พบการนำไปใช้ในการเขียนลายเครื่องเบญจรงค์และลายน้ำทอง

ลายไทยที่จำแนกเป็น 14 ประเภทข้างต้นเป็นลายเลียนแบบพืชพรรณต่าง ๆ หรือเรียกว่า “ลายพรรณพฤกษา” ซึ่งหากจำแนกลายไทยที่พบหลักฐานในศิลปวัตถุ ศาสนวัตถุ และศาสนสถานพบว่าลายพรรณพฤกษามีลักษณะแตกต่างกันตามยุคสมัยดังนี้ (สำนักพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติและวัฒนธรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2546)

1) ลวดลายศิลปะสมัยหินใหม่ ได้แก่ ลายดอกหญ้า ลายปล้องอ้อย ลายมะลิเลื้อย ลายกาบไผ่ ลายหวีกล้วย ลายต้นสน ลายต้นดอกไม้ ลายตาสับประรด ลายหมากจับ และลายดอกมะลิ

2) ลวดลายศิลปะสมัยโลหะ ได้แก่ ลายบัวโม (แดงโม) ลายเครือเถาก้านขด ลายผักกูด ลายกระหนกช่อ ลายบัวคว่ำบัวหงาย ลายดอกแก้ว (ดอกพิกุล) ลายพุ่มข้าวบิณฑ์

3) ลวดลายศิลปะสมัยก่อนทวารวดี ได้แก่ ลายประจายามดอกจันทน์

4) ลวดลายศิลปะสมัยทวารวดี ได้แก่ ลายดอกบัว และลายพวงมาลัย

5) ลวดลายศิลปะสมัยสุโขทัย ได้แก่ ลายดอกก้านแย่ง ลายดอกสร้อย และลายกรวยเชิง (บัวสัตตบพูน)

6) ลวดลายศิลปะสมัยกรุงศรีอยุธยา ได้แก่ ลายดอกไม้ร่วง ลายดอกลำดวน ลายใบเทศ (ต้นฝูายเทศ หรือพุตตาน) ลายดอกชัยพฤกษ์ ลายดอกรัก ลายดอกสายหยุด ลายดอกจอก และลายรวงข้าว

2.3 หลักการออกแบบลวดลาย

มนุษย์รู้จักการออกแบบมานานแล้ว จากหลักฐานที่นักโบราณคดีได้ขุดค้นปรากฏเป็นที่ยืนยันได้ว่า มนุษย์รู้จักการออกแบบมานานกว่า 6,000 ปี ใช้ความคิดสร้างสรรค์ให้กลมกลืนกับธรรมชาติ มนุษย์ออกแบบตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการแต่ละอย่างโดยเฉพาะ จึงกล่าวได้ว่าสิ่งของที่มนุษย์สร้างขึ้นทุกชิ้นย่อมต้องได้รับการออกแบบมาก่อนเสมอ ฉะนั้น การออกแบบจึงมีความหมายกว้างขวาง เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต ไม่ว่าการณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตามความเข้าใจที่แตกต่างกันไป เพื่อให้บังเกิดความเข้าใจ จากแนวคิดของหลายๆ ฝ่าย (สิทธิศักดิ์ธัญศรีสวัสดิ์กุล. 2529)

ความหมายของการออกแบบ การออกแบบ เป็นคำที่กันอย่างแพร่หลายจึงมีผู้ให้ความหมายไว้มากมาย เช่น

มาโนช กงกะนันท์ (2538 : 27) กล่าวว่า การออกแบบ คือ กระบวนการสร้างสรรค์ประเภทหนึ่งของมนุษย์ โดยมีทัศนธาตุและลักษณะของทัศนธาตุเป็นองค์ประกอบใช้ทฤษฎีต่างๆ เป็นแนวทาง และใช้วัสดุนานาชนิดเป็นวัตถุดิบในการสร้างสรรค์ โดยต้องมีขั้นตอนในการปฏิบัติงานหลายขั้นตอนตลอดกระบวนการสร้างสรรค์นั้น

วิรุณ ตั้งเจริญ (2526 : 19) กล่าวว่า การออกแบบ คือ การวางแผนสร้างสรรค์รูปแบบ โดยวางแผนจัดส่วนประกอบของการออกแบบให้สัมพันธ์กับประโยชน์ใช้สอย วัสดุและการผลิตของสิ่งที่ต้องการออกแบบนั้น

สิทธิศักดิ์ ธัญศรีสวัสดิ์กุล (2529 : 5) กล่าวว่า การออกแบบ เป็นกิจกรรมอันสำคัญของมนุษย์ ซึ่งหมายถึงสิ่งที่มีอยู่ในความนึกคิด อันอาจจะเป็นโครงสร้างหรือรูปแบบที่นักออกแบบกำหนดขึ้นด้วยการจัดทำทาง ถ้อยคำ เส้น สี แสง เสียง รูปแบบ และวัสดุต่างๆ โดยมีเกณฑ์ทางความงามจากแนวคิดข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า การออกแบบ หมายถึง การจัดระบบความคิดของมนุษย์ โดยผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ประสานกับองค์ประกอบของการออกแบบแล้วถ่ายทอดออกมาในรูปแบบที่เหมาะสมสวยงามนั่นเอง

ความหมายของลวดลาย คำว่า ลวดลาย ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (2538 : 720) ได้กำหนดไว้ว่า ลวดลายเป็นคำนาม หมายถึง ลายต่างๆ ที่เขียนหรือสลัก ฝีมือความสามารถที่แสดงให้ปรากฏโดยปริยาย หมายความว่า มีลูกไม้ ชั้นเชิงต่างๆ นอกจากนี้ ดุษฎีสุนทรารชุน (2531 : 69) ได้ให้ความหมายว่า ลวดลาย คือ ส่วนประกอบของการออกแบบซึ่งมีส่วนซ้ำๆ กันเป็นตอนๆ ไป โดยมากจะมีที่มาจากรูปเรขาคณิต เนื่องจากเป็นระบบที่จำเริญและสะดวกดัดแปลงง่าย ทำให้การต่อลายให้มีขนาดใหญ่เป็นได้ง่าย จากความหมายทั้งสองประเด็น สรุปได้ว่า การออกแบบลวดลาย หมายถึง การจัดระบบความคิดผ่านกระบวนการสร้างสรรค์เป็นลวดลายต่างๆ โดยอาศัยองค์ประกอบของการออกแบบประยุกต์ให้เข้ากับวัสดุ เทคนิควิธีการ และรูปแบบของงานที่จะออกมาอย่างมีชั้นเชิง (อ้อยทิพย์ พลศรี. 2545.)

การออกแบบลวดลาย หมายถึง การกำหนดความนึกคิด ด้วยจุด เส้น รูปร่าง รูปทรง และสี เพื่อสร้างสรรค์ผลงาน ประกอบการสร้างสรรค์ผลงานประเภทต่างๆ การนำองค์ประกอบในการสร้างผลงานมาสร้างสรรค์ให้เกิดรูปแบบที่แปลกใหม่ ตามสมัยนิยม สอดคล้องกับประโยชน์ใช้สอย และความงามตามวัตถุประสงค์ของการสร้างผลงานนั้นๆ

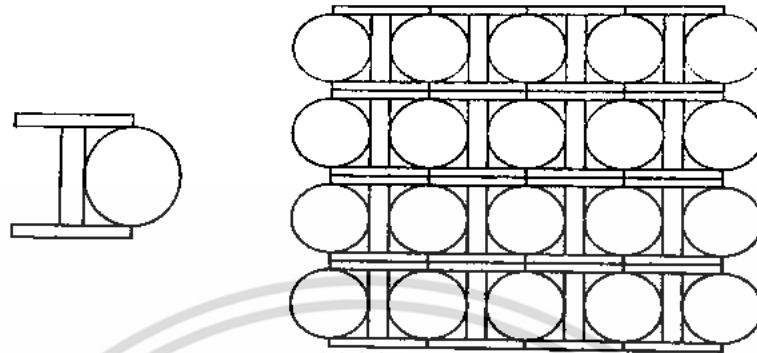
ประเภทของการออกแบบลวดลาย การออกแบบลวดลายที่พบเห็นอยู่โดยทั่วไปจากการศึกษาวิเคราะห์ถึงประเภทของลวดลายที่ปรากฏตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ผู้เขียนได้จัดแบ่งประเภทของการออกแบบลวดลายได้ 4 ประเภท ใหญ่ๆ เพื่อให้เข้าใจได้โดยง่าย ดังนี้

1. ประเภทของลวดลายตามลักษณะ รูปแบบการจัดวาง
2. ประเภทของลวดลายตามลักษณะ รูปแบบพื้นที่
3. ประเภทของลวดลายตามลักษณะ รูปแบบแนวความคิดการสร้างงาน
4. ประเภทของลวดลายตามลักษณะ รูปแบบงานที่นำไปใช้

ประเภทรูปแบบการจัดวาง มุ่งเน้นในเรื่องความแตกต่างของการกำหนดพื้นที่ ทิศทางและเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขนาดของลวดลาย ให้ปรากฏเป็นรูปแบบที่มีแนวทางการกำหนดต่างๆ กัน ดังนี้

- ลวดลายรูปแบบ แถบ หรือเส้นแนวนอน-ตรง เกิดจากการจัดวางลวดลาย ขนานกับพื้นผิวงานในลักษณะเรียบตรง

ภาพที่ 2.2 ลวดลายรูปแบบแถบ หรือเส้นแนวนอน-ตรง

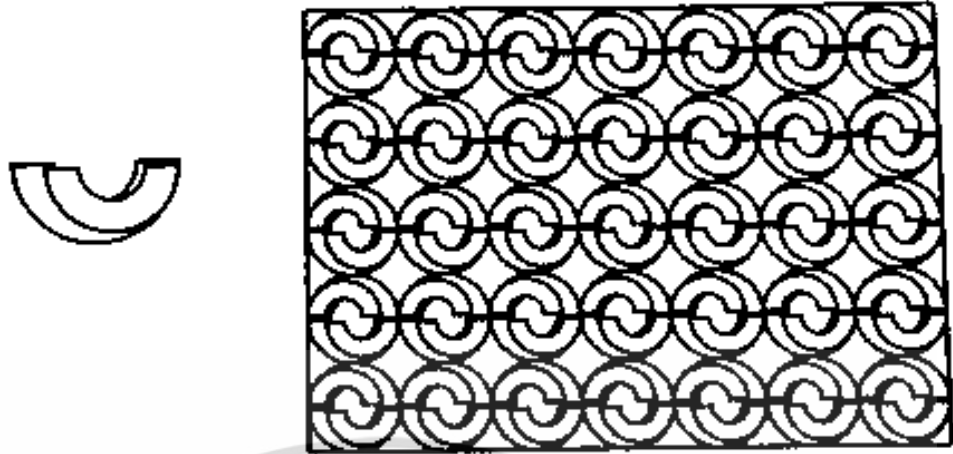
- ลวดลายรูปแบบแถบหรือเส้นแนวนอน-ซิกแซ็ก เกิดจากการจัดวางลวดลาย ขนานกับพื้นผิวงาน ในลักษณะซิกแซ็ก หรือหยัก

ภาพที่ 2.3 ลวดลายรูปแบบแถบ หรือเส้นแนวนอน-ซิกแซ็ก

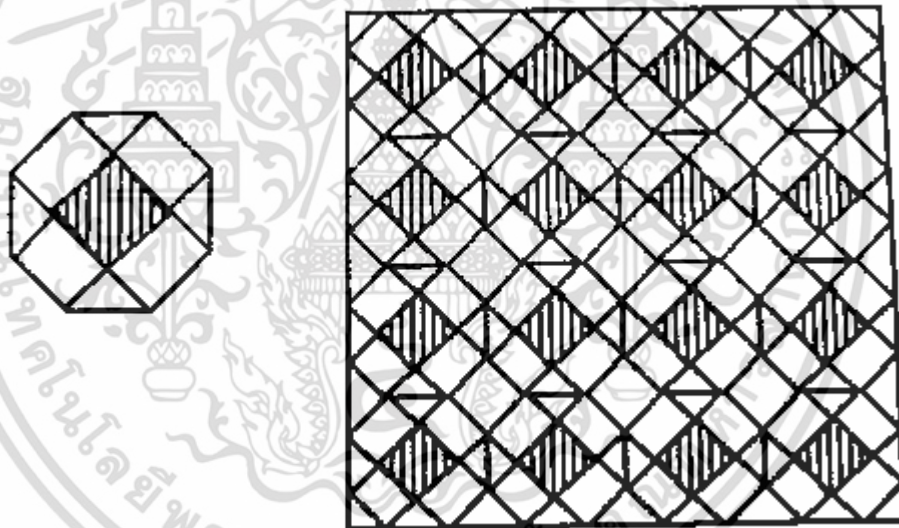
- ลวดลายรูปแบบแถบ หรือเส้นแนวนอน-โค้ง เกิดจากการจัดวางลวดลาย ขนานกับพื้นผิวงานในลักษณะโค้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.4 ลวดลายรูปแบบแถบ หรือเส้นแนวนอน-โค้ง

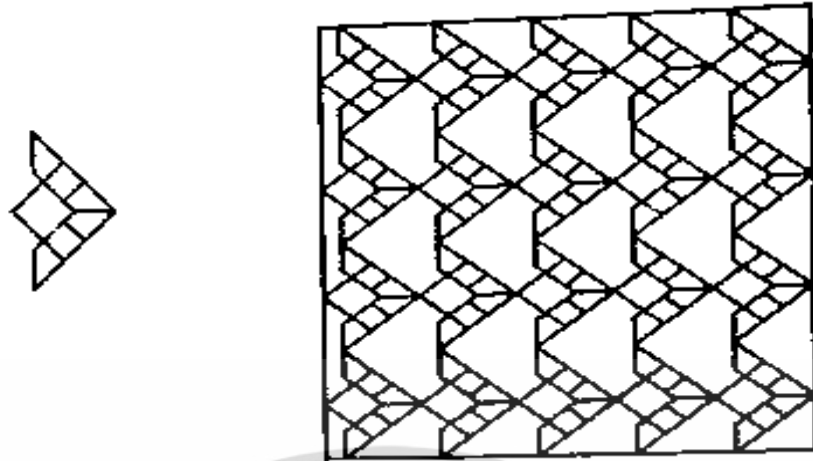
- ลวดลายรูปแบบแถบ หรือเส้นแนวตั้ง-ตรง เกิดจากการจัดวางลวดลาย ตั้งฉากกับพื้นผิวงานในลักษณะเรียบตรง

ภาพที่ 2.5 ลวดลายรูปแบบแถบ หรือเส้นแนวตั้ง-ตรง

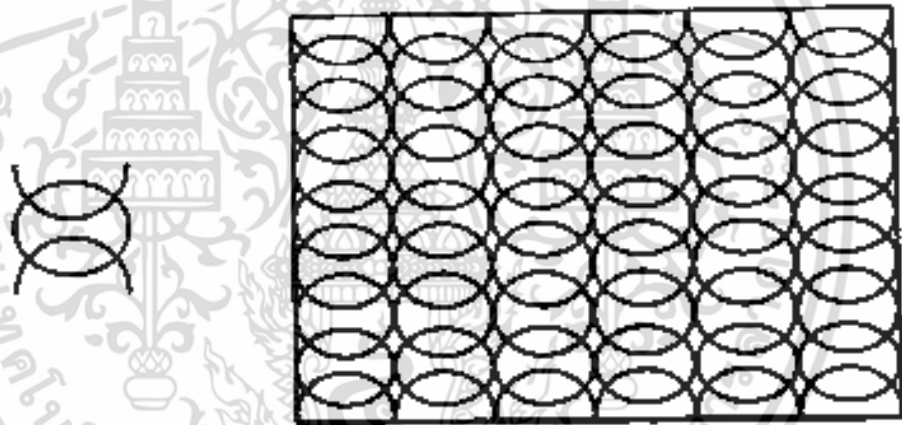
- ลวดลายรูปแบบแถบ หรือเส้นแนวตั้ง-ซิกแซ็ก เกิดจากการจัดวางลวดลาย ตั้งฉากกับพื้นผิวงานในลักษณะซิกแซ็ก หรือหยัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

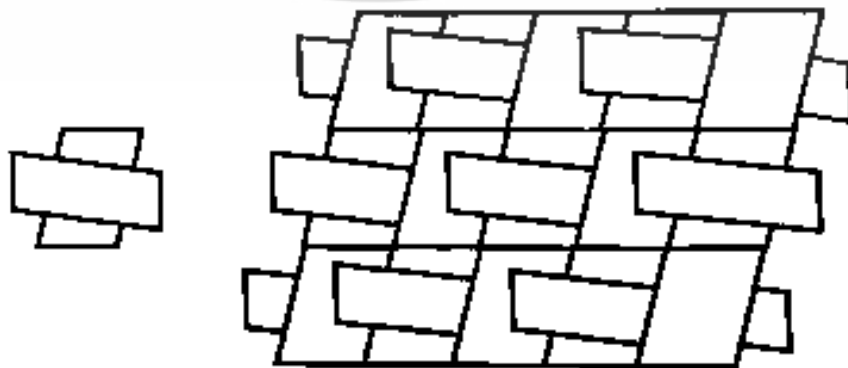
ภาพที่ 2.6 ลวดลายรูปแบบแถบ หรือเส้นแนวตั้ง-ซิกแซ็ก

- ลวดลายรูปแบบแถบ หรือเส้นแนวตั้ง-โค้ง เกิดจากการจัดวางลวดลาย ตั้งฉากกับผิวงาน ในลักษณะโค้ง

ภาพที่ 2.7 ลวดลายรูปแบบแถบ หรือเส้นแนวตั้ง-โค้ง

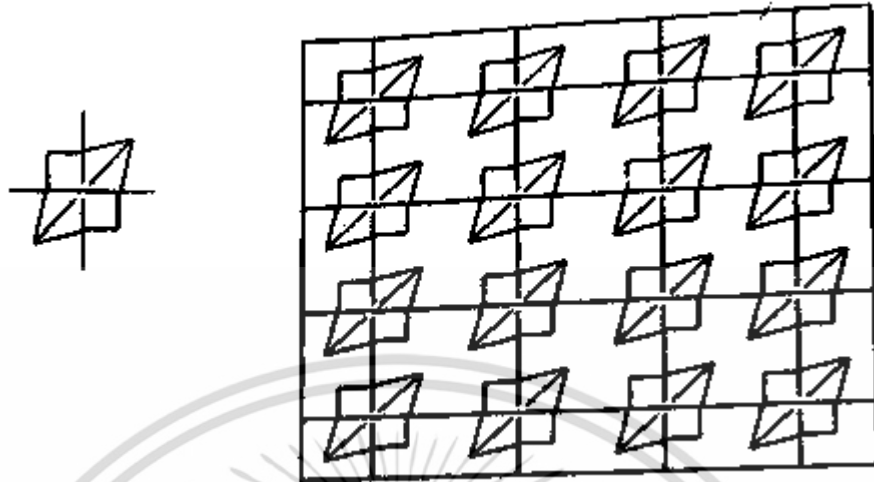
- ลวดลายรูปแบบ หรือเส้นแนวเฉียง-ตรง เกิดจากการจัดวางลวดลาย เบี่ยงเบนจากเส้น ตั้งฉากไปในทิศทางหนึ่งในลักษณะเรียงตรง

ภาพที่ 2.8 ลวดลายรูปแบบแถบ หรือเส้นแนวเฉียง-ตรง

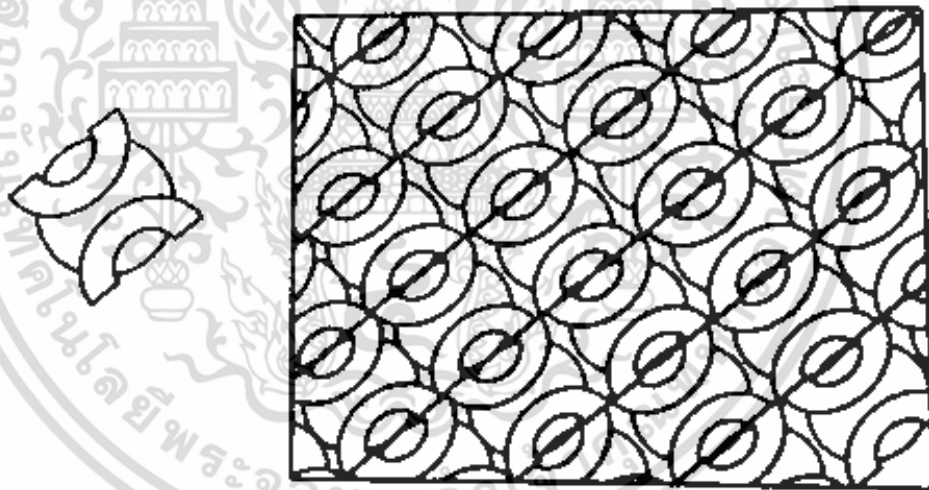
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเฉพาะเท่านั้น เมื่อผู้ยืมได้เห็นว่าไม่เหมาะสมหรือไม่ควรตีพิมพ์ หรือคัดลอกในลักษณะใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ลวดลายหรือรูปแบบแถบ หรือเส้นแนวเฉียง-ซิกแซ็ก เกิดจากการจัดวางลวดลาย เบี่ยงเบนจากเส้นตั้งฉากไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ในลักษณะซิกแซ็ก หรือหยัก

ภาพที่ 2.9 ลวดลายรูปแบบแถบ แนวเฉียง-ซิกแซ็ก

- ลวดลายรูปแบบแถบ หรือเส้นแนวเฉียง-โค้ง เกิดจากการจัดวางลวดลาย เบี่ยงเบนจากเส้นตั้งฉากไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ในลักษณะโค้ง

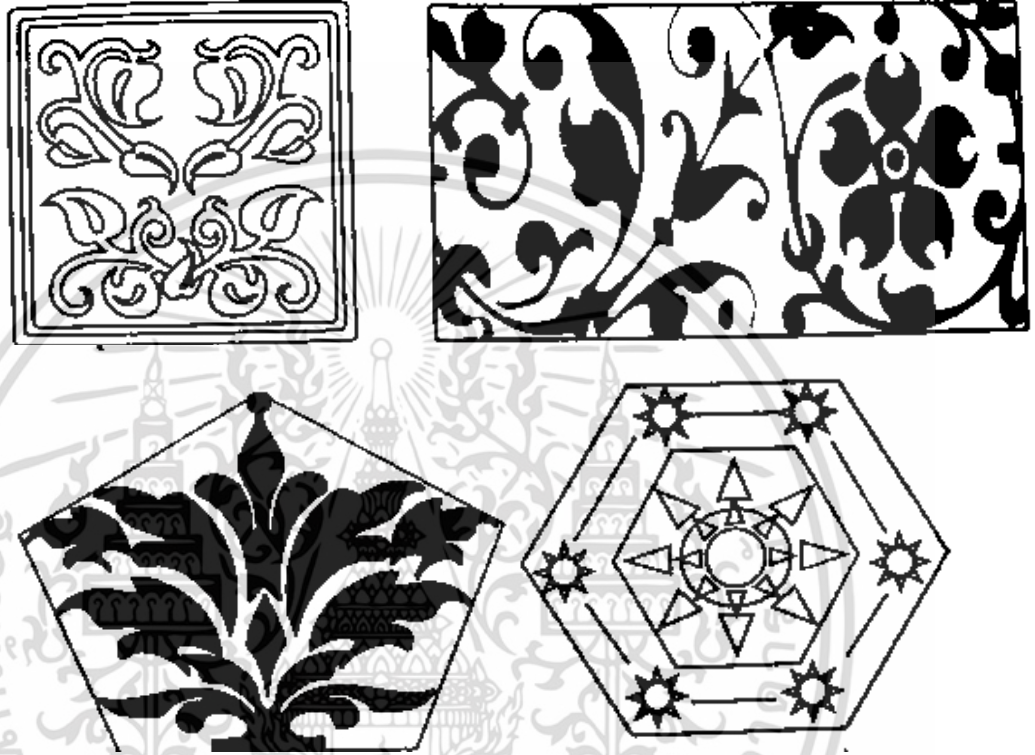
ภาพที่ 2.10 ลวดลายรูปแบบแถบ หรือเส้นแนวเฉียง-โค้ง

ประเภทรูปแบบพื้นที่ ผู้เขียนมุ่งให้ผู้อ่านได้เข้าใจประเภทของการออกแบบลวดลายในเรื่อง จัดวางลวดลายให้เต็มตามพื้นที่ที่กำหนดให้ การออกแบบลวดลายในรูปแบบนี้จะต้องมีการวางแผน จัดแบ่งพื้นที่ต่างๆ ให้ลงตัวเสียก่อน เพื่อสร้างลวดลายให้เหมาะสมกับพื้นที่แต่ละส่วน เช่น การ กำหนดพื้นที่จุดสนใจ หรือจุดเด่นของลวดลายว่าควรกำหนดไว้ที่ใด ลวดลายตรงส่วนมุม ลวดลายส่วน ขอบ ลวดลายตรงส่วนกลาง จะออกแบบอย่างไร ให้ผสมผสานกับส่วนอื่นๆ ได้อย่างลงตัว ฉะนั้นจะ เห็นได้ว่าลวดลายในรูปแบบพื้นที่จะมีวิธีการสร้างงานที่ยุ่ยากกว่าในรูปแบบแถบ ลวดลายรูปแบบ พื้นที่ สามารถแบ่งเป็นรูปแบบเหลี่ยมและวง ตามลักษณะของพื้นที่เรขาคณิต เพื่อให้เกิดความสะดวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

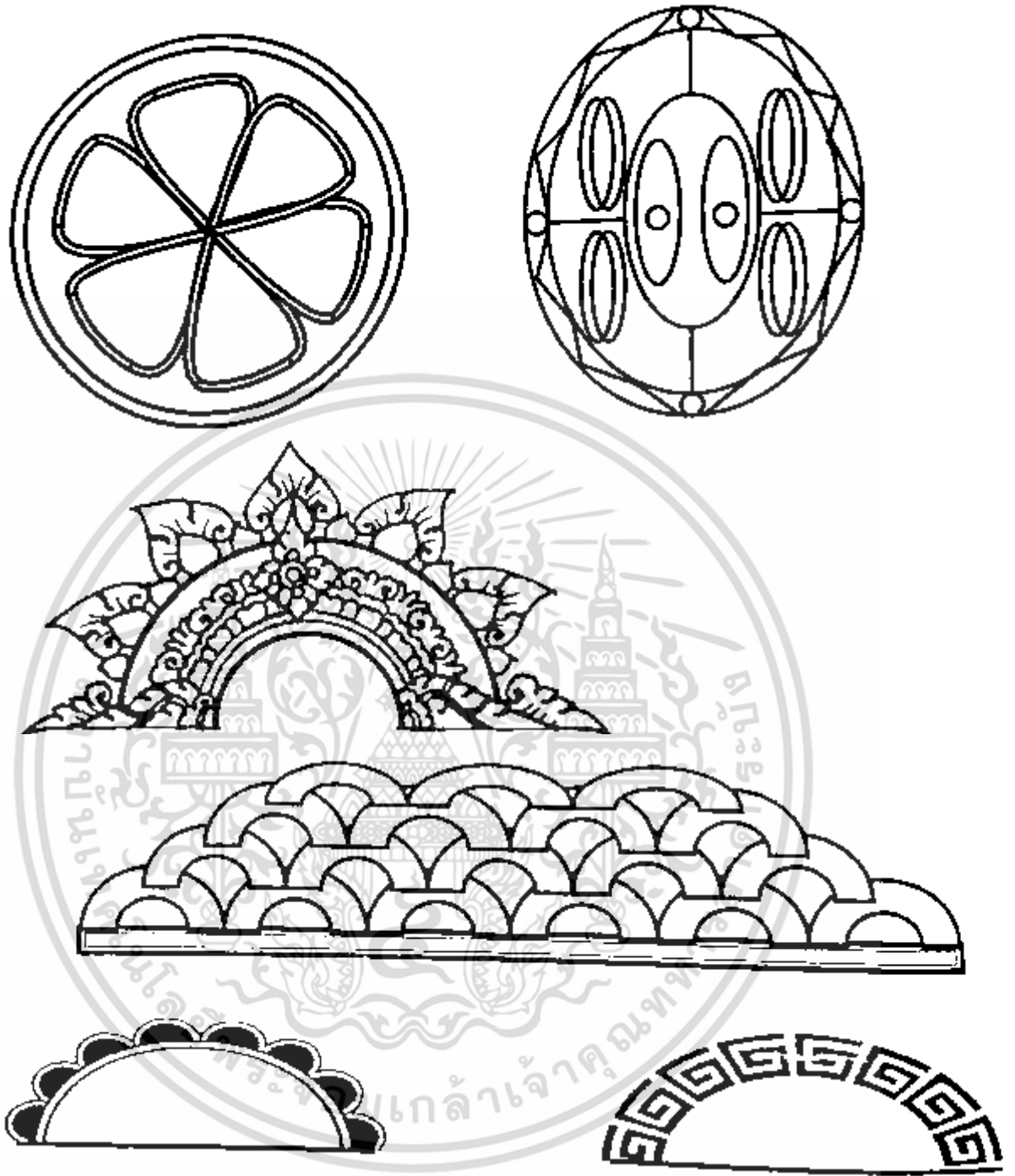
ต่อการจัดแบ่งพื้นที่การออกแบบลวดลาย ให้เกิดความเหมาะสม สวยงามให้แก่ส่วนของพื้นที่ได้ ดังนี้

- ลวดลายรูปแบบพื้นที่เหลี่ยม เกิดจากการสร้าง ลงในพื้นที่ที่มีเหลี่ยม มีมุม ในลักษณะต่างๆ เป็นตัวกำหนดขอบเขตของลวดลายให้เหมาะสมสวยงาม และลงตัว เช่น สีเหลี่ยมด้านเท่า สีเหลี่ยมผืนผ้า สีเหลี่ยมขนมเปียกปูน ห้าเหลี่ยม หกเหลี่ยม แปดเหลี่ยม เป็นต้น

ภาพที่ 2.11 ลวดลายรูปแบบพื้นที่สี่เหลี่ยม สีเหลี่ยมขนมเปียกปูน และหกเหลี่ยม

- ลวดลายรูปแบบพื้นที่วง เกิดจากการสร้างลวดลายลงบนพื้นที่ที่มีเส้นโค้งเป็นส่วนประกอบ สำคัญในการกำหนดขอบเขตของลวดลายให้เหมาะสม สวยงาม และลงตัว เช่น วงกลม ครึ่งวงกลม วงรี ครึ่งวงรี เป็นต้น

ภาพที่ 2.12 ลวดลายรูปแบบพื้นที่วงกลม วงรี ครึ่งวงกลม และครึ่งวงรี

ลวดลายรูปแบบพื้นที่ตามที่ถูกเขียนจัดแบ่งไว้เป็น 2 ประเภท คือ รูปแบบพื้นที่เหลี่ยมและรูปแบบพื้นที่วงนั้น ผู้สร้างงานออกแบบอาจต้องพบกับรูปแบบพื้นที่ที่นอกเหนือจากนี้ได้อีก ได้แก่ พื้นที่รูปแบบธรรมชาติ พื้นที่อิสระ ซึ่งหากผู้สร้างต้องสร้างงานออกแบบ ลวดลายประเภทนี้ ควรกำหนดพื้นที่ให้เป็นพื้นที่ในการสร้างลวดลายรูปแบบเหลี่ยมและวงเสียก่อน เพราะจะทำให้ง่ายต่อการกำหนดจุดสนใจ หรือจุดเด่นของลวดลายในพื้นที่นั้นๆ รวมทั้งส่วนอื่นๆ ด้วยเช่นกัน จากการศึกษาวิเคราะห์ลวดลายประเภทรูปแบบการจัดวางพบว่าลวดลายรูปแบบแถบ หรือลวดลายรูปแบบเส้นเมื่อเอกลีขานเป็นเอกลักษณ์ที่สงวนไว้สำหรับการใช้ในพิธีกรรมทางศาสนาเท่านั้น เมื่อมนุษย์ได้หันไปใช้ประโยชน์ด้านอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นการฉาบปูน หรือการฉาบสีในอาคารเพื่อให้เกิดความสวยงามนั้น เมื่อมนุษย์ได้หันไปใช้ประโยชน์ด้านอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นการฉาบปูน หรือการฉาบสีในอาคารเพื่อให้เกิดความสวยงามนั้น เมื่อมนุษย์ได้หันไปใช้ประโยชน์ด้านอื่นๆ

นำมาเชื่อมต่อ สัมพันธ์กันก็จะทำให้เกิดลวดลายซ้ำๆ กัน ในลักษณะพื้นที่ต่างๆ ได้ ส่วนลวดลายรูปแบบพื้นที่ ส่วนใหญ่จะต้องประกอบด้วยลวดลายรูปแบบแถบหรือเส้น เพื่อเป็นพื้นที่ส่วนที่ช่วยให้เกิดจุดสนใจ หรือ จุดเด่นของลวดลายที่ต้องการเน้น

ประเภทรูปแบบแนวความคิด แบ่งเป็นแนวทางในการออกแบบลวดลาย ดังนี้

- แนวความคิดจากลวดลายในประวัติศาสตร์ หมายถึง ลวดลายที่สร้างขึ้นจากประสบการณ์ที่ได้พบเห็นลวดลายในประวัติศาสตร์ที่บรรพบุรุษของแต่ละชนชาติแต่ละภาษาได้สร้างไว้ และหลงเหลือให้เราได้ศึกษา และนำมาดัดแปลง ลดสักัด ตัดทอน เพิ่มเติม หรือสร้างสรรค์ให้เกิดลวดลายใหม่ขึ้น แต่ยังคงรักษาเอกลักษณ์ตามที่บรรพบุรุษได้สร้างไว้

- แนวความคิดจากแร่ธาตุ หมายถึง ลวดลายที่สร้างขึ้นจากประสบการณ์ที่ได้พบเห็นแร่ธาตุต่างๆ เช่น น้ำ หิน ดิน กรวด หวาย ฯลฯ ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และนำความงามในธรรมชาติที่ประทับใจนำมาดัดแปลง ลด สักัด ตัดทอน เพิ่มเติมหรือสร้างสรรค์ให้เกิดลวดลายใหม่ขึ้น แต่ยังคงหลงเหลือรูปแบบความเป็นแร่ธาตุๆ ประเภทนั้นๆ อยู่

- แนวความคิดจากพืช หมายถึง ลวดลายที่สร้างขึ้นจากประสบการณ์ที่ได้พบเห็นพืชต่างๆ เช่น ต้นไม้ ใบไม้ ดอกไม้ ผลไม้ ฯลฯ และนำความงามในธรรมชาติให้เกิดลวดลายใหม่ขึ้น แต่ยังคงหลงเหลือรูปแบบความเป็นพืชประเภทนั้นๆ อยู่

- แนวความคิดจากสัตว์ หมายถึง ลวดลายที่สร้างขึ้นจากประสบการณ์ที่ได้พบเห็นสัตว์ประเภทต่างๆ รวมทั้งสัตว์ประหลาดหรือคน และนำความประทับใจในสัตว์เหล่านั้น มาดัดแปลง ลดสักัด ตัดทอน เพิ่มเติมหรือสร้างสรรค์ให้เกิดลวดลายใหม่ขึ้น แต่ยังคงเหลือลักษณะของสัตว์ประเภทนั้นๆ อยู่

- แนวความคิดจากสิ่งของเครื่องใช้ หมายถึง ลวดลายที่สร้างขึ้นจากประสบการณ์ที่ได้พบเห็นสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้น เช่น พู่กัน ดินสอ ปากกา จานสี โตะ แก้ว โทรศัพท์ ฯลฯ และเป็นต้นแบบในการสร้างลวดลายใหม่ขึ้น แต่ยังคงหลงเหลือรูปแบบความเป็นสิ่งของเครื่องใช้ประเภทนั้นๆ อยู่

ประเภทรูปแบบงานที่นำไปใช้ ประเภทของการออกแบบลวดลาย ในเรื่องความแตกต่างของลวดลายที่นำไปใช้ประโยชน์กับงานประเภทต่างๆ จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล ได้จัดหมวดหมู่ไว้ดังนี้

- ลวดลายผ้า หมายถึง ลวดลายที่ออกแบบเพื่อใช้ประโยชน์ในการพิมพ์ลวดลายผ้าให้เกิดความแปลกใหม่ สวยงาม ร่วมสมัยทั้งลวดลายและสีสันทัน การออกแบบลวดลายผ้าจะต้องคำนึงถึงการนำไปพิมพ์เพื่อให้ได้ผ้าจำนวนมากๆ ซึ่งลวดลายต้องสามารถต่อเนื่องสัมพันธ์กัน

- ลวดลายทอ-จักสาน หมายถึง ลวดลายที่ออกแบบเพื่อใช้ประโยชน์ในการทำเครื่องจักสาน-ทักถอบ ให้เกิดความแปลกใหม่ สวยงาม ร่วมสมัย ทั้งลวดลายและสีสันทัน การออกแบบลวดลายทอ-จักสาน จึงต้องคำนึงถึงการนำไปใช้เพื่องานรูปแบบต่างๆ เช่น ลวดลายสานตะกร้า ลวดลายทอเสื่อ ลวดลายจักสานกระเป๋า ลวดลายผ้าทอไหม ลวดลายทอผ้าฝ้าย เป็นต้น

- ลวดลายฉลุ หมายถึง ลวดลายที่ออกแบบเพื่อใช้ประโยชน์ ในการนำบางส่วนของวัสดุประเภทต่างๆ ออกเพื่อให้เกิดโปร่งแสงเกิดความแปลกใหม่ สวยงาม ร่วมสมัยทั้งลวดลายสีสันทัน และการทรงตัวที่ดี การออกแบบลวดลายฉลุ จึงต้องคำนึงถึงความต่อเนื่องสัมพันธ์ในส่วนต่างๆ ของลวดลาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ลวดลายภาษาณะ หมายถึง ลวดลายที่ออกแบบเพื่อตกแต่งภาษาณะรูปทรงต่างๆ ให้เกิดความแปลกใหม่ สวยงาม ร่วมสมัย ทั้งลวดลาย สี สัน ได้แก่ ลวดลายถั่ว ลวดลายแก้ว ลวดลายขาม ลวดลายจาน ลวดลายแจกัน เป็นต้น
- ลวดลายบรรจุภัณฑ์ หมายถึง ลวดลายที่ออกแบบเพื่อตกแต่งบรรจุภัณฑ์หีบห่อ รูปแบบต่างๆ ให้เกิดเอกลักษณ์ จุดเด่นขึ้น นอกเหนือจากการออกแบบรูปทรง ข้อความ ตามข้อกำหนดต่างๆ เช่น การออกแบบลวดลายถุงสำหรับใส่ผ้าไหม ลวดลายควรสอดคล้องกับสินค้าที่จำหน่ายและเป็นเอกลักษณ์ โดยใช้ลวดลายผ้ามัดหมี่ซึ่งเป็นจุดเด่นของผ้าไหม ตกแต่งส่วนตัวของบรรจุภัณฑ์ให้เหมาะสม เป็นต้น
- ลวดลายเครื่องประดับ หมายถึง ลวดลายที่ออกแบบเพื่อประกอบกับการออกแบบเครื่องประดับ รูปแบบต่างๆ เพื่อให้เกิดความแปลกใหม่ สวยงาม ร่วมสมัย ได้แก่ การออกแบบ ลวดลาย สร้อยคอ ลวดลายสร้อยแขน ลวดลายกำไล ลวดลายต่างหู ลวดลายแหวน เป็นต้น
- ลวดลายตกแต่งสถาปัตยกรรม หมายถึง ลวดลายที่ออกแบบเพื่อให้ประดับตกแต่งอาคารสถานที่ในส่วนต่างๆ เพื่อความประณีต สวยงาม ได้แก่ ลวดลายแกะสลักไม้ ลวดลายปูนปั้น ลวดลายหล่อ โดยดัดคำนึงถึงส่วนของพื้นที่ของอาคารสถานที่ ที่จะนำลวดลายไปใช้ การออกแบบลวดลาย ประตู ลวดลายหน้าต่าง ลวดลายเสา ลวดลายเชิงบันได เป็นต้น
- ลวดลายสิ่งพิมพ์ หมายถึง ลวดลายที่ออกแบบเพื่อตกแต่งสิ่งพิมพ์ รูปแบบต่างๆ เพื่อเพิ่มความน่าสนใจนอกเหนือจากเนื้อหา ข้อกำหนดต่างๆ เช่น การออกแบบลวดลายปกหนังสือ ลวดลายกระดาษเขียนจดหมาย ลวดลายการ์ด ลวดลายแผ่นพับ เป็นต้น

โครงสร้างของงานออกแบบลวดลาย

โครงสร้างของงานออกแบบลวดลาย เมื่อได้ศึกษาผลงานการออกแบบลวดลายประเภทต่างๆ แล้ว พบว่า ผลงานออกแบบลวดลายทุกประเภทสามารถแบ่งโครงสร้างในการออกแบบลวดลายได้ 2 โครงสร้างใหญ่ คือ โครงสร้างทางความคิด และโครงสร้างทางกายภาพ แต่จะแตกต่างกันในรายละเอียดของโครงสร้างเท่านั้น

1. โครงสร้างทางความคิด หมายถึง ส่วนประกอบในการสร้างงานออกแบบลวดลาย ประเภทความคิดในแนวทางต่างๆ จากการศึกษาได้แบ่งโครงสร้างทางความคิดไว้ ได้แก่ ความคิดภายใน ความคิดตามลำดับ ความคิดพลิกแพลง ความคิดเกี่ยวกับเทคนิควิธีการ

ความคิดภายใน หมายถึง ความคิดของผู้สร้างงานออกแบบลวดลายที่เกิดจากประสบการณ์ที่ได้พบ ได้เห็น ได้สัมผัส และเร้าให้เกิดความคิด สร้างโมโนภาพหรือภาพพจน์ในสมอง อาจเป็นความคิดที่เกิดขึ้นฉับพลันตามอำนาจจิตของผู้สร้าง รูปแบบที่ปรากฏมักเป็นรูปแบบที่เรียบง่ายหรือเป็นรูปแบบเบื้องต้น เฉพาะของผู้สร้างผลงานการออกแบบแต่ละคนแตกต่างกัน

ความคิดความลำดับ หมายถึง ความสามารถของผู้สร้างงานออกแบบลวดลายจากข้อมูลที่ได้ศึกษาค้นคว้า นำมาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ให้เกิดรูปแบบใหม่ขึ้น ตามวิธีการสร้างงานและกระบวนการถ่ายทอดประกอบเป็นผลงานออกแบบลวดลาย

ความคิดพลิกแพลง หมายถึง ความสามารถของผู้สร้างงานออกแบบลวดลายในการลด สกัด ตัดทอน ต่อเติม หรือเปลี่ยนแปลงให้เกิดรูปแบบที่แปลกใหม่ สวยงามสอดคล้องกับการนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

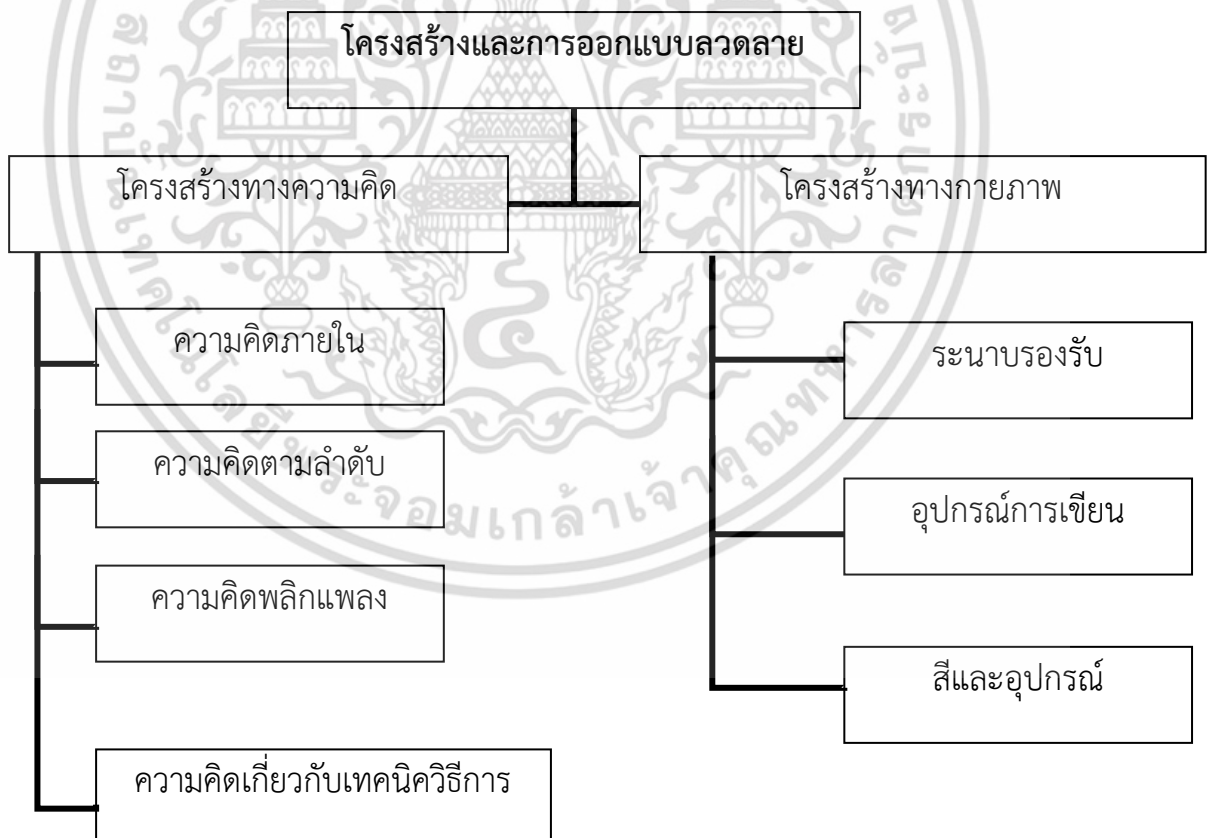
ความคิดเกี่ยวกับเทคนิควิธีการ หมายถึง ความพยายามของผู้สร้างงานออกแบบลวดลายในการที่จะแสวงหาเทคนิควิธีการ เพื่อระบอบในการสร้างผลงานออกแบบลวดลายที่มีคุณภาพ เกิดความพึงพอใจต่อผู้ดู หรือกลุ่มเป้าหมายผู้ใช้งานลวดลายนั้นๆ

2. โครงสร้างทางกายภาพ หมายถึง ส่วนประกอบในการสร้างงานออกแบบลวดลาย ประเภทวัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างผลงาน (พินาลิน สาริยา. 2535.) ส่วนประกอบทางการภาพในการออกแบบลวดลาย ได้แก่ ระบายรองรับ อุปกรณ์การเขียนสี และอุปกรณ์

ระบายรองรับ หมายถึง พื้นผิวซึ่งมีลักษณะขนาดแตกต่างกันตามที่ต้องการ ระบายเป็นส่วนประกอบของโครงสร้างทางกายภาพ อันดับแรกที่ทำให้เกิดลวดลายสามารถมองเห็นได้ ระบายรองรับส่วนมากจะต้องมีผิวเรียบ เพื่อความชัดเจนและสะดวกในการสร้างลวดลาย

อุปกรณ์การเขียน หมายถึง เครื่องมือที่ใช้สำหรับขีดเขียนเพื่อให้ปรากฏเป็นลวดลาย ตามความคิดของผู้สร้างผลงาน เพื่อให้ได้ลวดลายที่สวยงาม สอดคล้องกับประโยชน์ใช้สอย สีและอุปกรณ์ หมายถึง สีและเครื่องมือที่ใช้กับสีประเภทต่างๆ เพื่อเพิ่มสีสันความสวยงามของลวดลายให้ปรากฏเด่นชัดดึงดูดใจผู้พบเห็นมากยิ่งขึ้น

เมื่อโครงสร้างทางความคิด และโครงสร้างทางกายภาพ ดังที่กล่าวมาแล้วผสมผสานกับประสบการณ์ความคิดสร้างสรรค์ และเทคนิควิธีการของผู้สร้างงาน ก็จะก่อให้เกิดลวดลายขึ้นตามวัตถุประสงค์ของผู้สร้างผลงานออกแบบลวดลาย

โครงสร้างการออกแบบลวดลาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4 ของที่ระลึก

ความหมายและความเป็นมาของ “ของที่ระลึก” ความต้องการที่จะให้การทรงจำในส่วนที่เกี่ยวข้องนี้ปรากฏขึ้นในความรู้สึกร่วมกันที่ปะติดปะต่อกัน แม้เวลาจะล่วงเลยไปแล้วก็ตาม หรือความต้องการที่จะให้มีการปะทะสัมพันธ์กันอยู่เรื่อย ๆ ไปเนื่องจากอยู่ใกล้กันทำให้โอกาสที่จะพบปะกันมีน้อย ความคุ้นเคยกัน การที่มีรสนิยมและพฤติกรรมร่วมกัน ความจำเป็นที่จะต้องพึ่งพาอาศัยกัน ความมีลักษณะเสริมซึ่งกันและกันของบุคคลตลอดรวมไปจนกระทั่ง การกระทำที่มีลักษณะเป็นการให้รางวัลเป็นการตอบแทน เมื่อเกิดความพึงพอใจหรือถูกใจแก่กัน ตลอดทั้งสาเหตุอื่นอีกนานัปการ เหล่านี้ล้วนอาจนับเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการสร้างสรรค์ของที่ระลึกขึ้นเพื่อมอบให้แก่กันและกันได้ทั้งสิ้น

ความหมายของ “ของที่ระลึก” “ของที่ระลึก” อาจสรุปความหมายได้โดยแยกหาความหมายของคำที่มาประกอบกัน ระหว่างคำว่า “ของ” อาจหมายถึง สิ่ง และ “ของที่ระลึก” อาจหมายถึงที่ทำให้นึกถึงหรือคิดถึง (ราชบัณฑิตยสถาน. 2542) ซึ่งเชียรชัย เอี่ยมวรเมธ (2544: 132) ได้ให้ความหมายไว้ว่า

ของที่ระลึก หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นเป็นที่ระลึก ซึ่งเมื่อนำความหมายมาสรุปความแล้ว อาจสรุปได้ว่า ของที่ระลึกหมายถึงสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นที่ระลึก หรือสิ่งที่ทำให้เกิดความคิดถึงหรือนึกถึง และจากความหมายของคำที่มีความเกี่ยวข้องมีความใกล้เคียงกัน หรือมีลักษณะคล้ายคลึงกัน หรือมีความเกี่ยวข้องกับของที่ระลึกอีก ได้แก่

ของกำนัล หมายถึง สิ่งให้ด้วยเสนาห์หา

ของขวัญ หมายถึง สิ่งที่ให้ตามอัธยาศัยไมตรีในงานเทศกาลหรืองานแต่งงาน

ของที่ระลึก หมายถึง ของที่มอบให้หรือเก็บไว้เป็นที่ระลึก

ของรัก หมายถึง สิ่งอันเป็นที่รัก

ของรางวัล หมายถึง สิ่งที่มอบให้แก่ผู้ชนะหรือผู้ที่มีความดีความชอบ

ดังนั้นเราจึงอาจสรุปให้คำจำกัดความได้ว่า ของที่ระลึกอาจหมายถึงสิ่งต่าง ๆ ที่นำมาใช้เป็นตัวจูงใจ ให้เกิดการคิดถึงหรือนึกถึงเรื่องราวที่ได้เกี่ยวข้อง ของที่ระลึกอาจหมายถึงสิ่งที่ใช้เพื่อหวังผลทางด้านความทรงจำ ให้สิ่งที่ผ่านไปในอดีตกลับกระจำชัดขึ้น ในปัจจุบันของที่ระลึกอาจหมายถึงสัญลักษณ์แทนบุคคล เหตุการณ์ เรื่องราว เป็นต้น ที่ได้รับการออกแบบสร้างสรรค์ขึ้น เพื่อกระตุ้นเตือนหรือเน้นย้ำความทรงจำให้คิดถึงหรือนึกถึงอยู่เสมอในตัวบุคคล เหตุการณ์ หรือเรื่องราว เป็นต้น

ดังนั้น “ของที่ระลึก” เมื่อนำมาใช้หรือนำมาให้กับบุคคลในโอกาสที่ต่างกันไป อาจมีชื่อเรียกหรือมีค่านิยมที่ใช้เรียกของหรือสิ่งของนั้น ๆ ให้แตกต่างกันออกไปได้ เช่น หากนำไปให้บุคคลผู้เป็นที่รักและนับถือ อาจเรียกสิ่งของนั้นว่า “ของกำนัล” “ของฝาก” หรือ “ของที่ระลึก” ก็ได้ แต่ถ้าหากนำสิ่งของไปให้แก่เจ้าของขวัญเมื่อเสร็จพิธีการทำขวัญแล้ว หรือมอบให้แก่กันในเวลาอื่น เพื่อเป็นการถนอมขวัญหรือเพื่ออัธยาศัยไมตรี เช่น วันปี ใหม่ วันคล้ายวันเกิด วันแต่งงาน จะเรียกว่า “ของขวัญ” และหากมอบสิ่งของให้เพื่อเป็นการตอบแทนแก่ผู้มาช่วยงานหรือผู้มาร่วมงานหรือผู้ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในงาน เช่น งานแต่งงาน งานศพ งานนิทรรศการ เป็นต้น จะเรียกว่า “ของชำร่วย” (ราชบัณฑิตยสถาน. 2525 : 135,270) ก็ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติความเป็นมา “ของที่ระลึก” นั้นเป็นสิ่งที่ยากแก่การสืบค้นหาหลักฐาน ทั้งนี้เนื่องจากการให้วัตถุสิ่งของในลักษณะของที่ระลึกจริง ๆ นั้น มิได้บันทึกหรือหลักฐานใด ๆ ที่กล่าวไว้โดยตรง แต่ถ้าจะกำหนดยึดจากพฤติกรรมการประดิษฐ์สร้างสรรค์ของมนุษย์ โดยถือเอาสิ่งที่มนุษย์รู้จักสร้างขึ้นมานั้นเป็น “ของ” และพฤติกรรมการให้ การเผื่อแผ่แบ่งปัน เป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้รับเกิด “การระลึกนึกถึงหรือคิดถึง” ผู้ให้แล้ว ก็พอที่จะสันนิษฐานสรุปกล่าวไว้ว่า “ของที่ระลึกนั้นมีการมอบให้แก่กันและกันมานับตั้งแต่มนุษย์พวกแรกที่เกิดขึ้นมาบนโลกแล้ว ” และสิ่งหรือวัตถุที่ให้แก่กันและกันนั้นย่อมก่อให้เกิดความพึงพอใจร่วมกันในระหว่างผู้ให้กับผู้รับ อันอาจนับเป็น “วัตถุแห่งความยินดี” ที่นำไปสู่ความคิดถึง หรือนึกถึงต่อกัน และหากกำหนดยึดพฤติกรรมการให้ในสิ่งหรือของแก่กันโดยถือสิ่งของนั้นเป็นของที่จะนำมาซึ่งการระลึกถึงนั้นมีสาเหตุอันสามารถจะกำหนดลำดับเหตุและผล หรือขั้นตอนของจุดเริ่มต้นแห่งรูปแบบของ “ของที่ระลึก” ได้ดังนี้

สำหรับสิ่งหรือวัตถุที่ให้แก่กันในช่วงแรกสุด ก็น่าจะเป็นปัจจัยที่สำคัญในการดำรงชีวิตนั้น คือ “อาหาร” อันได้แก่ เนื้อสัตว์ที่ได้จากการล่า ทั้งนี้เพราะ มนุษย์ในยุคชุมชนบุพกาลแรกเริ่มสุดมีสภาพความเป็นอยู่คล้ายสัตว์ ดำรงชีวิตอยู่ในยุคน้ำแข็งซึ่งมีบรรยากาศอันหนาวเย็น อาศัยอยู่ตามถ้ำยังชีพด้วยการล่าสัตว์ การออกล่าสัตว์ร่วมกันและแบ่งปันกันหลังจากที่ล่าได้ในอัตราส่วนที่เพียงพอแก่การบริโภค ที่เหลือก็นำไปเผื่อแผ่แก่พวกพ้องหรือผู้ใกล้ชิดก่อให้เกิดความพึงพอใจและสร้างความยินดีแก่ผู้รับ

ครั้งต่อมาเมื่อมนุษย์มีการพัฒนาด้านความคิด ความเป็นอยู่ และมีวิวัฒนาการทางด้านสังคมมากขึ้น สิ่งที่เป็นสิ่งประดิษฐ์กรรมสร้างสรรค์ต่าง ๆ ได้รับการพัฒนาขึ้น มีรูปแบบเพิ่มมากขึ้นเช่นมีการเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ ทอเครื่องนุ่งห่ม ทำภาชนะเผาดิน สร้างสิ่งสัญลักษณ์และศิลปวัตถุเหล่านี้คือสิ่งที่กล่าวได้ว่า เป็นการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของสิ่งของที่จะมอบให้แก่กันและกันในอีกระดับหนึ่ง คือ แทนที่จะใช้สิ่งที่ได้มาจากธรรมชาติดั้งตอนต้น ๆ ก็มีการสร้างสิ่งของใหม่ขึ้น เช่น เครื่องนุ่งห่มที่เกิดจากการถักทอ และภาชนะดินเผา เป็นต้น และที่สำคัญก็คือ มีระบบการแลกเปลี่ยนเกิดขึ้น เป็นการนำเอาผลผลิตของกลุ่มแรงงานที่ต่างกันมาแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน เช่น พวกเพาะปลูก นำผลผลิตของตนมาแลกเปลี่ยนกับพวกล่าสัตว์ เป็นต้น

ลักษณะรูปแบบของที่ระลึก สาเหตุที่ทำให้ของที่ระลึกมีลักษณะแตกต่างกันสืบเนื่องมาจากในอดีตเป็นต้นมา ไม่ว่าจะเป็นรูปปลั๊กของบริโภค เครื่องใช้ไม้สอย ตลอดจนเครื่องประดับ หรือวัตถุทางศิลปะก็ตาม สาเหตุที่ทำให้รูปแบบของสิ่งเหล่านี้แตกต่างกันก็เนื่องจากเงื่อนไขอิทธิพลของ

วัสดุที่ใช้ทำ (MATERIAL)

เทคนิคการทำ (TECHNIQUE)

ค่านิยมหรือประเพณีนิยมในท้องถิ่น (TRADITION FASHION)

วัสดุที่ใช้ทำ (MATERIAL) โดยสภาพทางภูมิศาสตร์และสภาพดินฟ้าอากาศอันแตกต่างกันของแต่ละท้องถิ่น ทำให้ทรัพยากรและวัสดุในแต่ละที่ไม่เหมือนกัน บางแห่งเป็นป่าเขา บางแห่งเป็นที่ราบลุ่ม ประกอบด้วยแม่น้ำลำคลอง หนองบึง เป็นต้น จุดเริ่มต้นของรูปแบบของที่ระลึกจึงเริ่มต้นจากการที่มนุษย์นำเอาวัสดุธรรมชาติต่าง ๆ มาแปรรูปและประกอบเข้าด้วยกัน จนกลายเป็นสิ่งใหม่ขึ้นมาแทนที่ของธรรมชาติที่เคยใช้และกลายเป็นสัญลักษณ์ หรือเป็นตัวแทนของธรรมชาติที่ใช้ในชีวิตประจำวันของมนุษย์ การที่วัสดุในแต่ละท้องถิ่นไม่เหมือนกันย่อมทำให้สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นมานั้นแตกต่างกันเช่น ในท้องถิ่นที่เป็นป่าดงลาน ก็ย่อมได้ใบจากต้นลานมาทำผลิตภัณฑ์ใบลาน ในท้องถิ่นที่มีการปลูกข้าวก็ได้ฟางมาทำเชื้อเพลิงในการทำเครื่องปั้นดินเผา จากไร่จากสวนก็ได้ใบตองมา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สร้างสรรค์ศิลปะประดิษฐ์ จากป่าไผ่ ก็ได้ผลิตภัณฑ์จักสาน ดังนี้ เป็นต้น นั่นคือผลที่ได้จาก
ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นที่มีมนุษย์อยู่อาศัยต่างกันส่วนความแตกต่างกันทางรูปแบบอีกประการ
หนึ่ง แม้ในท้องถิ่นเดียวกันจะนำวัสดุในท้องถิ่นชนิดเดียวกันมาใช้เป็นวัตถุดิบในการสร้างสรรค์ แต่
รูปแบบของสิ่งที่สร้างก็อาจแตกต่างกันออกไปได้ เช่น ในท้องถิ่นที่มีต้นไผ่ บ้างก็นำมาจักสานเป็น
หมวก บ้างก็นำมาสร้างเป็นตะกร้า บ้างก็ทำเป็นพัด บ้างทำเป็นชะลอม เป็นต้น

เทคนิคการทำ (TECHNIQUE) สิ่งใดก็ตามที่สร้างสรรค์ขึ้นมาจากฝีมือมนุษย์ ย่อมมีการพัฒนา
เปลี่ยนแปลงทั้งในด้านรูปแบบและวิธีการสร้าง ทั้งนี้เนื่องจากมนุษย์มีพัฒนาการทางด้านสติปัญญา
และวิวัฒนาการทางด้านการผลิตอันเป็นผลมาจากการเรียนรู้ ทักษะและความชำนาญ ซึ่งการ
พัฒนาการทางด้านสติปัญญา ทำให้รู้จักสร้างสรรค์ดัดแปลง แต่ง ต่อเติม เพิ่ม และลดรูปแบบให้
สอดคล้องกับความต้องการทั้งทางด้านการใช้สอยและความงาม ส่วนวิวัฒนาการทางด้านการผลิตอัน
เป็นผลมาจากการเรียนรู้ ทักษะ และความชำนาญทำให้รู้จักการดัดแปลงสร้างสรรค์เทคนิคและวิธี
ใหม่ ๆ ในการผลิต ตลอดจนคิดค้นหาเครื่องมือเครื่องใช้ ที่มาช่วยให้มีประสิทธิภาพในการผลิตดียิ่ง
ขึ้น ซึ่งทั้งเทคนิคในการสร้างและเครื่องมือช่วยในการสร้างสิ่งต่าง ๆ นี้ได้ส่งผลให้รูปแบบสิ่งของที่ถูก
สร้างขึ้นแตกต่างกัน เพราะขีดจำกัดของความสามารถในการผลิตแต่ละเทคนิคการทำนั้นแตกต่างกัน
โดยเฉพาะในปัจจุบันจากเทคโนโลยีและความก้าวหน้าในเรื่องเครื่องจักรกล ยังเป็นสิ่งเอื้ออำนวยใน
การสร้างผลิต สิ่งของ เครื่องใช้ เครื่องประดับ เป็นต้น ทำให้มีรูปลักษณะที่ผิดแผกแตกต่างกันออกไป
ตามการออกแบบสร้างสรรค์ของมนุษย์ได้อย่างเกินกำหนด และบางครั้งก็เกินความคาดหมาย ซึ่ง
เทคนิคการทำอันมากมายนี้ทำให้เราสามารถเลือกเอาสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากกรรมวิธีที่ต่างกันได้ ซึ่ง
อาจเป็นงานฝีมือที่ผลิตสร้างด้วยมือและเครื่องมือที่จำเพาะอันเป็นงานที่แสดงออกถึงความสามารถ
ทักษะ และความชำนาญของตัวผู้สร้าง หรืออาจเลือกสิ่งที่สร้างขึ้นโดยอาศัยเทคนิคระหว่างงานฝีมือ
และเครื่องจักร กับงานที่สร้างขึ้นกับเครื่องจักรกล ซึ่งแต่ละอย่างก็มีคุณค่าที่แตกต่างกันออกไปตาม
ต้นกำเนิด หากเป็นงานฝีมือคุณค่าของงานก็อาจอยู่ที่ความเพียรพยายาม ความน่าทึ่งในฝีมือและ
สมองของผู้ทำ หากเป็นงานผสมระหว่างมนุษย์กับเครื่องจักรกลคุณค่าของงานอาจอยู่ที่ความสามารถ
ในการผลิตที่เป็นจำนวนมากโดยใช้ระยะเวลาอันสั้น อีกทั้งความประณีตทันทานอาจมากขึ้น ส่วน
ผลงานที่ผลิตสร้างขึ้นจากเครื่องจักรกลโดยตรง คุณค่าที่ปรากฏอาจเป็นไปได้ในทางด้านเศรษฐกิจ คือ
มีราคาซื้อขายถูกลงจำนวนมากขึ้น รูปแบบการผลิตอาจอยู่ในขีดขั้นเกินความสามารถของมนุษย์

ค่านิยมหรือประเพณีนิยมในท้องถิ่น (TRADITION FASHION) ในแต่ละท้องถิ่นมีความ
แตกต่างกันด้วยสภาพภูมิศาสตร์ สภาพดินฟ้าอากาศ ทรัพยากรและวัสดุในแต่ละท้องถิ่นไม่เหมือนกัน
ทำให้รูปแบบและรูปร่างของสิ่งที่สร้างขึ้นต่างกันออกไปและมีการสืบทอดวัฒนธรรมทางรูปแบบโดย
สร้างสมในทางปฏิบัติกัน จากช่วงคนหนึ่งมาอีกช่วง คนหนึ่งเป็นลำดับ ซึ่งจากการศึกษารูปร่างของ
เครื่องใช้ผลิตภัณฑ์บางชนิด ทราบได้ว่าเทคนิคการทำนั้นอาจคล้ายคลึงกัน แต่ทางรูปร่าง รูปแบบ
หรือลวดลาย ย่อมมีความแตกต่างกันออกไปตามความนิยมของท้องถิ่นแต่ละท้องถิ่น

การออกแบบของที่ระลึก ความหมายของ “การออกแบบ (DESIGN)” พอสรุปได้ดังนี้ การ
ออกแบบคือ การใช้แนวคิดในการเลือกใช้วัสดุเพื่อสร้างสรรค์งานศิลปะให้มีหน้าที่ใช้สอยตามความ
ต้องการทั้งในด้านประโยชน์ส่วนตัวและความงามในรูปร่างลักษณะตลอดทั้งรูปทรงในทางศิลปะให้คำ
จำกัดความการออกแบบว่า คือการรวมมูลฐานของทางศิลปะทั้งหลายเข้าด้วยกันด้วยการเลือกหรือ
การจัดไม่ว่าจะจัดด้วยวัสดุอะไร ผู้ออกแบบจะต้องนำเอาสิ่งนั้นไปใช้ คือ เส้น รูปร่าง รูปทรง สี
ช่องว่าง และความสวยงามของพื้นผิว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การออกแบบ หมายถึง การถ่ายทอดรูปแบบจากความคิดออกมาเป็นผลงานที่ผู้อื่นสามารถมองเห็น รับรู้ หรือสัมผัสได้ เพื่อให้มีความเข้าใจในผลงานร่วมกัน

องค์ประกอบของการออกแบบของที่ระลึก การที่มนุษย์พยายามสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ขึ้นได้นั้นย่อมมีสาเหตุอันเป็นที่มาแห่งแนวความคิดที่จะทำ และจุดมุ่งหมายอันเป็นที่ไปแห่งการกระทำ การออกแบบสร้างสรรค์ของที่ระลึกก็เช่นกันย่อมต้องมีสาเหตุและจุดมุ่งหมาย ซึ่งสาเหตุและจุดมุ่งหมายนั้นมีอยู่มากมายเช่น

- เป็นการออกแบบเพื่อพัฒนาอาชีพและแข่งขันในด้านการผลิต
- เป็นการออกแบบที่มีผลมาจากการรักในงาน อันเป็นการกระทำด้วยใจรักในการสร้างสรรค์ของงานที่ระลึก
- เป็นการออกแบบเพื่อการพัฒนาความคิดรวบยอดให้เป็นที่ไปตามยุคสมัยที่มีความนิยม
- เป็นการออกแบบเพื่อสร้างผลงานตอบสนองความเชื่อทางลัทธิประเพณี
- เป็นการออกแบบเพื่อตอบสนองความต้องการทางร่างกาย ทางจิตใจ และความต้องการทางด้านอื่น ๆ ของบุคคลโดยส่วนรวมและส่วนตัว
- เป็นการออกแบบเพื่อประโยชน์ที่พึงได้รับอามิสสินจ้างรางวัล หรือเพื่อให้เป็นที่ไปตามสัญญาข้อตกลง ข้อผูกมัด อันเป็นการผูกพันระหว่างผู้ออกแบบกับผู้ว่าจ้าง
- เป็นการออกแบบเพื่อทดสอบตามความมุ่งหมาย กฎเกณฑ์ ข้อกำหนด
- การออกแบบอันเป็นผลเนื่องมาจากความนิยมทางปรัชญาธรรมวัตถุ สิ่งที่เป็นอนุสรณ์
- เป็นการออกแบบอันมีผลที่ต่อเนื่องจากชาตินิยม เพื่ออนุรักษ์สิ่งที่ดีเด่นและแบบแผนดั้งเดิมไว้ให้ปรากฏต่อไป

- เป็นการออกแบบตามลัทธินิยมทางศาสนา ความเชื่อ ความศรัทธาที่มีต่อรูปวัตถุ
- เป็นการออกแบบอันมีผลสืบเนื่องมาจากความรัก ความเกลียดชัง ความสมหวัง ความผิดหวัง ความหวาดกลัว รวมทั้งผลการกระทบทางจิตใจ ทั้งสิ่งที่เป็นจริงและสิ่งที่เหนือความเป็นจริง
- เป็นการออกแบบอันสืบเนื่องมาจากความคิดริเริ่ม จินตนาการ และแนวความคิดที่จะสร้างสรรค์ผลงานนั้นๆ ให้มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น
- เป็นการออกแบบเพื่อตอบสนองความรู้สึกนึกคิดที่เป็นอิสระและเสรี
- เป็นการออกแบบเพื่อสร้างรสนิยมใหม่เปลี่ยนแนวคิดของบุคคลว่าสิ่งของรูปแบบเช่นนั้นไม่จำเป็นต้องใช้เพื่อประโยชน์เช่นนั้นตลอดไป อาจใช้เพื่อประโยชน์อย่างอื่นอีกก็ได้
- เป็นการออกแบบเพื่อความเหมาะสมกับวัสดุ เหมาะสมกับเครื่องมือเครื่องจักรเพื่อความประหยัดและมีประโยชน์ใช้สอย มีความคงทนถาวร

วิธีการออกแบบของที่ระลึก มีหลักและวิธีการออกแบบของที่ระลึก ดังนี้

1. เส้น (LINE) คือจุดหลาย ๆ จุดที่เรียงติดต่อกันไปเรามองเห็นภาพธรรมชาติเป็นรูปทรงต่างๆ ได้ก็เพราะเส้นรอบนอกของสิ่งนั้นเป็นอันดับแรก เช่น ใบไม้ กิ่งไม้ ต้นไม้ เส้นรอบนอกจะประกอบด้วยเส้นโค้งเป็นส่วนใหญ่ นอกจากเส้นรอบนอกภายในนั้นแล้วยังมีส่วนประกอบเส้นต่าง ๆ อีกมากมาย ดังนั้นอาจจะสรุปได้ว่า เส้นพื้นฐาน (BASIC LINE) ประกอบด้วยเส้นต่าง ๆ ดังนี้

เส้นนอน (HORIZONTAL LINE) ถ้าลากในแนวยาวจะให้ความรู้สึกกว้าง สงบ เช่น เส้นนอนของขอบฟ้า เส้นนอนที่ใช้ซ้ำๆ กัน จะทำให้รูปร่างเตี้ยลง

เส้นตั้ง (VERTICAL LINE) ถ้าลากเส้นในแนวตั้งมาก ๆ จะให้ความรู้สึก สูง สง่า ถ้ามีเส้นตั้งขนานกันมาก ๆ จะทำให้รู้สึกแคบลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เส้นเฉียง (DIRECTION LINE) ให้ความรู้สึกในทางเคลื่อนไหวต่อการมอง
 เส้นโค้ง (CURVED LINE) ให้ความรู้สึกในทางนิ่มนวล อ่อนหวานและเคลื่อนไหว
 เส้นหยัก (ZIGZAG LINE) ให้ความรู้สึกในทางเคลื่อนไหวอย่างรุนแรง ถ้าใช้มากเกินไปจะทำให้
 เกิดความสับสน

2. รูปทรง (FORM) รูปทรงในการออกแบบ หมายถึง เส้นที่นำมาประกอบกันเข้าทำให้เกิด
 เนื้อที่ (AREA) และมีรูปร่างต่าง ๆ เช่น เส้นโค้ง ถ้านำปลายของเส้นมาชนกันก็จะเกิดเป็นรูปทรงกลม
 แนวคิดของรูปทรงในการออกแบบแบ่งออกเป็น ส่วน ๆ ดังนี้

รูปทรงธรรมชาติ (NATURE FORM)

รูปทรงเรขาคณิต (GEOMETRICAL FORM)

รูปทรงอิสระ (FREE FORM)

3. สี (COLORS) สีมีความสำคัญมากไม่เฉพาะเพียงนักออกแบบเท่านั้น แต่สียังมีบทบาทต่อ
 ชีวิตมนุษย์ทุก ๆ คนด้วย ในการออกแบบจึงต้องคำนึงเรื่องสีเป็นสิ่งสำคัญ เพราะสีจะช่วยเสริมให้งาน
 เด่นขึ้นโดยทั่ว ๆ ไป แล้วสีแบ่งเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 3 ประเภท คือ

1. สีของนักจิตวิทยา เป็นสีที่มีอิทธิพลด้านจิตใจที่ให้ความรู้สึกต่อการมองเห็นสี
 จิตวิทยามีผลจากการทดลองค้นคว้า ดังนี้

- สีขาว เป็นสีแห่งความบริสุทธิ์สดใส ความเป็นใหญ่ ให้ความรู้สึกปลอดภัย สะอาด
- สีแดง ให้ความรู้สึกตื่นเต้น ร้อน รุนแรง อันตรายหรือความประทับใจ
- สีแดงชาติ เป็นสีที่ทำให้เกิดความประณีตงดงาม
- สีชมพู เป็นสีที่ทำให้เกิดความประณีตงดงาม
- สีเขียว เป็นสีที่ทำให้เกิดความรู้สึกเย็นสบาย
- สีเหลือง เป็นสีที่ทำให้เกิดความรู้สึกสว่าง ให้ความรู้สึกได้ทั้งร้อนและเย็น
- สีน้ำเงิน เป็นสีที่ทำให้เกิดความรู้สึกสงบ เครื่องขีมิ มั่นคง
- สีดำ เป็นสีที่ทำให้เกิดความรู้สึกลึกลับ หนักแน่น แข็งแรง และเศร้า

2. สีของนักวิทยาศาสตร์ หมายถึง สีของแสง เรามองเห็นสีได้จากแสง ซึ่งจากการ
 ทดลองพบว่า

- สีแดง มีคลื่นแสงยาวที่สุด
- สีม่วง มีคลื่นแสงสั้นที่สุด

สำหรับแม่สีที่เกิดขึ้นจากแสงซึ่งนักวิทยาศาสตร์ได้คิดประดิษฐ์ขึ้น มีแม่สีอยู่ 3 สี คือ

- สีแสด (VERMILLION)
- สีเขียว (EMERALD GREEN)
- สีม่วง (VIOLET)

4. ผิว (TEXTURE) พื้นผิวเป็นส่วนประกอบของการออกแบบ ในรูปแบบของงานทุกชนิด
 จะต้องมีพื้นผิวของวัสดุนั้น ๆ การออกแบบจึงต้องเลือกลักษณะของผิวให้เหมาะสมกับงาน งาน
 ออกแบบพื้นผิวมีลักษณะการใช้งาน แบ่งออกได้ดังนี้

- ผิวเรียบ (SMOOTH TEXTURE)
- ผิวขรุขระ (ROUGH TEXTURE)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ช่องว่าง (SPACE) ในทางการออกแบบ หมายถึง บริเวณว่าง ความว่าง ช่องไฟซึ่งเป็น บริเวณว่างที่รองรับวัตถุที่มองเห็นเกิดขึ้นระหว่างรูปและพื้น มีความหมายหลายกรณี เช่น ช่องว่าง เป็นฉากหลัง (BACK GROUND) ถ้าฉากหลังทึบเส้นแสง - เงา ทำให้รูปเด่นมีคุณค่ามากขึ้น

- ช่องว่าง เป็นช่องไฟระหว่างตัวอักษรกับพื้น ทำให้เกิดจังหวะและความกลมกลืน
- ช่องว่าง เป็นบริเวณว่างรอบ ๆ ทำให้มีคุณค่าทางปริมาตร

6. แสง - เงา (LIGHT & SHADE) ในทางการออกแบบ คือ การแสดงคุณค่าของแสง - เงา ภายในรูปทรงแสง สี แสง - เงา เกิดขึ้นหลายกรณี เช่น

- แสง - เงา ที่เกิดจากการเขียน (DRAWING)
- เส้น ที่เกิดจากการเขียนแสดงระยะอ่อนแก่ (VALE) ทำให้เกิดแสง - เงา
- แสง - เงา ที่เกิดจากรูปทรงลอยตัว ซึ่งในงานออกแบบนำไปใช้มาก

7. มวล (MASS) ในทางการออกแบบมวล เป็นรูปทรงที่แสดงปริมาตร น้ำหนักมี ลักษณะลอยตัว (ROUND RELIEF) จะเห็นได้จากการออกแบบผลิตภัณฑ์ เช่น แจกัน โต๊ะ ขวด ปากกา การออกแบบ จะต้องทำให้เหมาะสมกับรูปทรงนั้น ๆ และมีความแข็งแรงเหมาะสมกับการใช้งานพื้นฐานของมวลได้มาจากรูปทรงเรขาคณิต เช่น

- รูปทรงปริซึม (PRISM)
- รูปกรวย (CONE)
- รูปทรงพีระมิด (PYRAMID)
- รูปทรงกลม (DOUBLE CURVED)

2.5 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับหลักองค์ประกอบศิลป์

ความหมายของศิลปะนั้น พอจะกล่าวได้ว่า คือ สิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อแสดงออกทางด้าน อารมณ์ ความรู้สึก ความคิดหรือความงาม ศิลปะมีองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ส่วน คือ ส่วนที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งได้แก่โครงสร้างทางวัตถุที่มองเห็นได้หรือรับรู้ได้ ด้วยประสาทสัมผัสส่วนหนึ่ง กับส่วนที่ เป็นการแสดงออกอันเป็นผลที่เกิดจากโครงสร้างทางวัตถุนั้น อีกส่วนหนึ่ง เราเรียกองค์ประกอบส่วน แรกว่า รูปทรง (Form) หรือองค์ประกอบทางรูปธรรมและเรียกส่วนหลังว่า เนื้อหา (Content) หรือองค์ประกอบทางธรรม ดังนั้น องค์ประกอบที่เป็นโครงสร้างของศิลปะ คือรูปทรงกับเนื้อหา (ชูลูด นิยมเสมอ. 2538 : 18)

คำว่า Composition มาจากภาษาละตินว่า Composition หมายถึง การจัดเข้าด้วยกัน ในทางศิลปะ Composition แปลว่า องค์ประกอบศิลป์ (สงวน รอดบุญ. 2552 : 50) หมายถึง การนำส่วนประกอบของศิลปะ (Element of Art มาจัดเข้าด้วยกันตามความคิด จินตนาการ หรือด้วยประสบการณ์ผู้สร้างแต่ละคน โดยอาศัยหลักของศิลปะสร้างให้เกิดการประสานกลมกลืนกัน อย่างมีเอกภาพ

Art Fundamental Theory and Practice ให้คำจำกัดความ องค์ประกอบศิลป์ ไว้ว่า องค์ ประกอบศิลปะ หมายถึง เครื่องหมายที่นำมาจัดรวมกัน แล้วเกิดรูปทรงต่างๆขึ้น ศิลปินจะใช้ องค์ประกอบศิลปะเป็นการสื่อความหมาย ในการแสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ของตน องค์ประกอบพื้นฐานดังกล่าว ได้แก่ เส้น ระบาย น้ำหนักอ่อนแก่ ลักษณะผิวและสี และจากหนังสือ

The Art of Color And Design ให้คำจำกัดความองค์ประกอบของการออกแบบ คือ องค์ประกอบ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่สามารถมองเห็นได้ ประกอบด้วย เส้น ทิศทาง รูป ขนาด ลักษณะผิว น้ำหนักอ่อนแก่ และสี องค์ประกอบเหล่านี้ เปรียบเสมือนตัวอักษรที่นักประพันธ์ใช้ในการเรียบเรียงถ้อยบทความอันไพเราะ และองค์ประกอบเหล่านี้ เมื่อถูกนำมาจัดรวมกันเข้าด้วยกัน เกิดเป็นรูปทรงขึ้น (พิระพงษ์ กุลพิศาล. 2532 : 53)

องค์ประกอบศิลป์ หมายถึง การนำเอาสิ่งของ วัตถุ มนุษย์ สัตว์หรือหลายๆสิ่งหลายๆอย่าง หลากๆประเภท มารวมกันอยู่ในที่เดียวกัน โดยจัดสิ่งต่างๆตามที่กล่าวมานั้น โดยยึดหลักการจัดภาพ สามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบศิลป์ หมายถึง สิ่งที่ศิลปินและนักออกแบบใช้เป็นสื่อในการแสดงออก และสร้างความหมาย โดยการนำมาจัดเข้าด้วยกันให้เกิดเป็นรูปทรงเด่นชัด โดยจัดระเบียบส่วนต่างๆ เหล่านั้นให้ประสานกลมกลืนกันในงานศิลปะ การจัดส่วนประกอบเข้าด้วยกันต้องมีหลักดังต่อไปนี้

เอกภาพ (Unity) คือ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของส่วนประกอบต่างๆที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน มองดูแล้วเป็นกลุ่มก้อน ไม่แตกกระจาย การออกแบบสร้างสรรค์งานศิลปะ เป็นการสร้างเอกภาพขึ้นจากความสับสน ยุ่งเหยิง ทั้งยังเป็นการจัดระเบียบและดุลยภาพให้แก่สิ่งที่ขัดแย้งกัน เพื่อให้รวมตัวกันได้เป็นอย่างดี รายละเอียดเกี่ยวกับเอกภาพ มีดังนี้

แบบของเอกภาพ แบ่งอย่างกว้างๆได้ 2 แบบ คือ

- เอกภาพแบบคงที่ (Static unity) หมายถึง การจัดกลุ่มของรูปร่างหรือรูปทรงทางเรขาคณิต เอกภาพในลักษณะนี้จะให้ความรู้สึกแข็ง มั่นคง ไม่แสดงความรู้สึกเคลื่อนไหว

- เอกภาพแบบเคลื่อนไหว (Dynamic unity) หมายถึง การจัดกลุ่มของรูปร่างหรือรูปทรงอิสระ เอกภาพในลักษณะนี้จะให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว การสร้างเอกภาพ สามารถทำได้ 2 วิธี คือ

1. จัดกลุ่มของเส้น รูปร่าง และรูปทรงที่มีลักษณะคล้ายๆกัน การจัดวิธีนี้ให้ความกลมกลืนกันดี
2. จัดกลุ่มของเส้น รูปร่าง และรูปทรงที่มีลักษณะต่างๆกัน โดยนำมาจัดร่วมกัน การจัดวิธีนี้ให้ความรู้สึกน่าสนใจ

ดุลยภาพ (Balance) หมายถึง การออกแบบจัดภาพให้มีน้ำหนักถ่วงเท่ากับทั้งสองข้าง โดยมีแกนกลาง (Axis) ของภาพเป็นตำแหน่งในการแบ่งแยกภาพ ดุลยภาพหรือความสมดุลนี้รับรู้ได้ด้วยสายตาหรือการมองเห็น ลักษณะดุลยภาพแบ่งออกได้ 3 แบบ คือ

- ดุลยภาพที่เหมือนกันทั้งสองข้าง (Symmetrical balance) คือ ดุลยภาพที่มีส่วนประกอบของภาพเหมือนกันทั้งสองข้าง ดุลยภาพแบบนี้ให้ความรู้สึกมั่นคงเที่ยงตรง สง่า เป็นทางการ นิยมใช้ออกแบบ โบสถ์ วิหาร สถานที่ราชการ และงานอื่นๆ ที่ต้องการให้มีความรู้สึกดังกล่าว

- ดุลยภาพที่ไม่เหมือนกันทั้งสองข้าง (Asymmetrical balance) คือ ดุลยภาพที่มีส่วนประกอบของภาพที่ไม่เหมือนกันทั้งสองข้าง แต่มีน้ำหนักของภาพเท่ากันทั้งสองข้าง ดุลยภาพแบบนี้ให้อิสระในการออกแบบ และให้ความรู้สึกน่าสนใจ การสร้างดุลยภาพที่ไม่เหมือนกันทั้งสองข้าง มีข้อควรคำนึงถึงอยู่หลายประการ ซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

- ดุลยภาพของรูปร่าง (Balance of shape) หมายถึง ดุลยภาพที่เกิดจากรูปร่าง รูปร่างที่มีขนาดใหญ่จะดูหนักกว่ารูปร่างที่มีขนาดเล็ก ในกรณีเดียวกัน ดังนั้นเพื่อให้มีดุลยภาพ รูปร่างขนาดใหญ่ควรอยู่ใกล้ศูนย์กลางของภาพ มากกว่ารูปร่างขนาดเล็ก

- ดุลยภาพของน้ำหนัก (Balance of value) หมายถึง ดุลยภาพที่เกิดจาก

น้ำหนักอ่อนแก่ น้ำหนักที่ตัดกับพื้น จะดูหนักกว่าน้ำหนักที่กลืนไปกับพื้น ในกรณีของรูปร่างที่มีขนาด เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เท่ากัน ดังนั้นเพื่อให้มีดุลยภาพ ควรขยายขนาดของน้ำหนักที่กลิ้งไปกับพื้นให้ใหญ่ขึ้น ถ้าไม่ขยายขนาดก็ควรให้อยู่ห่างแกนกลางมากกว่าน้ำหนักที่ติดกับพื้น

- ดุลยภาพของสี (Balance of color) หมายถึง ดุลยภาพที่เกิดจากสีที่มีความจัด (intensity) เท่ากัน ขนาดเท่ากัน จะเป็นสีเดียวกันหรือต่างสี ย่อมมีดุลยภาพเหมือนกัน ส่วนสีที่ติดกับพื้นจะดูใหญ่กว่าสีที่กลิ้งไปกับพื้น ในกรณีที่มีขนาดเท่ากัน ดังนั้นควรขยายขนาดของสีที่กลิ้งกับพื้นให้ใหญ่ขึ้น หรือถ้าไม่ขยายขนาดก็ควรให้อยู่ห่างแกนกลางมากกว่าสีที่ติดกับพื้น จึงจะเกิดดุลยภาพ (ชลุต นีมเสมอ. 2531 : 141-142)

- ดุลยภาพของลักษณะผิว (Balance of texture) หมายถึง ดุลยภาพที่เกิดจากลักษณะผิว ผิวในลักษณะต่างๆ ที่ใช้เป็นผิวของรูปร่างหรือรูปทรงที่น่าสนใจ จะมีน้ำหนักมากกว่าลักษณะผิวของรูปร่างหรือรูปทรงธรรมดา ในกรณีที่มีขนาดเท่ากัน

- ดุลยภาพของจุดสนใจ (Balance of interesting point) หมายถึง ดุลยภาพที่เกิดจากจุดสนใจ จุดสนใจแม้จะมีขนาดเล็กกว่า ก็สามารถดึงดูดกับรูปร่างหรือรูปทรงที่ดูธรรมดา แต่มีขนาดใหญ่กว่าได้ จุดที่น่าสนใจมีหลายลักษณะดังต่อไปนี้ (ชลุต นีมเสมอ. 2531 : 139-140)

เส้นที่มีรูปร่างหรือลวดลายที่แปลกกว่าเส้นธรรมดาเช่น เส้นที่เป็นลวดลายต่างๆจะดูน่าสนใจกว่าเส้นตั้ง เส้นนอน รูปร่างหรือรูปทรงที่ดูมีชีวิต เช่น รูปคนสัตว์ จะดูมีชีวิตกว่าดอกไม้หรือวัตถุที่อยู่นิ่งน้ำหนักติดกัน เช่น น้ำหนักที่ติดกันเป็นกลุ่ม จะดูน่าสนใจกว่าน้ำหนักกลิ้งกันเป็นกลุ่ม

ความกลมกลืน (Harmony) ในการออกแบบให้เกิดความสวยงาม จะต้องประสานส่วนประกอบในการออกแบบให้กลมกลืน (Harmony) อย่างมีเอกภาพ โดยการจัดส่วนประกอบในการออกแบบให้กลมกลืนหลักของความกลมกลืน พิจารณาอย่างกว้างๆ ได้แก่ ความคล้ายกัน ความใกล้เคียงกัน ความเหมือนกัน ความคิดในแนวเดียวกัน ความกลมกลืนกันมากที่สุด คือ ความเหมือนกัน ความกลมกลืนน้อยที่สุด คือ ความเกือบบ้างกัน ซึ่งเกี่ยวข้องกับ เส้น รูปร่าง และรูปทรง ทิศทาง ขนาด สัดส่วน สี น้ำหนัก ลักษณะของผิว รวมทั้งความกลมกลืนของความคิด และจุดมุ่งหมาย

สัดส่วน (Proportion) หมายถึง ความสัมพันธ์ ของส่วนประกอบของสิ่งต่างๆ ซึ่งจำแนกออกได้ 2 ลักษณะ คือ

1. สัดส่วนที่สัมพันธ์กันในตัวเอง เช่น สัดส่วนของคน ซึ่งมีความสัมพันธ์ระหว่าง หัว ตัว แขน ขา และส่วนประกอบอื่นๆ คนที่มีสัดส่วนสวยงาม จะมีความสัมพันธ์ของส่วนประกอบของร่างกายอย่างเหมาะสม สมส่วน เช่น สัดส่วนของรูปปั้นวินัสที่มีชื่อเสียงทั่วโลก สัดส่วนของพระพุทธรูปปางลีลา สุโขทัย

2. สัดส่วนของตัวเองที่ไปสัมพันธ์กับสิ่งอื่น เช่น สัดส่วนของแว่นตาที่รับกับใบหน้าของคน หรือสัดส่วนของคนที่สัมพันธ์กับขนาดของเก้าอี้ โต๊ะ ประตู เป็นต้น

จังหวะ (Rhythm) เปรียบเทียบได้กับการเต้นของหัวใจที่มีการเต้นเป็นระยะสม่ำเสมอ เมื่อเปรียบเทียบกับ การออกแบบทางด้านเลขศิลป์ ก็คือ การจัดส่วนประกอบของการออกแบบให้มีช่วงจังหวะในลักษณะต่าง ๆ นั้นเอง ช่วงจังหวะในการออกแบบสามารถแบ่งได้ 3 ลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. จังหวะซ้ำกัน (Repetition) หมายถึง การออกแบบด้วยเส้น สี หรือ รูปร่าง ให้มีจังหวะซ้ำๆกัน โดยคำนึงถึงหลักของสัดส่วน และเอกภาพเป็นสำคัญ

2. จังหวะที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง (Gradation or Progression) หมายถึง จังหวะการซ้ำของส่วนประกอบในการออกแบบ ที่มีการเปลี่ยนความยาวหรือความหนาของเส้น นอกจากการเปลี่ยนความยาวและความหนาของเส้นแล้ว ยังมีการเปลี่ยนช่องไฟระหว่างเส้นหรือรูปร่าง เปลี่ยนสีแท่ง น้ำหนักความจัดของสี หรือเปลี่ยนปริมาณการทับกันของส่วนประกอบ เปลี่ยนลักษณะผิวจากเรียบให้เป็นหยาบ และจากความสว่างสดใสให้ขุ่นมัว

3. จังหวะที่เคลื่อนไหวสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่อง (Continuous related movement) หมายถึง จังหวะการซ้ำของส่วนประกอบในการออกแบบที่สัมพันธ์เชื่อมโยงกันไปอย่างต่อเนื่อง และให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว

การเน้น (Emphasis) การออกแบบทุกอย่างต้องการให้มีความโดดเด่น สะดุดตา เพื่อให้ผู้ดูเกิดความสนใจในการงานออกแบบนั้นๆ ดังนั้นการออกแบบที่มีคุณภาพ จึงควรมีจุดศูนย์กลางของความสนใจ หรือมีพื้นที่ที่มีจุดเด่นประกอบอยู่ด้วยเสมอ การเน้นให้เกิดจุดเด่น สามารถทำได้โดยใช้เส้น ทิศทาง รูปร่าง รูปทรง ขนาด ลักษณะ ผิว สี น้ำหนัก ตลอดจนบริเวณว่าง ให้มีความแตกต่างกับส่วนใหญ่ การเน้นจุดเด่นควรเน้นจุดสำคัญเพียงแห่งเดียว และเน้นในปริมาณที่ไม่มากนัก มิฉะนั้นทำให้ขาดเอกภาพและทำให้เกิดความไม่น่าสนใจขึ้นได้

องค์ประกอบที่สัมพันธ์ องค์ประกอบตั้งแต่หนึ่งองค์ประกอบขึ้นไป จำเป็นต้องควบคุมการจัดวาง โดยคำนึงถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบนี้ ทิศทางและตำแหน่งการจัดวาง สามารถรับรู้ได้บาประเภท ต้องอาศัยความรู้สึกจากการวิเคราะห์ โดยเฉพาะเรื่องของที่ว่างและแรงดึงดูด ทิศทางของรูปร่างขึ้นอยู่กับว่า รูปร่างนั้นสัมพันธ์กันกับผู้อื่นอย่างไร สัมพันธ์กับรูปร่างที่ใกล้เคียงอย่างไร

1. ตำแหน่ง (Position) ตำแหน่งของรูปร่างพิจารณาโดย ความสัมพันธ์กันของรูปร่างกับกรอบ รูปร่างจะอยู่ห่างจากกรอบโดยรอบเท่ากัน หรือชิดกรอบด้านใดด้านหนึ่ง รูปร่างจะสัมพันธ์กับโครงสร้างในการออกแบบด้วย ซึ่งจำเป็นต้องคำนึงถึงโครงสร้างเป็นหลักของการออกแบบ

2. ที่ว่าง (Space) รูปร่างของที่ว่าง ไม่ว่าจะเล็กหรือใหญ่ ต้องการที่อยู่ในที่ว่างเสมอที่ว่างจะถูกครอบคลุม หรือทิ้งว่างเปล่า ที่ว่างของงาน 2 มิติจะมีลักษณะแบนราบ หรือสร้างให้เกิดการลวงตาเห็นถึงความลึกของที่ว่างดูเป็น 3 มิติได้

3. แรงดึงดูด (Gravity) แรงดึงดูดไม่สามารถมองเห็นได้ แต่ผู้ดูสามารถรู้สึกได้ถึงแรงดึงดูดของโลก เราจะรู้สึกถึงความหนัก เบา มั่นคง หรือไม่มั่นคงของรูปร่างเดี่ยวหรือกลุ่มของรูปร่างได้

องค์ประกอบของงานออกแบบกราฟิก ในการออกแบบกราฟิกจะต้องพิจารณาปัจจัยพื้นฐาน 5 อย่างที่จะเป็นส่วนสำคัญในการสร้างงานออกแบบเลย์เอาต์ (layout) ให้เหมาะสมกับพื้นที่ที่มีอยู่ดังนี้

1. ข้อความ (Textural Material) ข้อความที่ใช้ในการออกแบบส่วนใหญ่จะเป็นการบอกเรื่องราวในการออกแบบ สามารถแบ่งการจัดข้อความได้หลายแบบ หากมีการจัดวาง layout ด้วยคอมพิวเตอร์สามารถสร้างสรรค์ได้ตามต้องการ

2. ภาพหรือสัญลักษณ์ (Graphic Component) คือ ส่วนที่เป็นภาพหรือสัญลักษณ์ที่ใช้แทนคำพูด สื่อความหมายและดึงดูดความสนใจ และมีความหมายสอดคล้องหรือสนับสนุนข้อความในการจัดวาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ลวดลายตกแต่ง (Graphic Accessories) คือ องค์ประกอบที่ใช้ส่วนประกอบสำหรับตกแต่งงานให้ดูดีขึ้น แต่หากใช้มากเกินไปจะทำให้ดูรก ไม่น่าสนใจ จึงต้องมีความสอดคล้องกันในการออกแบบ และการจัดวาง layout ที่ลงตัว ดูสวยงามน่าสนใจ

4. พื้นที่สีขาว (White Space) คือ พื้นที่ ที่ผู้ออกแบบควรพิจารณาในการจัดวางองค์ประกอบการเว้น ให้มีพื้นที่สีขาวใน layout จะทำให้งานออกแบบดูมีพลัง และน่าสนใจ ทำให้สายตาได้พัก และเป็นตัวสร้างความรู้สึกในองค์ประกอบได้ดี การใช้พื้นที่สีขาวในงานออกแบบนั้นมีความสำคัญต่อการออกแบบมาก เนื่องจากการใช้พื้นที่สีขาวจะเป็นตัวที่สร้างเสริมความสวยงาม นักออกแบบจึงต้องคำนึงอยู่เสมอว่า พื้นที่สีขาวนั้นมีใช้เพียงพื้นที่โล่ง เพื่อให้ให้นักออกแบบจัดวางงานกราฟิกไปเท่านั้น แต่สามารถใช้เป็นพื้นที่กราฟิกในตัวของมันเองได้ด้วย

5. โครงสี (Color) สีสืบบทบาทอย่างมากที่ทำให้ผลงานสร้างสรรค์ดูสะอาดตา และช่วยทำให้ภาพมีความสวยงาม การกำหนดสีในงานออกแบบจะต้องขึ้นอยู่กับลักษณะและประเภทของงานนั้นๆ ซึ่งนักออกแบบจะต้องใช้หลักการทฤษฎีสี มาผสมผสานกับหลักการจิตวิทยาการใช้สี เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายตอบสนองต่อผลงานอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด (ศุภกรณ์ ดิษฐพันธุ์, 2548)

2.6 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บุญรอด พรหมศาสตร์ (2539 : 3) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ธนาคารพาณิชย์กับการสร้างภาพพจน์ : กรณีศึกษา ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารแห่งปี 2536 มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาภาพพจน์ต่างๆ ไป ของธนาคารกสิกรไทยจากลูกค้าที่ เข้ามาใช้บริการศึกษาความคิดเห็นของลูกค้าที่มีต่อภาพพจน์ของธนาคารกสิกรไทยศึกษา ปัจจัยที่มีต่อการเลือกใช้บริการและ ความต้องการข่าวสารของลูกค้าของธนาคารกสิกรไทย ผลวิจัยพบว่า เมื่อนึกถึงธนาคารกสิกรไทยลูกค้าจะมีความรู้สึกที่ดีในด้านการมีบริการใหม่ๆ และเมื่อนึกถึงความประทับใจและสถานะของธนาคารธ กค้าจะมีความรู้สึกที่ดีในด้านเทคโนโลยีของธนาคารและเมื่อนึกถึงสาเหตุของการเลือกใช้บริการของธนาคารกสิกรไทย ลูกค้าจะมีความรู้สึกที่ดีในด้านความสะดวกและเมื่อนึกถึงภาพพจน์ที่ดีที่จะช่วยในการตัดสินใจที่จะมาใช้บริการลูกค้าจะมีความรู้สึกที่ภาพพจน์ที่ดีจะช่วยให้การตัดสินใจเลือกใช้บริการกับธนาคารในระดับที่สูงและเมื่อนึกถึงการแนะนำให้บุคคลอื่นมาใช้บริการของธนาคาร ปรากฏว่าลูกค้าเคยแนะนำให้บุคคลอื่นลองเข้ามาใช้บริการของธนาคารกสิกรไทย

พฤทธิ์ ศุภเศรษฐศิริ (2548 : 12) ศึกษาวิจัยเรื่อง เครื่องเบญจรงค์ไทยปัจจุบัน : กรณีศึกษา เครื่อง-เบญจรงค์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในเขตจังหวัดสมุทรสาคร มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาวิเคราะห์ เครื่อง-เบญจรงค์ไทยปัจจุบันหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ เฉพาะในเขตจังหวัดสมุทรสาครในประเด็น กระบวนการผลิต รูปแบบของผลิตภัณฑ์ ลวดลาย การใช้สี รวมทั้งการจัดการและการถ่ายทอดองค์ความรู้ โดยศึกษาจากแหล่งผลิตเบญจรงค์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในห้าแหล่งผลิตสำคัญในเขต จังหวัดสมุทรสาครได้แก่แหล่งผลิตที่ตำบลบางไทรใต้ แหล่งผลิตที่หมู่บ้านดอนไก่ดี แหล่งผลิตที่ตำบลท่าเสา แหล่งผลิตที่ตำบลคลองมะเดื่อและแหล่งผลิตที่ตำบลนาดี ผลการศึกษาพบว่า แหล่งผลิต เครื่องเบญจรงค์ไทยที่เป็นกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ทั้งห้ากลุ่มในเขตจังหวัดสมุทรสาคร มี กระบวนการผลิตในลักษณะการเพิ่มมูลค่าให้เครื่องปั้นดินเผาหรืองานเซรามิกที่ผ่านการเผาเคลือบ เป็นสีขาวมาแล้ว ส่วนใหญ่จะสั่งซื้อของขาว หรือเซรามิกเคลือบขาวจากโรงงานมาเป็นวัสดุขั้นต้นแล้ว

เขียนลวดลายเบญจรงค์ มีเพียงสองแหล่งที่มีการซื้อของขาวจากสมาชิกในชุมชน ได้แก่ กลุ่มหมู่บ้าน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่บนสื่อออนไลน์ ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เบญจรงค์คองไค่ดี และกลุ่มเบญจรงค์ที่ตำบลนาดี แต่ก็มีสัดส่วนไม่ถึงร้อยละ 30 ของผลิตภัณฑ์ที่ผลิต

รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ผลิตมี 7 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่ 1 ชามและโถเบญจรงค์ 2 ตลับและผอบเบญจรงค์ 3 แก้วน้ำและถ้วยกาแฟเบญจรงค์ 4 ชุดกาน้ำชาพร้อมถ้วยเบญจรงค์ 5 โถข้าว ชันข้าว และโถน้ำมันต์เบญจรงค์ 6 แจกันเบญจรงค์ และ 7 เครื่องใช้เบญจรงค์เบ็ดเตล็ด ส่วนลวดลายที่ใช้เขียนมี 11 ลายได้แก่ 1 ลายดอกพิกุล 2 ลายพุ่มข้าวบิณฑ์ 3 ลายเทียนหยด 4 ลายก้านขด) ลายจักรี 6 ลายดอกบัว 7 ลายดอกไม้ 8 ลายประเพณี 9 ลายภาพจิตรกรรมไทย 10 ลายรูปสัตว์ และ 11 ลายก้านแย่ง อย่างไรก็ตามอย่างไรก็ดีลวดลายที่ได้รับความนิยมใช้มากที่สุดทำอันดับแรกได้แก่ ลายดอกพิกุล ลายพุ่มข้าวบิณฑ์ ลายจักรี ลายดอกบัว และลายประเพณี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาและพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและกรอบการวิจัยเพื่อเป็นแนวทาง ผู้วิจัยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่1 ศึกษาลวดลายของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ขั้นตอนที่2 เพื่อพัฒนาลวดลายและผลิตภัณฑ์ ที่ทำการศึกษสำหรับ ธนาคาร (ธ.ก.ส.)

ขั้นตอนที่3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มงานเสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กร สำนักประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ที่มีต่อลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3 ขั้นตอนการศึกษาและทำการออกแบบ

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดให้พนักงานธนาคาร (ธ.ก.ส.) สาขาสำนักงานใหญ่ จำนวน 2,100 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดให้พนักงานธนาคาร (ธ.ก.ส.) ในกลุ่มงานเสริมภาพลักษณ์องค์กร สำนักประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร ธนาคาร (ธ.ก.ส.) ใช้การสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (พรสนอง วงศ์สิงห์ทอง. 2550 : 125) จำนวน 15 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีลักษณะดังต่อไปนี้คือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อใช้ในการทำวิจัย มีดังนี้

3.2.1.1 แบบสอบถามความคิดเห็นความเหมาะสม เกี่ยวกับการการศึกษาและพัฒนาลวดลายของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการออกแบบและสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ คือ

กลุ่มงานเสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กร สำนักประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร

เอกสารนี้ธนาคารเพื่อที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำนวน 3 ท่าน

โดยผู้วิจัยได้ศึกษาและพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร นำมาเสนอกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการศึกษาและพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดยรูปแบบของการสอบถาม เป็นรูปแบบการพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ที่ได้พัฒนาไว้แล้วตามกรอบแนวคิดที่ผู้วิจัยตั้งไว้ จากทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง สำหรับอุปกรณ์ที่ใช้ร่วมในการสอบถาม คือ แบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับเกณฑ์ ในการตีความหมาย มีดังนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับมาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

3.2.1.2 แบบสอบถามประเมินความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ผู้วิจัยสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง พนักงานธนาคาร (ธ.ก.ส.) ในกลุ่มงานเสริมภาพลักษณ์องค์กร สำนักประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร ธนาคาร (ธ.ก.ส.)

โดยผู้วิจัยได้นำเสนอลวดลายบนของที่ระลึก โดยพัฒนาแล้วมาประเมินหาค่าความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มงานเสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กร สำนักประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เป็นมาตราส่วนประมาณค่า เกณฑ์ในการตีความหมาย มีดังนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับมาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

3.2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้การวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสาร วารสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและพัฒนา ลวดลายที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
2. ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. กำหนดรูปแบบแบบสอบถาม เพื่อทราบถึงความต้องการขององค์กรภายในกลุ่มงานเสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กร สำนักประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และการรับรู้ถึงประเด็นปัญหาและความต้องการหลักของกลุ่มเป้าหมาย โดยการ สัมภาษณ์จากกลุ่มงานเสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กร สำนักประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร ธนาคาร

เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม ตามตัวแปรที่ศึกษา
5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อตรวจสอบและเสนอแนะแนวทางแก้ไขปรับปรุง
6. นำเสนอแบบสอบถามที่แก้ไขเสร็จเรียบร้อยแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อให้เกิดความเที่ยงตรง (Index Item of Objective Congruent : IOC) ค่าดัชนีความสอดคล้อง และความถูกต้องของภาษาโดยใช้กำหนดค่าดัชนีความสอดคล้องกันไม่ต่ำกว่า .5 ขึ้นไป เป็นเกณฑ์ความหมายที่ใช้ได้ ถ้าไม่ถึง .5 ต้องแก้ไขผู้วิจัยได้กำหนดรายนามผู้ทรงคุณวุฒิ มีดังนี้
 1. ผศ. ดร. ธเนศ ภิรมย์การ อาจารย์ประจำสาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
 2. ดร. ธนินทร์รัตน โอฬาร อาจารย์ประจำสาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
 3. ผศ. ดร. ทรวงุฒิ เอกวุฒิมวงศา อาจารย์ประจำสาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบ และมีความสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการ ต่อไป

3.3 ขั้นตอนการศึกษาและการออกแบบ

3.3.1 การศึกษาและพัฒนาผลลดาบของทีระลิกทีแสดงออกถึงเอกลักษณะของธนาคารเพือการเกชตรและสทรณการเกชตร

3.3.2 ได้ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นจากการ สัมภาษณ์บุคลากรกลุ่มงานเสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กร สำนักประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร ธนาคารเพือการเกชตรและสทรณการเกชตรเพือรับรู้ถึงความต้องการ และสรุประเด็นปัญหาหลักภายในองค์กร และนำมาสร้างแบบสอบถามโดยผ่านความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

3.3.3 ได้แนวทางในการการศึกษาและพัฒนาผลลดาบของทีระลิกทีแสดงออกถึงเอกลักษณะของธนาคารเพือการเกชตรและสทรณการเกชตร

3.3.4 เสนอแบบร่างทีศึกษาและพัฒนาผลลดาบของทีระลิกทีแสดงออกถึงเอกลักษณะของธนาคารเพือการเกชตรและสทรณการเกชตร ต่อผู้เชี่ยวชาญ เพือพิจารณาตามความเหมาะสมและให้ข้อเสนอแนะ

3.3.5 พัฒนาและแก้ไข ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เพือนำไปประเมินความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายทีมีต่อการพัฒนาผลลดาบ

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลขั้นการออกแบบ

การเก็บรวบรวมข้อมูลทีใช้การศึกษาและพัฒนาผลลดาบของทีระลิกทีแสดงออกถึงเอกลักษณะของธนาคารเพือการเกชตรและสทรณการเกชตร ในวิจัยนี้มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สหรับการเชิงานเพือการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เนาไปเผยแพร่เป็นการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4.1.1 ขอนหนังสือจากงานบัณฑิตศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อขอความอนุเคราะห์ถึง หัวหน้ากลุ่มงาน เสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กร สำนักประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร ธนาการเพื่อการเกษตรและ สหกรณ์การเกษตร ในการเก็บข้อมูล ถ่ายภาพ และสัมภาษณ์บุคลากรภายใน ธนาการเพื่อการ เกษตรและสหกรณ์การเกษตร สามารถเผยแพร่ในงานวิจัยนี้ได้ เพื่อเสนอเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วย แก้ไขปัญหาด้านการพัฒนาผลผลิตของที่ระลึก

3.4.1.2 ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อหาข้อมูลเบื้องต้น และรวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาใช้ในการวิจัย

3.4.1.3 เก็บข้อมูลแบบสอบถามความคิดเห็น เกี่ยวกับการศึกษาและพัฒนาผลผลิตลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ผู้วิจัยได้สอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ กลุ่มงานเสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กร สำนักประชาสัมพันธ์ และสื่อสารองค์กร ธนาการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำนวน 3 ท่าน

3.4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลขั้นการประเมินความคิดเห็น

การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการประเมินการวิจัยนี้ มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

3.4.2.1 ขอความร่วมมือกับกลุ่มตัวอย่างในการร่วมแสดงความคิดเห็นในแบบสอบถาม

3.4.2.2 นำข้อมูลของแบบสอบถามทั้งหมดมาสรุป และวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ผลผลิตที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาผลผลิต กลุ่มเป้าหมาย เนื้อหา ให้เหมาะสมกับกรอบแนวคิดในการศึกษาและพัฒนาผลผลิตของที่ระลึกที่แสดงออกถึง เอกลักษณ์ของธนาการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

3.5.1 ขั้นตอนที่1 ศึกษาและพัฒนาผลผลิตของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

1. วิธีการดำเนินการในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำผลข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ บุคลากรในกลุ่มงานเสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กร สำนักประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร ธนาการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร นำมาสังเคราะห์ความคิดเห็นเพื่อสร้างแบบสอบถาม

3.5.2 ขั้นตอนที่2 พัฒนาผลผลิตของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์เป็นรายข้อเฉพาะ ด้าน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean : \bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) โดยแบ่ง เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

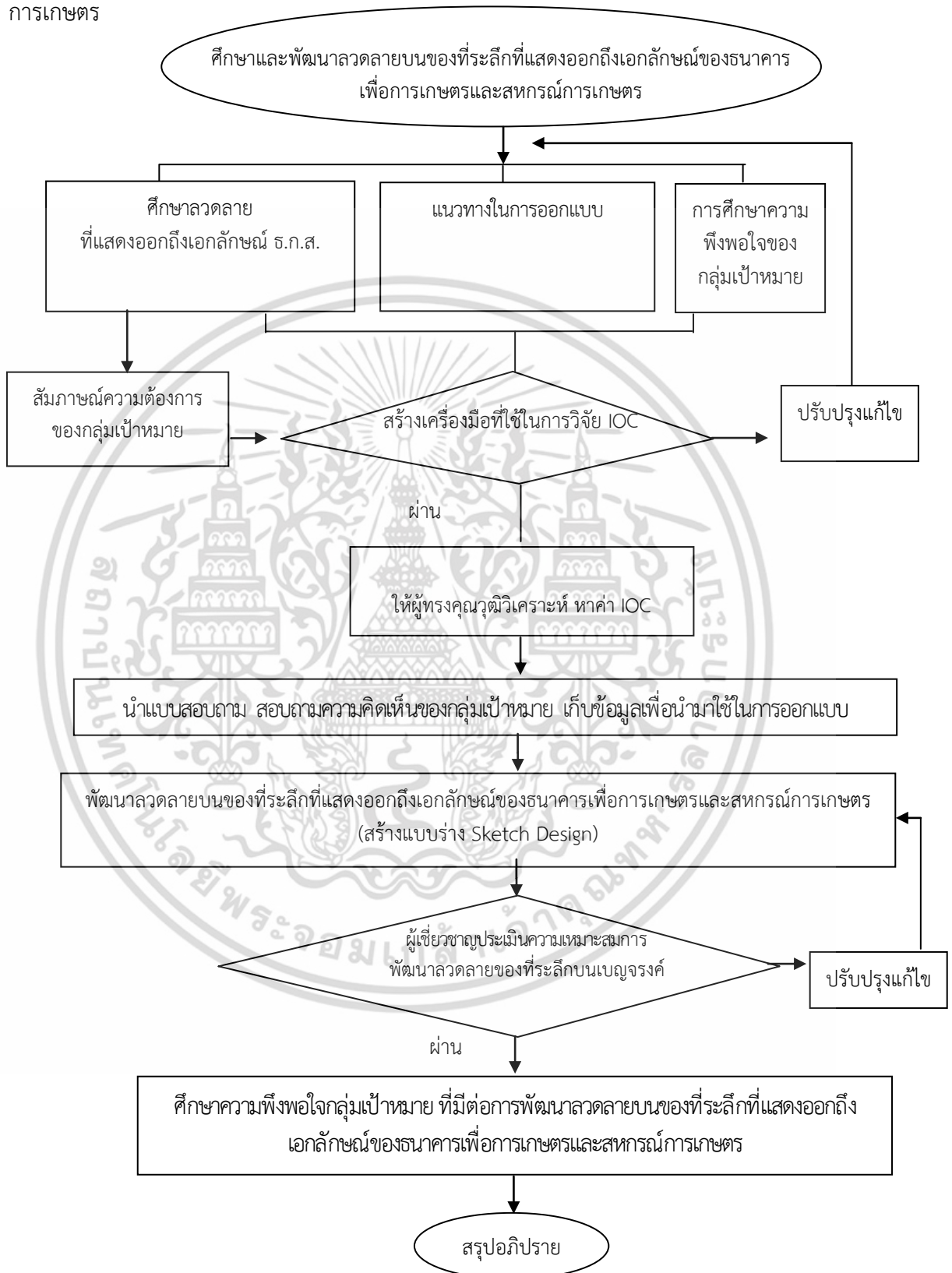
1.51 – 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้ใช้เฉพาะในการศึกษาวิจัยเท่านั้น ไม่ควรนำข้อมูลไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต หากมีข้อสงสัยหรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อผู้วิจัย

ไม่ว่าการณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากขั้นตอนการดำเนินงานการวิจัยที่กล่าวมาทั้งหมด สามารถสรุปเป็นกรอบการศึกษาและพัฒนาผลผลิตของทีระลีกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ภาพที่ 3.1 กรอบการศึกษาและพัฒนาผลผลิตของทีระลีกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการวิจัยเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ศึกษาและพัฒนาผลผลิตของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และนำเสนอข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

- 5.1 สรุปผลการวิจัย
- 5.2 อภิปรายผลการวิจัย
- 5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาและพัฒนาผลผลิตของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาลวดลายของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กับผู้ให้ข้อมูล คือ พนักงานกลุ่มงานเสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กร สำนักประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กรธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดยการสัมภาษณ์ ได้ทราบถึงความต้องการและปัญหาของลวดลายของที่ระลึกที่ทางธนาคารได้จัดทำขึ้น คือไม่มีความเป็นเอกลักษณ์ของธนาคาร ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามความต้องการ เกี่ยวกับการพัฒนาผลผลิตของที่ระลึก ไปศึกษาความต้องการกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้ตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย แยกประเด็น ดังนี้ คือ รูปแบบลวดลาย และรูปแบบการจัดวางลวดลาย เพื่อเป็นนำไปพัฒนาผลผลิตของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความสนใจที่จะให้นำรูปแบบลวดลายเบญจรงค์ในกลุ่มลายพรรณพฤกษา มาพัฒนาเป็นลวดลายของที่ระลึกในแก่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.13$) รองลงมาเป็นลวดลายเบญจรงค์ในกลุ่มลายผ้ายก อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.07$) และลวดลายเบญจรงค์ในกลุ่มเทพนมประกอบลาย อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.07$) ในส่วนของการจัดวางลวดลายจากการสอบถามความต้องการของกลุ่มตัวอย่างพบว่า มีความต้องการให้จัดวางลวดลายโดยการจัดวางตามลักษณะกึ่งกลาง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.40$) รองลงมาคือการจัดวางตามลักษณะซิกแซ็ก อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.20$) ส่วนการจัดวางตามลักษณะแนวตรง และจัดวางตามลักษณะแนวเฉียง อยู่ในระดับปานกลาง คือ ($\bar{x} = 3.33$) และ ($\bar{x} = 3.13$) จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายเพิ่มเติมพบว่า มีความสนใจในรูปแบบลวดลายเบญจรงค์ในกลุ่มลายพรรณพฤกษาเพราะเป็นลวดลายที่สอดคล้องกับ ต้นไม้ ใบไม้ ดอกไม้ และพืช ซึ่งสามารถสะท้อนเอกลักษณ์สำคัญของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ได้ คือรวงข้าว ซึ่งสื่อได้ถึงความอุดมสมบูรณ์ สามารถนำมาพัฒนาผลผลิตให้ส่งเสริมเอกลักษณ์ของธนาคารได้มากกว่าลวดลายในหมวดอื่นๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากผลสรุปความต้องการเบื้องต้น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามแบบร่างของการศึกษาและพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการศึกษาความต้องการไปพัฒนาเป็นแบบร่าง (Sketch design) และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินในด้านการออกแบบร่างเพื่อพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อพัฒนาลวดลายและผลิตภัณฑ์ ที่ทำการศึกษาสำหรับ ธนาคาร (ธ.ก.ส.)

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ศึกษาความต้องการ ของการพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร นำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ผลการประเมินการพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ทั้ง 3 แบบโดยนำไปประเมินกับผู้เชี่ยวชาญ แบบร่างที่ 1 มีระดับคะแนนมากที่สุด ค่าเฉลี่ย คือ ($\bar{x} = 3.67$) สามารถแยกประเด็น คือ การพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึก มีลวดลายที่สามารถสื่อถึงเอกลักษณ์ของ ธ.ก.ส มีความเหมาะสมในระดับมาก รูปแบบลวดลายมีความสวยงาม เป็นที่จดจำ มีความเหมาะสมในระดับมาก และช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ขององค์กร มีความเหมาะสมในระดับมาก ด้านการกำหนดสี สีที่ใช้ในการพัฒนาลวดลายมีความชัดเจน สะดุดตา สื่อถึงเอกลักษณ์ ธ.ก.ส มีความเหมาะสมในระดับมาก มีการให้คำสีหลักและคำสีรองในสัดส่วนค่าสีที่เหมาะสม มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ด้านการสื่อความหมาย ลวดลายที่พัฒนาสามารถสื่อความหมายถึงเอกลักษณ์ ธ.ก.ส ได้ มีความเหมาะสมในระดับมาก

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของพนักงานกลุ่มงานเสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กรสำนักประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กรธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ที่มีต่อลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ผลการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน คือ ผู้วิจัยได้เลือกวิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) คือ พนักงานกลุ่มงานเสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กรสำนักประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กรธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.49$)

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์และพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สามารถอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

5.2.1 ศึกษาและพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการลงพื้นที่จริงและทำการสัมภาษณ์กับพนักงานกลุ่มงานเสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กร สำนักประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กรธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เพื่อหาข้อมูลเบื้องต้นและแนวทางการพัฒนาตลาด พบว่าตลาดขายบนของที่ระลึกที่ใช้อยู่จริงในปัจจุบัน ยังขาดความเป็นเอกลักษณ์ของธนาคาร และไม่มีเอกลักษณ์ที่สามารถส่งเสริม สร้างการจดจำให้แก่ธนาคารได้ แต่มีคุณค่าในตัวเองเนื่องเป็นที่ระลึกประเภทเบญจรงค์ ซึ่งสามารถส่งเสริมและสร้างคุณค่าด้วยตัวเองอยู่แล้ว จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัย ได้แนวคิดที่จะพัฒนาตลาดขายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เพื่อเป็นแนวทางให้เกิดการพัฒนาตลาดขายใหม่ ที่สร้างการรับรู้ จดจำ และเอกลักษณ์ ซึ่งสอดคล้องกับ พิณาลิน สาริยา(2535:5) ได้กล่าวไว้ว่า การออกแบบตลาดขาย หมายถึง การแสดงออกซึ่งความแปลกใหม่ ด้วย จุด เส้น รูปร่าง รูปทรง และสี เพื่อประโยชน์ใช้สอย และความงามตามวัตถุประสงค์ของการสร้างผลงานประเภทนั้นๆ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามความต้องการ เกี่ยวกับการพัฒนาตลาด ไปศึกษาความต้องการกับกลุ่มตัวอย่าง โดยมีประเด็นต่างๆดังนี้

1. ด้านรูปแบบตลาด กลุ่มตัวอย่างมีความสนใจที่จะให้นำรูปแบบตลาดขายเบญจรงค์ในกลุ่มลายพรรณพฤกษา มาพัฒนาเป็นตลาดขายบนของที่ระลึกในแก่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อยู่ในระดับมากที่สุด เพราะรูปแบบตลาดขายเบญจรงค์ในกลุ่มลายพรรณพฤกษา เพราะเป็นตลาดที่สอดคล้องกับ ต้นไม้ ใบไม้ ดอกไม้ และพืช ซึ่งสามารถสะท้อนเอกลักษณ์สำคัญของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ได้ คือรวงข้าว ซึ่งสื่อได้ถึงความอุดมสมบูรณ์ สามารถนำมาพัฒนาตลาดขายให้ส่งเสริมเอกลักษณ์ของธนาคารได้มากกว่าตลาดอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สมิตรา ศรีวิบูลย์ (2547:56) กล่าวไว้ว่า สัญลักษณ์ที่น่าลักษณะหรือเค้าโครงของรูปร่างใดๆ มาตัดทอนให้มีความเรียบง่ายแต่ยังคงความเป็นสิ่งนั้นๆได้อย่างชัดเจน เพียงพอที่จะให้เกิดการรับรู้และเข้าใจได้

2. ด้านการจัดวางตลาด กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการให้จัดวางตลาดขายโดยการจัดวางตามลักษณะกึ่งกลาง อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งในการจัดวางตลาดขายสามารถส่งผลต่อการรับรู้มองเห็น และสร้างการจดจำได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ อภิสิทธิ์ ไล่สัตรูไกล (2556:5) กล่าวไว้ว่า ตัวอักษร ภาพ สี เส้น ลายเส้นต่างๆ ล้วนมีเป้าหมายเพื่อสร้างความสะดุดตา เพิ่มการจดจำให้ข้อมูลหรือสื่อสารสิ่งที่ผู้ส่งสารต้องการสื่อออกไป

5.2.2 เพื่อพัฒนาตลาดและผลิตภัณฑ์ ที่ทำการศึกษาสำหรับ ธนาคาร (ธ.ก.ส.)

ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกให้กับธนาคาร (ธ.ก.ส.) จากตลาดที่ทำการศึกษาขึ้น ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลต่างๆจากการวิเคราะห์ตลาด หลักการจัดวางตลาด เพื่อนำไปสู่ขั้นตอนของการพัฒนาตลาดขายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สรุปได้ว่า

1. การพัฒนาตลาดขายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ได้ข้อสรุปว่าตลาดขายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคาร ใช้สีทองเป็นสีหลัก ประกอบสีน้ำเงิน และสีขาว แสดงสีประจำธนาคาร และตลาดขายรวงข้าว ในแบบหรรษา การจัดวางตลาดขายอยู่ในรูปแบบตามลักษณะกึ่งกลาง มีความโดดเด่นสะดุดตา สร้างการจดจำและรับรู้ ต่อตลาดที่พัฒนาขึ้น สามารถดึงเอกลักษณ์ของธนาคารนำมาใช้ในการพัฒนาตลาดได้ และยังส่งเสริมภาพลักษณ์ขององค์กร สร้างคุณค่าให้แก่ของที่ระลึกที่มอบให้กับผู้มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2.3 ศึกษาความพึงพอใจของพนักงานกลุ่มงานเสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กรสำนักประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กรธนาการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรที่มีต่อลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ ของธนาการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

จากการศึกษาความพึงพอใจของพนักงานกลุ่มงานเสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กรสำนักประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กรธนาการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สามารถสรุปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในระดับมาก โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. รูปแบบลวดลายที่พัฒนาสามารถสื่อถึงเอกลักษณ์ของ ธ.ก.ส ได้เป็นอย่างดี ลวดลายสามารถดึงดูดความสนใจได้เมื่อแรกเห็น ลวดลายมีความสวยงาม เป็นที่จดจำ และยังช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ขององค์กร ในด้านความเหมาะสมของการจัดองค์ประกอบของลวดลายบนผลิตภัณฑ์มีความโดดเด่นสะดุดตา สีที่ใช้ สื่อถึงเอกลักษณ์ ธ.ก.ส อย่างครบถ้วน ให้ค่าสีหลักและค่าสีรองในสัดส่วนค่าสีที่เหมาะสม ช่วยส่งเสริมให้ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกมีคุณค่าเพิ่มมากขึ้น รูปแบบลวดลายที่พัฒนาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในส่วนอื่นๆภายในองค์กรได้

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

สามารถนำผลการวิจัย นำไปปรับประยุกต์ใช้ให้เข้ากับหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ ที่ต้องการสร้างเอกลักษณ์หรือส่งเสริมภาพลักษณ์ให้แก่องค์กรๆ เช่น สถาบันการเงิน หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ให้เกิดการรับรู้ และจดจำ ในเอกลักษณ์ขององค์กร ในรูปแบบใหม่ๆ เพื่อเป็นประโยชน์ในการออกแบบลวดลายที่สามารถส่งเสริมภาพลักษณ์ขององค์กรได้

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาและพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เป็นการนำเสนอในรูปแบบการสรุปข้อมูลและสร้างสรรค์ออกมาให้เป็นลวดลายที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาการ ดังนั้น แนวทางการออกแบบนี้ สามารถต่อยอดไปถึงองค์กร หรือหน่วยงานอื่นๆ ที่ต้องการสร้างเอกลักษณ์ หรือส่งเสริมภาพลักษณ์ขององค์กร ให้เกิดการจดจำ และการรับรู้ ขององค์กรมากขึ้น โดยการพัฒนาลวดลายไปในส่วนต่างๆที่สามารถพบเห็นได้ เช่น เครื่องแบบพนักงาน บัตร หรือป้ายต่างๆ ภายในองค์กร

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการดำเนินการวิจัย "ศึกษาและพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร" ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูล ความต้องการจากกลุ่มตัวอย่างและความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ ประเมินความเหมาะสมของผลงานที่ได้ทำการออกแบบ ประเมินความพึงพอใจ โดยกำหนดขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัยที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

4.1 ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาลวดลายของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

4.2 ขั้นตอนที่ 2 ผลการพัฒนาลวดลายและผลิตภัณฑ์ ที่ทำการศึกษาสำหรับ ธนาคาร

(ธ.ก.ส.) **4.3 ขั้นตอนที่ 3** ผล การศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มงานเสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กร สำนักประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ที่มีต่อลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

4.1 ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาลวดลายของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูล ในส่วนของลวดลายบนของที่ระลึกที่ใช้อยู่ในปัจจุบันคือ เครื่องถ้วยเบญจรงค์ จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลผู้วิจัยได้พบว่าของที่ระลึกประเภทอื่นๆ ยังขาดความโดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์ ผู้วิจัยได้สังเกตเห็นถึงเอกลักษณ์ของเบญจรงค์ที่มีลวดลายที่โดดเด่น และมีมูลค่าในตัวเอง เหมาะแก่การนำมาศึกษาเพื่อพัฒนาเป็นลวดลายที่อยู่บนของที่ระลึกประเภทอื่นของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จากการศึกษาข้อมูลลวดลายเบญจรงค์เพื่อนำมาซึ่งการออกแบบในขั้นตอนต่อไป ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงลวดลายเบญจรงค์สามารถแบ่งลวดลายเบญจรงค์เป็น 3 หมวด ได้แก่ ลวดลายเบญจรงค์ในกลุ่มเทพนมประกอบลาย ต่างๆ ลวดลายเบญจรงค์ในกลุ่มลายพรรณพฤกษา และลวดลายเบญจรงค์ในกลุ่มลายผ้ายก (ฤดี นิยมรัตน์. 2554) โดยวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของลวดลายเบญจรงค์ทั้ง 3 หมวด เพื่อเป็นแนวทางการศึกษาลวดลายและนำไปสู่ขั้นตอนการพัฒนาลวดลายต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 ตารางการวิเคราะห์องค์ประกอบลวดลาย เพื่อนำไปสู่การพัฒนาให้สอดคล้องกับเอกลักษณ์ของธนาคาร

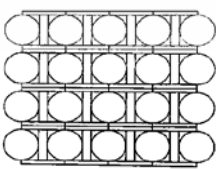
ลวดลายเบญจรงค์	วิเคราะห์ลักษณะของลวดลายเบญจรงค์
 <p data-bbox="419 667 671 741">ลวดลายเบญจรงค์ในกลุ่ม เทพนมประกอบลาย</p>	<p data-bbox="823 365 1374 566">ลวดลายเบญจรงค์ในกลุ่มเทพนมและลายไทยรูป สัตว์ ลวดลายเทพนมเป็นลวดลายที่เกิดขึ้นมาจากความ เชื่อ ของคนไทย ซึ่งลายเทพมนี้นำมาใช้ในการเขียนเครื่อง เบญจรงค์เป็นลายหลัก ประกอบกับลายอื่น ๆ รวมทั้ง เขียนลายอื่น</p>
 <p data-bbox="331 1093 756 1126">ลวดลายเบญจรงค์ในกลุ่มลายพรรณพฤกษา</p>	<p data-bbox="823 757 1374 913">ลวดลายเบญจรงค์ในกลุ่มลายพรรณพฤกษา ได้แก่ ลาย ประเภทต้นไม้ ใบไม้ และดอกไม้ เป็นกา รประกอบของ ลายต่าง ๆ เข้ากับลายกระหนกที่มีพัฒนาการเป็นลายที่ เหมือนจริง</p>
 <p data-bbox="419 1429 671 1503">ลวดลายเบญจรงค์ในกลุ่ม ลายผ้ายก</p>	<p data-bbox="823 1142 1374 1254">ลวดลายเบญจรงค์ในกลุ่มลายผ้ายก เป็นลายที่มีความ ละเอียด เขียนลายเดียวกันเต็มพื้นที่ นิยมใช้สีทองตัดเส้น หรือถมพื้นที่ให้เต็ม</p>

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ลวดลายเบญจรงค์ในกลุ่มเทพนม เป็นลวดลายที่เกิดขึ้นมาจาก ความเชื่อของคนไทย ซึ่งลายเทพมนี้นำมาใช้ในการเขียนเครื่องเบญจรงค์เป็นลายหลัก ประกอบกับ ลายอื่น ๆ รวมทั้งเขียนลายอื่นเพื่อสร้างความสมบูรณ์แบบของลวดลาย ลักษณะลายแสดงออกถึง ความเชื่อและวัฒนธรรมของคนไทยอย่างเด่นชัด ลวดลายเบญจรงค์ในกลุ่มลายพรรณพฤกษา ได้แก่ ลายประเภทต้นไม้ ใบไม้ และดอกไม้ เป็นกา รประกอบของลายต่าง ๆ เข้ากับลายกระหนกที่มี พัฒนาการเป็นลายที่เหมือนจริง เปลี่ยนไปตามยุคสมัยนั้นๆ เขียนผูกลายกับลายก้านขด หรือลาย เครื่องเถา เป็นต้น ส่วน ลวดลายเบญจรงค์ในกลุ่มลายผ้ายก เป็นลายที่มีความละเอียด มาก เป็น ลวดลายที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของความเป็นไทยอย่างเด่นชัด เขียนลายเดียวกันเต็มพื้นที่ นิยมใช้ สีทองตัดเส้นหรือถมพื้นที่ให้เต็ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

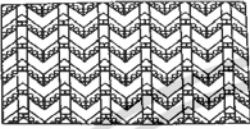
จากการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อหาข้อมูลความต้องการเบื้องต้น โดยการสัมภาษณ์จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ พนักงานในกลุ่มงานเสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กร สำนักประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กรธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร นำมารวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาใช้ในการวิจัยและหาแนวทางในการออกแบบ โดยผู้วิจัยแบ่งกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เลือกวิธีการสุ่มแบบเฉพาะ (Purposive Sampling) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างคือพนักงานในกลุ่มงานเสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กร สำนักประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กรธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำนวน 15 คน ผลจากการสอบถามความต้องการโดยการสอบถามและสัมภาษณ์

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความต้องการเกี่ยวกับรูปแบบลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ความต้องการในรูปแบบลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของ ธ.ก.ส			
รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย (N=15)
1. รูปแบบลวดลาย			
1.1 ลวดลายเบญจรงค์ในกลุ่มเทพนมประกอบลาย 	3.07	0.80	ปานกลาง
1.2 ลวดลายเบญจรงค์ในกลุ่มลายพรรณพฤกษา 	4.13	0.64	มาก
1.3 ลวดลายเบญจรงค์ในกลุ่มลายผ้ายก 	4.07	0.59	มาก
2.การจัดวางลวดลาย			
2.1 การจัดวางตามลักษณะแนวตรง 	3.33	0.82	ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ความต้องการในรูปแบบลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของ จ.ก.ส			
รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย (N=15)
2.2 การจัดวางตามลักษณะกึ่งกลาง 	4.40	0.63	มาก
2.3 การจัดวางตามลักษณะซิกแซ็ก 	4.20	0.68	มาก
2.4 จัดวางตามลักษณะแนวเฉียง 	3.13	0.83	ปานกลาง

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความต้องการเกี่ยวกับรูปแบบลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กลุ่มตัวอย่างมีความสนใจที่จะให้นำรูปแบบลวดลายเบญจรงค์ ในกลุ่มลายพรรณพฤกษา มาพัฒนาเป็นลวดลายบนของที่ระลึกในแก่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.13$) รองลงมาเป็นลวดลายเบญจรงค์ในกลุ่มลายผ้ายก อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.07$) และลวดลายเบญจรงค์ในกลุ่มเทพนมประกอบลาย อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.07$) ในส่วนของการจัดวางลวดลายจากการสอบถามความต้องการของกลุ่มตัวอย่างพบว่า มีความต้องการให้จัดวางลวดลายโดยการจัดวางตาม ลักษณะกึ่งกลาง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.40$) รองลงมาคือการจัดวางตามลักษณะซิกแซ็ก อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.20$) ส่วนการจัดวางตามลักษณะแนวตรง และจัดวางตามลักษณะแนวเฉียง อยู่ในระดับปานกลาง คือ ($\bar{x}=3.33$) และ ($\bar{x}=3.13$) จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายเพิ่มเติมพบว่า มีความสนใจในรูปแบบ ลวดลายเบญจรงค์ในกลุ่มลายพรรณพฤกษา เพราะเป็นลวดลายที่สอดคล้องกับ ต้นไม้ ใบไม้ ดอกไม้ และพืช ซึ่งสามารถสะท้อนเอกลักษณ์สำคัญ ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ได้ คือรวงข้าว ซึ่งสื่อได้ถึงความอุดมสมบูรณ์ สามารถนำมาพัฒนาลวดลายให้ส่งเสริมเอกลักษณ์ของธนาคารได้มากกว่าลวดลายในหมวดอื่นๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2 ขั้นตอนที่ 2 ผลการพัฒนาลวดลายและผลิตภัณฑ์ ที่ทำการศึกษาสำหรับธนาคาร (ธ.ก.ส.)

ผลการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกให้กับธนาคาร (ธ.ก.ส.) จากลวดลายที่ทำกรพัฒนาขึ้น ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลต่างๆจากการวิเคราะห์ลวดลาย หลักการจัดวางลวดลาย เพื่อนำไปสู่ขั้นตอนของการพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึก ที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งประกอบไปด้วยแบบร่าง ดังนี้

ภาพที่ 4.1 แบบร่างที่ 1 แสดงการพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารการใช้สีทองเป็นสีหลัก ประกอบสีน้ำเงิน และสีขาว แสดงสีประจำธนาคาร และลวดลายรวงข้าว ในแบบหรรษา (ภาพโดย อรจิรา เทศปลื้ม. 2558.)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.2 แบบร่างที่ 2 แสดงการพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของ
ธนาคารใช้โทนสีเหลืองทอง ประกอบสีน้ำเงิน โดดเด่นที่สัญลักษณ์ธนาคารเสมือนจริง
ผสมผสานอย่างโดดเด่น
(ภาพโดย อรจิรา เทศปลื้ม. 2558.)

ภาพที่ 4.3 แบบร่างที่ 3 แสดงการพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของ
ธนาคารใช้สีประจำธนาคารเป็นหลัก คือสีน้ำเงิน สีทอง และสีขาว ลวดลายรวงข้าว
ที่ดูอุดมสมบูรณ์
(ภาพโดย อรจิรา เทศปลื้ม. 2558.)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามของแบบร่างของการศึกษาและพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร นำไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิก 3 ท่าน เพื่อประเมินและพิจารณาแบบร่างที่เหมาะสม และเพื่อให้ได้ตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ได้แยกประเด็น คือ การพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึก, การกำหนดสี, การสื่อความหมาย, ผลจากการสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ในรูปแบบของการศึกษาและพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พบว่า

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แบบประเมินรูปแบบของการศึกษาและพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จากผู้เชี่ยวชาญด้านกราฟิกทั้ง 3 ท่าน

รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ								
	แบบร่างที่ 1			แบบร่างที่ 2			แบบร่างที่ 3		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. การพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึก									
1.1. รูปแบบลวดลายที่พัฒนาสามารถสื่อถึงเอกลักษณ์ของ ธ.ก.ส	4	0.00	มาก	3.67	0.58	มาก	3.33	0.58	ปานกลาง
1.2. รูปแบบลวดลายที่พัฒนามีความสวยงาม และเป็นที่ยึดจำ	3.67	0.58	มาก	3.33	0.58	ปานกลาง	3.33	0.58	ปานกลาง
1.3. รูปแบบลวดลายที่พัฒนาช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ขององค์กร	3.67	0.58	มาก	3.00	0.00	ปานกลาง	3.33	0.58	ปานกลาง
ผลรวม	4.78	0.38	มาก	3.33	0.38	ปานกลาง	3.33	0.58	ปานกลาง
2. การกำหนดสี									
1. สีที่ใช้ในการพัฒนาลวดลาย มีความชัดเจน สะดุดตา สื่อถึงเอกลักษณ์ ธ.ก.ส	3.67	0.58	มาก	3.00	1.00	มาก	2.33	0.58	น้อย
2. มีการให้คำสีหลักและคำสีรองในสัดส่วนค่าสีที่เหมาะสม	3.33	0.00	ปานกลาง	2.00	0.00	น้อย	2.67	0.58	ปานกลาง
ผลรวม	3.50	0.58	ปานกลาง	2.50	0.50	น้อย	2.50	0.58	น้อย
3. การสื่อความหมาย									
1. ลวดลายที่พัฒนาสามารถสื่อความหมายถึงเอกลักษณ์ ธ.ก.ส ได้	3.67	0.58	มาก	2.00	0.00	น้อย	2.33	0.58	น้อย
ผลรวม	3.67	0.58	มาก	2.00	0.00	น้อย	2.33	0.58	น้อย
ผลรวมทั้งหมด	3.67	0.48	มาก	3.00	0.36	ปานกลาง	2.89	0.58	ปานกลาง

จากตารางที่ 4. 3 แสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่าผลการประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิก ทั้ง 3 ท่าน ที่มีต่อรูปแบบการศึกษาและพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พบว่า แบบร่างที่ 1 มีระดับคะแนนมากที่สุด ค่าเฉลี่ย คือ ($\bar{x} = 3.67$, S.D. = 0.48) สามารถแยกประเด็น คือ การพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึก มีลวดลายที่สามารถสื่อถึงเอกลักษณ์ของ ธ.ก.ส มีความเหมาะสมไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.00) รูปแบบลวดลายมีความสวยงาม เป็นที่จดจำ มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 3.67$, S.D. = 0.58) และช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ขององค์กร มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 3.67$, S.D. = 0.58) ด้านการกำหนดสี สีที่ใช้ในการพัฒนาลวดลายมีความชัดเจน สะดุดตา สื่อถึงเอกลักษณ์ ธ.ก.ส มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 3.67$, S.D. = 0.58) มีการให้ค่าสีหลักและค่าสีรองในสัดส่วนค่าสีที่เหมาะสม มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.33$, S.D. = 0.00) ด้านการสื่อความหมาย ลวดลายที่พัฒนาสามารถสื่อความหมายถึงเอกลักษณ์ ธ.ก.ส ได้ มีความเหมาะสมในระดับมาก คือ ($\bar{x} = 3.67$, S.D. = 0.58)

4.2.1 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบกราฟิก

จากผลการวิเคราะห์และข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน สรุปได้ดังนี้

การพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคาร ธ.ก.ส พบว่าในรูปแบบร่างที่ 1 มีความเหมาะสมมากที่สุด ลักษณะของลวดลายสามารถสื่อถึงความเอกลักษณ์ของธนาคาร ธ.ก.ส ได้เป็นอย่างดี โดยการนำสัญลักษณ์ประจำธนาคารคือ รวงข้าว มาประยุกต์ใช้ได้อย่างสอดคล้องกับลวดลายเบญจรงค์ที่ดูอ่อนช้อยและมีความเป็นไทยผสมผสานอยู่ ยังสามารถรักษาคูณค่าของที่ระลึกที่มอบให้แก่ผู้มีอุปการะคุณ ลูกค้า หรือผู้มาติดต่อกับทางธนาคารได้อย่างดี ในรูปแบบของการจัดวางลวดลายโดยให้ลวดลายถูกจัดวางบริเวณกึ่งกลาง เพื่อให้โดดเด่นและเป็นที่ยอมรับได้ ในส่วนของการใช้สีผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะที่ควรนำไปปรับปรุงเพิ่มเติม ในส่วนของค่าสีหลักและค่าสีรอง ควรเพิ่มสีประจำธนาคารให้เพิ่มขึ้น เพราะมีความสำคัญต่อการพบเห็นและจดจำ ทั้งนี้ในแบบร่างที่ 1 สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในส่วนงานอื่นๆของธนาคารได้เหมาะสมกว่าแบบร่างอื่น เช่น การนำไปใช้ลวดลายบนผ้าเพื่อเป็นเครื่องแบบพนักงาน หรือบนผลิตภัณฑ์ประเภทอื่นๆ ของธนาคารได้ เพื่อให้เกิดการรับรู้และจดจำใหม่ๆ แก่องค์กร และจากข้อเสนอแนะดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยได้นำไปพัฒนา พัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ได้ดังนี้

ภาพที่ 4.4 แสดงการพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

เอกสารนี้ (ภาพโดย อรจิรา เทศปลื้ม: 2558.) งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3 ขั้นตอนที่3 ผล การศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มงานเสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กร สำนักประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร ที่มีต่อลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ผู้วิจัยได้นำ รูปแบบ ลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ที่ได้รับ เลือกไปพัฒนา ต่อ เพื่อนำไปประเมิน ความพึงพอใจกับ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน คือ พนักงานใน กลุ่มงานเสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กร สำนักประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ดังนี้

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินความพึงพอใจต่อลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำนวน 15 คน

รายการ	การให้คะแนน		
	\bar{x}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร			
1. รูปแบบลวดลายที่พัฒนาสามารถสื่อถึงเอกลักษณ์ของ ธ.ก.ส	4.00	0.65	มาก
2. รูปแบบลวดลาย ดึงดูดความสนใจเมื่อแรกเห็น	4.00	0.65	มาก
3. รูปแบบลวดลายมีความสวยงาม และเป็นที่ยึดจำ	3.93	0.70	มาก
4. รูปแบบลวดลายช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ขององค์กร	4.20	0.68	มาก
4. ความเหมาะสมของการจัดองค์ประกอบของลวดลายบนผลิตภัณฑ์	4.20	0.77	มาก
5. สีที่ใช้ สื่อถึงเอกลักษณ์ ธ.ก.ส	3.93	0.70	มาก
6. มีการให้คำสีหลักและคำสีรองในสัดส่วนคำสีที่เหมาะสม	3.80	0.77	มาก
7. รูปแบบลวดลายส่งเสริมให้ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกมีคุณค่า	4.13	0.52	มาก
8. รูปแบบลวดลายสามารถนำไปประยุกต์ใช้ภายในองค์กรได้	3.80	0.86	มาก
ภาพรวมของการประเมินความพึงพอใจ	4.49	0.78	มาก

จากตารางที่ 4.3 จากการสอบถามความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.49$, S.D. = 0.78) โดยรูปแบบลวดลายที่พัฒนาสามารถสื่อถึงเอกลักษณ์ของ ธ.ก.ส มีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{x}=4.00$, S.D. = 0.65) รูปแบบลวดลาย ดึงดูดความสนใจเมื่อแรกเห็นมีความพึงพอใจในระดับมาก($\bar{x}=4.00$, S.D. = 0.65) รูปแบบลวดลายมีความสวยงาม และเป็นที่ยึดจำ มีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{x}=3.93$, S.D. = 0.70) รูปแบบลวดลายช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ขององค์กร มีความพึงพอใจในระดับมาก($\bar{x}=4.20$, S.D. = 0.68) ความเหมาะสมของการจัดองค์ประกอบของลวดลายบนผลิตภัณฑ์ มีความพึงพอใจในระดับมาก(\bar{x} = เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.20 , S.D.= 0.77) สีที่ใช้ สื่อถึงเอกลักษณ์ ธ.ก.ส มีความพึงพอใจในระดับมาก(\bar{x} =3.93 , S.D. = 0.70) มีการให้ค่าสีหลักและค่าสีรองในสัดส่วนค่าสีที่เหมาะสม มีความพึงพอใจในระดับมาก(\bar{x} =3.80 , S.D. = 0.77) รูปแบบลวดลายส่งเสริมให้ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกมีคุณค่า มีความพึงพอใจในระดับมาก (\bar{x} =4.13, S.D. = 0.52) รูปแบบลวดลายสามารถนำไปประยุกต์ใช้ภายในองค์กรได้ มีความพึงพอใจในระดับมาก(\bar{x} =3.80, S.D. = 0.86)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- ชะลูด นิมเสมอ. 2531. ศ.องค์ประกอบของศิลปะ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช. 2531.
- เถกิง พัฒโนภาษ และพิมพ์ คงแสงไชย สุทธิคำ. 2548. โครงการวิจัยการออกแบบเครื่องเคลือบ
เบญจรงค์ร่วมสมัย สำหรับการส่งออกเพื่อขยายโอกาสทางเศรษฐกิจของช่างฝีมือในเขต
อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม. ภาควิชาการออกแบบอุตสาหกรรม
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทวี พรหมพุกษ์. 2537. วิชาเครื่องเคลือบดินเผาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- น. ณ ปากน้ำ. 2550. วิวัฒนาการลายไทย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : เมืองโบราณ.
- นวนน้อย บุญวงศ์. 2542. หลักการออกแบบ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประวัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. [Online]. Available :
http://www.baac.or.th/content-about.php?content_group_sub=13
- ประเภทเครื่องเบญจรงค์. [Online]. Available : <http://student.swu.ac.th/fa471010251/benja4.htm>
- ประชา สุวิธานนท์ และเกษียร เตชะพีระ. 2554. อัตลักษณ์ไทย. กรุงเทพฯ : จากไทยสู่ไทย
- ประชิด ทิณบุตร. 2530. การออกแบบกราฟฟิก. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ประเสริฐ ศิลรัตน์. 2538. การออกแบบลวดลาย. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- พฤทธิ ศุภเศรษฐศิริ. 2548. งานวิจัยวัฒนธรรมเรื่องเครื่องเบญจรงค์ไทยปัจจุบัน : กรณีศึกษาเครื่อง
เบญจรงค์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในเขตจังหวัดสมุทรสาคร. กรุงเทพฯ : สำนักงาน
คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ส่วนวิจัยและพัฒนา สถาบันวัฒนธรรมศึกษา.
- พินาลิน สาริยา. 2549. การออกแบบลวดลาย. พิมพ์ครั้งที่1. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ภูซงค์ จันทวิช. 2551. เครื่องถ้วยเบญจรงค์. กรุงเทพฯ : เมืองโบราณ.
- วิบูลย์ ลีสุวรรณ. 2522. 5 นาทีกับศิลปะไทย. พิมพ์ครั้งที่1. กรุงเทพฯ : ปานยา.
- วิบูลย์ ลีสุวรรณ. 2530. ศิลปะหัตถกรรมไทย. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. 2526. การออกแบบ. กรุงเทพฯ : วิมวอลอาร์ต
- ศิริเพ็ญ ต้นทอง. 2537. วิวัฒนาการของศิลปะหัตถกรรมในสังคมไทยสมัยรัตนโกสินทร์
เครื่องปั้นดินเผาเครื่องจักสาน ดอกไม้ประดิษฐ์. พิมพ์ครั้งที่1. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สาโรจน์ มีวงศ์สม. 2541. เครื่องถ้วยในประเทศไทย. พิมพ์ครั้งที่1. กรุงเทพฯ : บริษัทฐานการพิมพ์
จำกัด
- สิทธิศักดิ์ ธีรศรีสวัสดิ์กุล. 2529. ออกแบบลวดลาย. พิมพ์ครั้งที่2. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สุกัลย์ เจริญกุล. (ม.ป.ป.). ประวัติพิศวงเครื่องเบญจรงค์. ไทย. [Online]. Available :
<http://www.material.chula.ac.th/RADIO47/ApriI/radio4-3.htm>
- อภิญา เพ็ญพสุกุล. 2541. อัตลักษณ์. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- อ้อยทิพย์ พลศรี. 2545. การออกแบบลวดลาย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก. หนังสือราชการ

ภาคผนวก ข. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ภาคผนวก ค. ภาพการดำเนินงานวิจัย

ภาคผนวก ง. ผลงานพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคาร
เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ภาคผนวก จ. PATTERN

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ 1467

คณะกรรมการการอุดมศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๒๐ เมษายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษา

เรียน หัวหน้าแผนก กลุ่มงานเสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กร สำนักประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ด้วย นางสาวอรจิรา เทศปลื้ม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีความประสงค์จะขอสัมภาษณ์ท่าน เรื่อง ความต้องการที่มีต่อลวดลายบนผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก และขอถ่ายภาพขณะสัมภาษณ์ ของที่ระลึกประเภทเบญจรงค์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เพื่อประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาและพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกแสดงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๕๔-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๕๒

โทรสาร. ๐๒- ๓๒๕๔-๘๔๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร.๐๘๕-๙๒๐-๓๖๓๐

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เคียงคู่ผู้ค้าประชาชน

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

2346 ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900 TEL. 0 2558 6555 FAX. 0 2558 6341
BANK FOR AGRICULTURE AND AGRICULTURAL CO-OPERATIVES

2346 Phahon Yothin Road, Chatuchak, Bangkok 10900 www.baac.or.th

ที่ สปส/พิเศษ 161

23 เมษายน 2558

เรื่อง ตอบรับการให้ข้อมูลสำหรับการศึกษาในหัวข้อ “ศึกษาและพัฒนาตลาดขายของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร”

เรียน รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา

ตามหนังสือที่ ศธ 0524.04/1467 ลงวันที่ 21 เมษายน 2558 เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้กับ นางสาวอรจิรา เทศปลื้ม นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตรบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง ได้ศึกษาหัวข้อ “ศึกษาและพัฒนาตลาดขายของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร” ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ในการนี้ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) พิจารณาแล้วเห็นว่า การศึกษาในหัวข้อดังกล่าว จะเป็นประโยชน์ในการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารเสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กรได้เป็นอย่างดี ในนาม ธ.ก.ส. จึงยินดีให้การสนับสนุนข้อมูลของธนาคาร ตลอดจนความต้องการที่มีต่อตลาดขายบนผลิตภัณฑ์ภาพถ่ายประกอบการจัดเตรียมการทำวิทยานิพนธ์แก่ท่าน เพื่อเป็นการพัฒนาต่อยอดการจัดทำของที่ระลึกของ ธ.ก.ส. ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายพิระพงศ์ คำชิน)

ผู้อำนวยการสำนักประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร ทำการแทน

ผู้จัดการ

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

สำนักประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร

โทร 02 558 6100 ต่อ 6739

โทรสาร 02 558 6152

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล. ส่วนสนับสนุนวิชาการ โทร.๓๖๙๒
ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔ / 0164 วันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ดร.ธนิษฐ์ รัตนโอฬาร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ด้วย นางสาวอรจิรา เทศปลื้ม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า
คุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาพัฒนาผลผลิตของทีระลิกที่แสดงออกถึง
เอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร” โดยมี ผศ.ดร.อภิศักดิ์ สินธุ์ศักดิ์ เป็นอาจารย์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.จตุรงค์ เลหาะเพ็ญแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่อง
ดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสม
มากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ นางสาวอรจิรา เทศปลื้ม มีความสมบูรณ์
ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณ
เป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ดร.ธนิษฐ์ รัตนโอฬาร
ดร.ธนิษฐ์ รัตนโอฬาร

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล. ส่วนสนับสนุนวิชาการ โทร.๓๖๙๒
ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔ / 0164 วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ด้วย นางสาวอรจิรา เทศปลื้ม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาพัฒนาผลผลิตของทีระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร” โดยมี ผศ.ดร.อภิศักดิ์ สินธุ์ศักดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.จตุรงค์ เลหาพะเพ็ญแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ นางสาวอรจิรา เทศปลื้ม มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์สุทธิ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติกรแทนคณบดี

1. รับมอบหมายให้จัดทำ

2. รวบรวมแบบสอบถาม

3. มอบหมายให้รวบรวมแบบสอบถาม

๓๑.๕๘

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ส่วนสนับสนุนวิชาการ งานบริการวิชาการและวิจัย โทร. ๓๕๓๒

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๓ / ๑๕๓/๙

วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง แจ้งผลการตอบรับบทความเพื่อตีพิมพ์ในผลงานวิจัยในโครงการประชุมวิชาการระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ ๖

เรียน นางสาวอรจิรา เทศปลื้ม

ตามที่ ท่านได้ส่งบทความวิชาการและวิจัย เรื่อง ศึกษาและพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (Study and Development of Graphic on Souvenir as Identity Designed for Bank for Agriculture and Agricultural Cooperative of Thailand) เพื่อนำเสนอบทความวิชาการและวิจัยในผลงานวิจัย “โครงการประชุมวิชาการระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ ๖” (6th Graduate Integrity Conference : GI 6) ในวันศุกร์ที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๘ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง นั้น บัดนี้บทความของท่านได้ผ่านการนำเสนอผลงานและการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเรียบร้อยแล้วจะได้ตีพิมพ์เผยแพร่ในหนังสือ “ผลงานวิจัยในโครงการประชุมวิชาการระดับบัณฑิตศึกษา” คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ฉบับที่ ๖ พ.ศ. ๒๕๕๘ (ISSN : ๑๑๘๖-๖๘๘๔) ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเชฐ โสวิทยสกุล)
คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ 1018

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๑๒ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ

เรียน นางสาวณัฐธา เกตุหงส์น้อย

ด้วย นางสาวอรจิรา เทศปลื้ม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาและพัฒนาลวดลายของที่ระลึกที่
แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร” โดยมี ผศ.ดร.อภิศักดิ์สินธุ
ภักดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.จตุรงค์ เลาหะเพ็ญแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่อง
ดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้าน การออกแบบ ของ นางสาวอรจิรา
เทศปลื้ม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ
ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๕๙-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒

โทรสาร. ๐๒- ๓๒๕๙-๘๔๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร.๐๘๘๙-๙๒๐-๓๖๓๐

ณัฐธา เกตุหงส์น้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/๑๐๑๘

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๑๖ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ

เรียน นางสาวลลิตา ไม้งาม

ด้วย นางสาวอรจิรา เทศปลื้ม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอม
เกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาและพัฒนาตลาดขายของที่ระลึกที่
แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร” โดยมี ผศ.ดร.อภิศักดิ์
สินธุภักดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.จรูญศักดิ์ เลาหะเพ็ญแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่อง
ดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ ของ นางสาวอรจิรา เทศปลื้ม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ
ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๙-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒

โทรสาร. ๐๒- ๓๒๙-๘๔๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร.๐๘๙-๙๒๐-๓๖๓๐

ยื่น ตี ใจกำกับหน้า

ลลิตา ไม้งาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ 1018

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๑๒ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ

เรียน นายชาญรินทร์ รอดเกิด

ด้วย นางสาวอรจิรา เทศปลื้ม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาและพัฒนาตลาดของที่ระลึกที่
แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาครเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร” โดยมี ผศ.ดร.อภิศักดิ์สินธุ์
ภักดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.จตุรงค์ เลาหะเพ็ญแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่อง
ดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบ ของ นางสาวอรจิรา
เทศปลื้ม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ
ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)
รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๕-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒

โทรสาร. ๐๒- ๓๒๕-๘๔๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร.๐๘๙-๙๒๐-๓๖๓๐

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามความต้องการในในรูปแบบลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จากกลุ่มตัวอย่าง

วิทยานิพนธ์ เรื่อง

ศึกษาและพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตร
และสหกรณ์การเกษตร

โดย นางสาว อรจิรา เทศปลื้ม

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

คำชี้แจง : แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมความคิดเห็นจากกลุ่มเป้าหมาย เพื่อเป็นแนวทางในการลวดลายบนของที่ระลึก โปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริงด้วยตัวท่านเอง แบบประเมินความคิดเห็นฉบับนี้ มีทั้งหมด 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประเมิน

ตอนที่ 2 ความต้องการในรูปแบบลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดยมีระดับความคิดเห็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
- 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
- 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
- 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
- 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาและพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
2. เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกให้กับธนาคาร (ธ.ก.ส.) จากลวดลายที่ทำการศึกษา
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของพนักงานกลุ่มงานเสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กรสำนักประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กรธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรที่มีต่อลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประเมิน

คำชี้แจง : กรุณาทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1.1 เพศ

ชาย หญิง

1.2 อายุ

ต่ำกว่า 21 ปี 21 – 35 ปี 36 – 54 ปี 55 ปีขึ้นไป

1.3 อาชีพ

ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 ประกอบธุรกิจส่วนตัว บริษัทเอกชน อื่นๆ (โปรดระบุ).....

1.4 ระดับการศึกษา

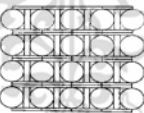

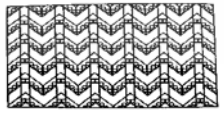
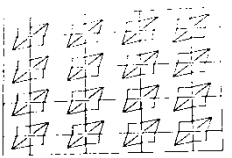
ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความต้องการในรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์การจัดการภายในองค์กร โดยหลักการเรขศิลป์ข้อมูล ข่าวสาร (Infographic) กรณีสึกษา แผนกพยาบาลวิทย์ฯ โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ โดยมีระดับความคิดเห็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
- 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
- 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
- 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
- 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามระดับความคิดเห็นของท่าน โดยตอบให้ตรงตามความเป็นจริงของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด เกี่ยวกับรูปแบบสัญลักษณ์และรูปแบบตัวอักษร ดังนี้

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. รูปแบบลวดลาย					
1.1 ลวดลายเบญจรงค์ในกลุ่มเทพนมประกอบลาย 					
1.2 ลวดลายเบญจรงค์ในกลุ่มลายพรรณพฤกษา 					
1.3 ลวดลายเบญจรงค์ในกลุ่มลายผ้ายก 					
2. การจัดวางลวดลาย					
2.1 การจัดวางตามลักษณะแนวตรง 					
2.2 การจัดวางตามลักษณะกึ่งกลาง 					
2.3 การจัดวางตามลักษณะซิกแซ็ก 					
2.4 จัดวางตามลักษณะแนวเฉียง 					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่ไปใช้ประโยชน์ใด ๆ ในทางค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**แบบประเมินความเที่ยงตรงของเนื้อหาตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อวัด
แบบประเมินความคิดเห็นของผู้ เชี่ยวชาญ ที่มีรูปแบบต่อลวดลายบนของที่ระลึกที่
แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาและพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดง ออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคาร
เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร**

โดย นางสาว อรจิรา เทศปลื้ม

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผศ.ดร.อภิสิทธิ์ สิ้นธุภักดิ์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผศ.ดร.จตุรงค์ เลหาพะเพ็ญแสง

คำชี้แจง : โปรดพิจารณาว่าข้อความแต่ละข้อต่อไปนี้วัดตรงตามนิยามศัพท์หรือไม่ แล้วเขียนผล
พิจารณาของท่านโดย โดยแบบประเมินแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประเมิน

ตอนที่ 2 การประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อวัดความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อ
ลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
ตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงของแบบประเมินเนื้อหา โดยพิจารณาว่าข้อความแต่ละข้อ วัดตรงตามนิยาม
ศัพท์หรือไม่ แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับของระดับความคิดเห็นที่ตรงกับความเห็นของท่าน
โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

+1	=	เมื่อแน่ใจว่าประเด็นคำถามนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ
0	=	เมื่อไม่แน่ใจว่าประเด็นคำถามนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ
-1	=	เมื่อแน่ใจว่าประเด็นคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

หมายเหตุ : มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 เป็นเกณฑ์ความหมายที่มีความเที่ยงตรงสอดคล้องกับ
วัตถุประสงค์ ค่าที่ต่ำกว่า 0.5 พิจารณาแก้ไขปรับปรุงหรือตัดทิ้ง

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ประเมิน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาและพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อ
การเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

2. เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกให้กับธนาคาร (ธ.ก.ส.) จากลวดลายที่ทำการศึกษา

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มงานเสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กรสำนักประชาสัมพันธ์และ
สื่อสารองค์กรธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรที่มีต่อลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึง
เอกลักษณ์ ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการเรียนการสอน ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในงานวิจัย

ด้านเนื้อหา

1. ศึกษาลวดลายเบญจรงค์ หมายถึง ลวดลายเบญจรงค์บนของที่ระลึกของธนาคารเพื่อ การเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งเป็นของที่ระลึกที่ทางธนาคารได้ใช้เพื่อมอบแก่ลูกค้า ศึกษาประเภท ลวดลายของเบญจรงค์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ลวดลายเบญจรงค์ในกลุ่มเทพนมต่างๆ ลวดลายเบญจรงค์ ในกลุ่มพรรณพฤกษา ลวดลายเบญจรงค์ในกลุ่มลายผ้ายก

2. ศึกษาเอกลักษณ์ ธ.ก.ส หมายถึง ลักษณะเด่น การรับรู้และจดจำได้เกี่ยวกับธนาคาร ใน ความนึกคิดของบุคลากรภายในองค์กร

ด้านการออกแบบ

1. การพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึก หมายถึง พัฒนาลวดลายโดยการนำลักษณะเด่น ความเป็น เอกลักษณ์ของ ธ.ก.ส ความนึกคิดและจดจำได้ มาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับลวดลายเบญจรงค์

2. ลวดลายที่พัฒนาสามารถสื่อความหมายถึงเอกลักษณ์ ธ.ก.ส ได้ หมายถึง ลวดลายที่พัฒนา สามารถเป็นที่จดจำและแสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารได้เป็นอย่างดี มีจุดเด่นและลักษณะเฉพาะที่ สื่อถึงองค์กรได้อย่างชัดเจน

3. การกำหนดสี หมายถึง สีที่ใช้เป็นสีประจำธนาคาร มีความหมาย และสามารถถ่ายทอด เอกลักษณ์ของ ธ.ก.ส ผ่านสีที่ใช้ สามารถสร้างการรับรู้และจดจำได้

4. การสื่อความหมาย หมายถึง ลักษณะเด่นที่เป็นเอกลักษณ์ของธนาคารที่สามารถสร้างการรับรู้ ให้แก่ผู้รับ และพบเห็นได้ สามารถจดจำว่าลวดลายที่เกิดขึ้นเป็นลวดลายของที่ระลึกของ ธ.ก.ส จากการมี ลักษณะลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของธนาคาร

ด้านความพึงพอใจ

1. ความพึงพอใจในด้านการรับรู้ที่มีต่อลวดลายที่พัฒนา หมายถึง บุคลากรภายในธนาคาร แผนกกลุ่มงานเสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กรธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีความสนใจ ในลวดลายที่พัฒนาขึ้น และสามารถรับรู้ จดจำ ในลวดลายใหม่ที่ทำการพัฒนา

2. ความพึงพอใจในด้านการแสดงออกถึงเอกลักษณ์ของ ธ.ก.ส หมายถึง ความพึงพอใจในการนำ เอกลักษณ์ที่โดดเด่นของธนาคารมาประยุกต์ใช้กับลวดลายเบญจรงค์ได้อย่างสอดคล้อง สวยงาม และ ยังคงความมีคุณค่าของลวดลายเบญจรงค์ไว้อย่างดีเยี่ยม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประเมิน

ชื่อ.....นามสกุล.....

สถานที่ทำงาน.....

ตำแหน่งงาน.....

ประสบการณ์ทำงาน/ผลงาน.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 แบบประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อวัดความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้ และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่าน

ลำดับ	รายการ	การให้คะแนน		
วัตถุประสงค์ ข้อที่ 1	ศึกษาและพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	ด้านเนื้อหา		
		+1	0	-1
1	ศึกษาลวดลายเบญจรงค์			
1.1	ลวดลายเบญจรงค์ รูปแบบใดที่สอดคล้องกับเอกลักษณ์ของ ธ.ก.ส			
2	ศึกษาเอกลักษณ์ ธ.ก.ส			
2.1	นิยามที่สื่อถึง ธ.ก.ส			
วัตถุประสงค์ ข้อที่ 2	เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกให้กับธนาคาร (ธ.ก.ส.) จากลวดลายที่ทำการศึกษา	ด้านการออกแบบ		
		+1	0	-1
1	การพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึก			
1.1	รูปแบบลวดลายที่พัฒนาสามารถสื่อถึงเอกลักษณ์ของ ธ.ก.ส			
1.2	รูปแบบลวดลายที่พัฒนามีความสวยงาม และเป็นที่จดจำ			
1.3	รูปแบบลวดลายที่พัฒนาช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ขององค์กร			
2	การกำหนดสี			
2.1	สีที่ใช้ในการพัฒนาลวดลาย มีความชัดเจน สะดุดตา สื่อถึงเอกลักษณ์ ธ.ก.ส			
2.2	มีการให้ค่าสีหลักและค่าสีรองในสัดส่วนค่าสีที่เหมาะสม			
3	การสื่อความหมาย			
3.1	ลวดลายที่พัฒนาสามารถสื่อความหมายถึงเอกลักษณ์ ธ.ก.ส ได้			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**แบบสอบถามประเมินความพึงพอใจในรูปแบบลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึง
เอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จากกลุ่มตัวอย่าง
วิทยานิพนธ์ เรื่อง**

ศึกษาและพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตร
และสหกรณ์การเกษตร

โดย นางสาว อรจิรา เทศปลื้ม

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

คำชี้แจง : แบบประเมินความ พึงพอใจฉบับนี้ ใช้พิจารณาประกอบกับแบบร่างภาพประกอบ เรื่อง ศึกษาและพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแนวทาง การพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึก แบบประเมินความคิดเห็นฉบับนี้ มีทั้งหมด 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประเมิน

ตอนที่ 2 การประเมินผลงานการ พัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด
- 4 หมายถึง พึงพอใจมาก
- 3 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง
- 2 หมายถึง พึงพอใจน้อย
- 1 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ประเมิน

วัตถุประสงค์การวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
2. เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกให้กับธนาคาร (ธ.ก.ส.) จากลวดลายที่ทำการศึกษา
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มงานเสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กรสำนักประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กรธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรที่มีต่อลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประเมิน

คำชี้แจง : กรุณาทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1.1 เพศ

ชาย

หญิง

1.2 อายุ

ต่ำกว่า 21 ปี

21 – 35 ปี

36 – 54 ปี

55 ปีขึ้นไป

1.3 ระดับการศึกษา

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป

1.4 ระดับการศึกษา

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป

1.5 ระดับการศึกษา

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป

ตอนที่ 2 การประเมินผลงานการลดรายจ่ายของทีระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพแสดงการปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟฟิก
 ภาพถ่ายโดย อรจิรา เทศปลื้ม (2558)

ภาพแสดงการปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟฟิก
 ภาพถ่ายโดย อรจิรา เทศปลื้ม (2558)
 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพแสดงการปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟฟิก
 ภาพถ่ายโดย อรจิรา เทศปลื้ม (2558)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพแสดงการศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการพัฒนาตลาด
 ภาพถ่ายโดย อรจิรา เทศปลื้ม (2558)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพแสดงการพัฒนาตลาดขายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคาร การใช้สีทองเป็นสีหลัก ประกอบสีน้ำเงิน และสีขาว แสดงสีประจำธนาคาร และลวดลายรวงข้าว ในแบบหรรษา

ภาพโดย อรจิรา เทศปริ่ม 2558

ภาพแสดงการพัฒนาตลาดขายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคาร ใช้โทนสีเหลืองทอง ประกอบสีน้ำเงิน โดดเด่นที่สัญลักษณ์ธนาคารเสมือนจริง ผสมผสานอย่างโดดเด่น

ภาพโดย อรจิรา เทศปริ่ม 2558

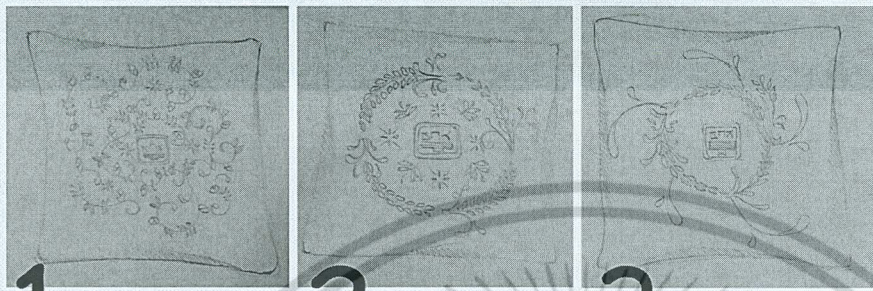
แสดงการพัฒนาตลาดขายบนของทีระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคาร ใช้สีประจำธนาคารเป็นหลัก
คือสีน้ำเงิน สีทอง และสีขาว ลวดลายรวงข้าวที่ดูอุดมสมบูรณ์

ภาพโดย อรจิรา เทศปลื้ม 2558

แสดงการพัฒนาตลาดขายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
ที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ แก้ไขตามข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปสอบถามความพึงพอใจจากกลุ่มตัวอย่าง
ภาพโดย อรจิรา เทศปลื้ม 2558

SKETCH DESIGN

1. 2. 3.

ศึกษาและพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

โดย นางสาวอรจิรา เทศปลื้ม 53630711

ภาพแสดง PRESENTATION

ภาพโดย อรจิรา เทศปลื้ม (2558)

SKETCH DESIGN 1

แบบร่างที่ 1 การพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคาร การใช้สีทองเป็นหลัก ประกอบด้วย สีน้ำเงิน และสีขาว แสดงสีประจำธนาคาร และลวดลาย รวงข้าว โขนแบบทูลเกล้า

C:19.44 M:27.93 Y:58.7 K:6.38

C:88.24 M:65.26 Y:7 K:1.34

ศึกษาและพัฒนาลวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

โดย นางสาวอรจิรา เทศปลื้ม 53630711

ภาพแสดง PRESENTATION

ภาพโดย อรจิรา เทศปลื้ม (2558)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

SKETCH DESIGN 2

แบบร่างที่ 2 การพัฒนาวดลายบนของที่ระลึกที่แสดง
ออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคาร ใช้โทนสีเหลืองทอง
ประกอบสีน้ำเงิน โดดเด่นที่สัญลักษณ์ธนาคารเดิมอันจริง
ผสมผสานอย่างโดดเด่น

C:4.5 M:21.74 Y:72.69 K:0.47

C:88.24 M:65.26 Y:7 K:1.34

ศึกษาและพัฒนาวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

โดย นางสาวอรจิรา เทศปลื้ม S3630711

ภาพแสดง PRESENTATION

ภาพโดย อรจิรา เทศปลื้ม (2558)

SKETCH DESIGN 3

แบบร่างที่ 3 การพัฒนาวดลายบนของที่ระลึกที่แสดง
ออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคาร ใช้โทนสีเหลืองทอง
ประกอบสีน้ำเงิน โดดเด่นที่สัญลักษณ์ธนาคารเดิมอันจริง
ผสมผสานอย่างโดดเด่น

C:4.24 M:29.83 Y:75.95 K:0.56

C:88.24 M:65.26 Y:7 K:1.34

C:70.73 M:4.2 Y:76.51 K:0.47

ศึกษาและพัฒนาวดลายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

โดย นางสาวอรจิรา เทศปลื้ม S3630711

ภาพแสดง PRESENTATION

ภาพโดย อรจิรา เทศปลื้ม (2558)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

SKETCH DESIGN 1

แบบร่างที่ 1 การพัฒนาตลาดขายบน
ของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์
ของธนาคาร การใช้สีทองเป็นสีหลัก
ประกอบสีน้ำเงิน และสีขาว แลคังสี
ประจำธนาคาร และตลาดขายรวงข้าว
ในแบบทูลตรา

C:19.44 M:27.93 Y:58.2 K:6.38

C:88.24 M:65.26 Y:7 K:1.34

ศึกษาและพัฒนาตลาดขายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

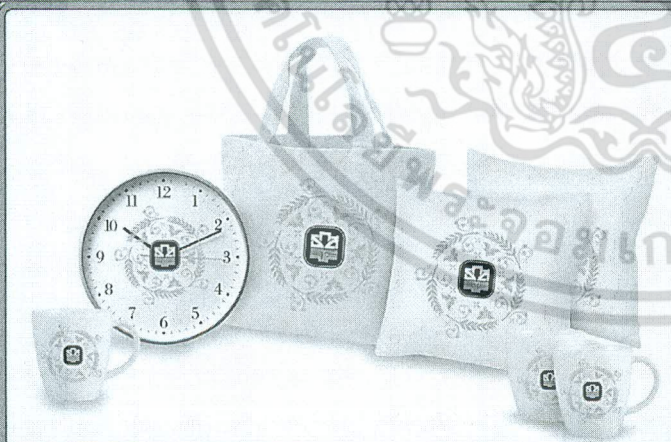
โดย นางสาวอรจิรา เทศปลื้ม 53630711

ภาพแสดง PRESENTATION

ภาพโดย อรจิรา เทศปลื้ม (2558)

SKETCH DESIGN 2

แบบร่างที่ 2 การพัฒนาตลาดขายบน
ของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์
ของธนาคาร ใช้โทนสีเหลืองทอง
ประกอบสีน้ำเงิน โดดเด่นที่สัญลักษณ์
ธนาคารเสมือนจริงผสมผสานอย่าง
โดดเด่น

C:4.5 M:21.74 Y:72.69 K:0.47

C:88.24 M:65.26 Y:7 K:1.34

ศึกษาและพัฒนาตลาดขายบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

โดย นางสาวอรจิรา เทศปลื้ม 53630711

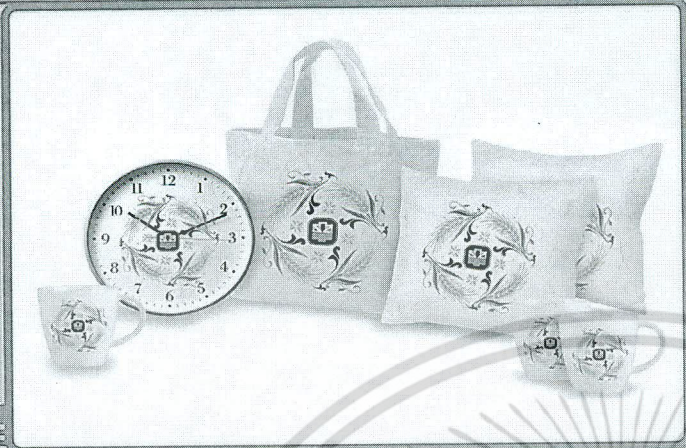

ภาพแสดง PRESENTATION

ภาพโดย อรจิรา เทศปลื้ม (2558)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

SKETCH DESIGN 3

แบบร่างที่ 3 การพัฒนาขวดชา
บนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอก-
ลักษณ์ของธนาคาร ใช้ในสีเหลือง
ทอง ประกอบด้วยเงิน โดดเด่นที่
สัญลักษณ์ธนาคารเหมือนจริงผสม
ผสานอย่างโดดเด่น

	C:4.24 M:29.83 Y:25.95 K:0.56
	C:88.24 M:65.26 Y:7 K:1.34
	C:70.73 M:42 Y:76.51 K:0.47

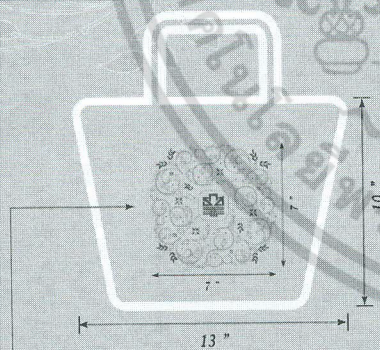
ศึกษาและพัฒนาขวดชาบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
โดย นางสาวอรจิรา เทศปลื้ม 53630711

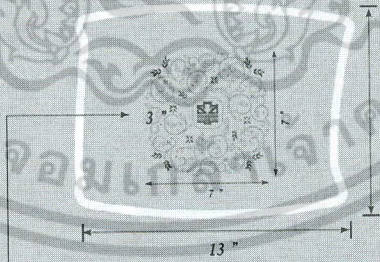
ภาพแสดง PRESENTATION

ภาพโดย อรจิรา เทศปลื้ม (2558)

DIMENSION

ภาพแสดงขนาดสัดส่วนของกระป๋อง มีขนาด 13"x10"
ในส่วนของขวดชา มีขนาด 7"x7" สัดส่วนบริเวณที่กลาง
ของกระป๋อง เพื่อให้เกิดความโดดเด่นกับขวดชาบนกระป๋อง

ภาพแสดงขนาดสัดส่วนของกระป๋อง มีขนาด 13"x13"
ในส่วนของขวดชา มีขนาด 7"x7" สัดส่วนบริเวณที่กลาง
ของกระป๋อง เพื่อให้เกิดความโดดเด่นกับขวดชาบนกระป๋อง

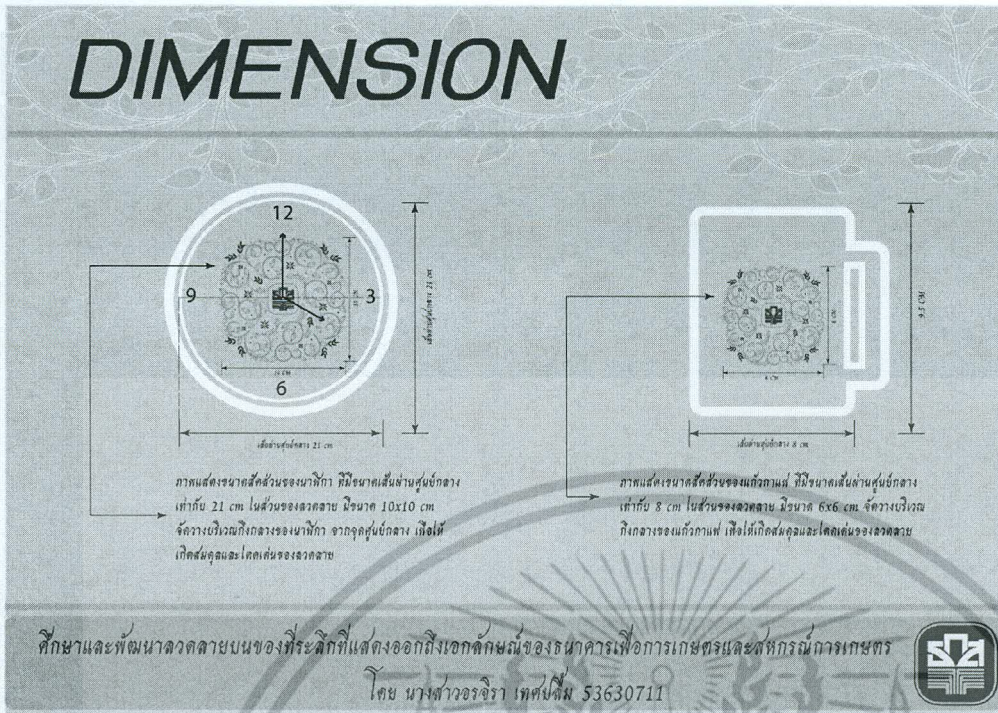
ศึกษาและพัฒนาขวดชาบนของที่ระลึกที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
โดย นางสาวอรจิรา เทศปลื้ม 53630711

ภาพแสดง PRESENTATION

ภาพโดย อรจิรา เทศปลื้ม (2558)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพแสดง PRESENTATION
ภาพโดย อรจิรา เทศปลื้ม (2558)

ภาพแสดง ผลงานต้นแบบ
ภาพโดย อรจิรา เทศปลื้ม (2558)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

PATTERN กระเป่า

โดย อรจิรา เทศปลื้ม (2558)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

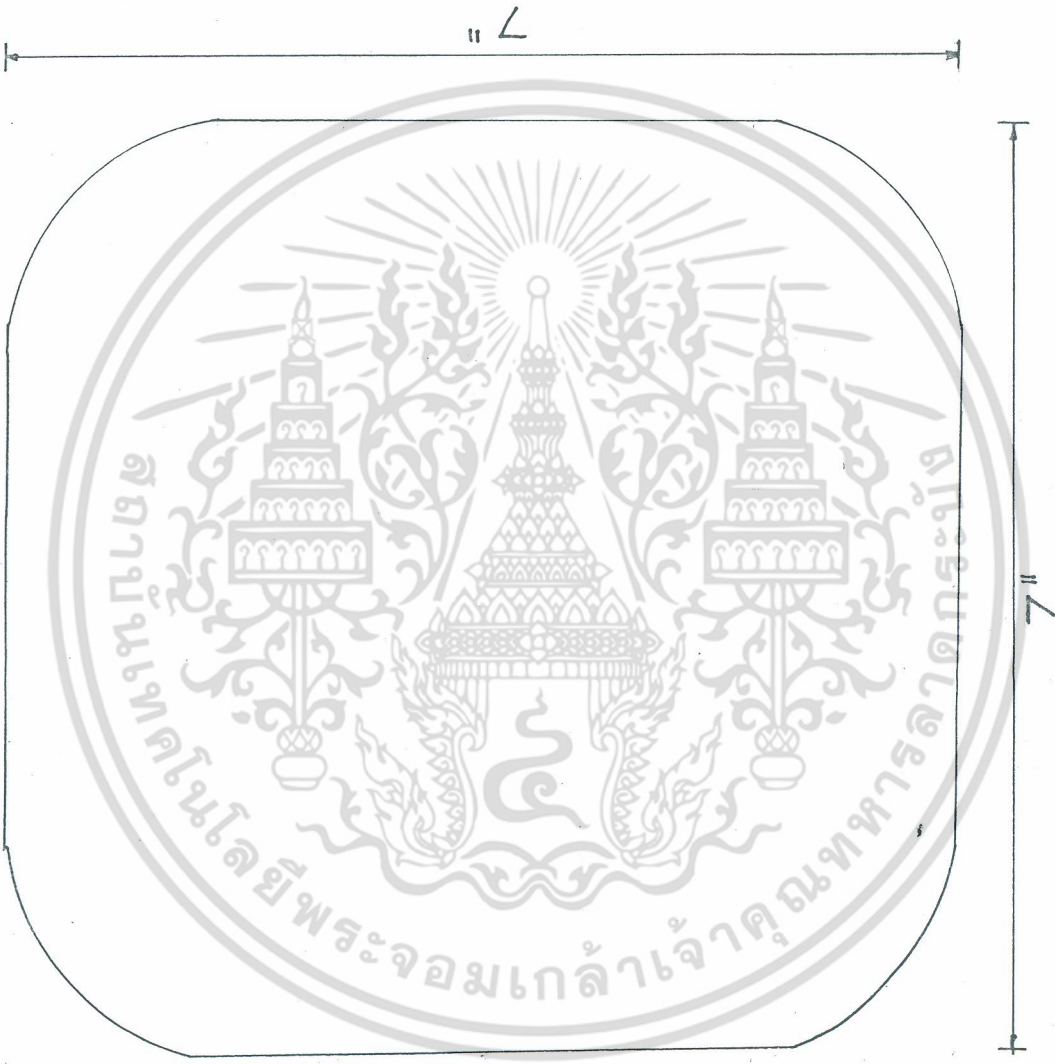
นกระเป่าสีน้ำเงิน 2 ชั้น

ตัดผ้า 4 ชั้น
- ตัวกระเป่า
- ซักในกระเป่า

ตัดนกระเป่าขาว
รอง:

เข็มตามเส้น
ตัดผ้าเพื่อ 1.5 ซม.
สำหรับจับ

เข็มตามร่อง
เพื่อจับเป็นกันกระเป่า

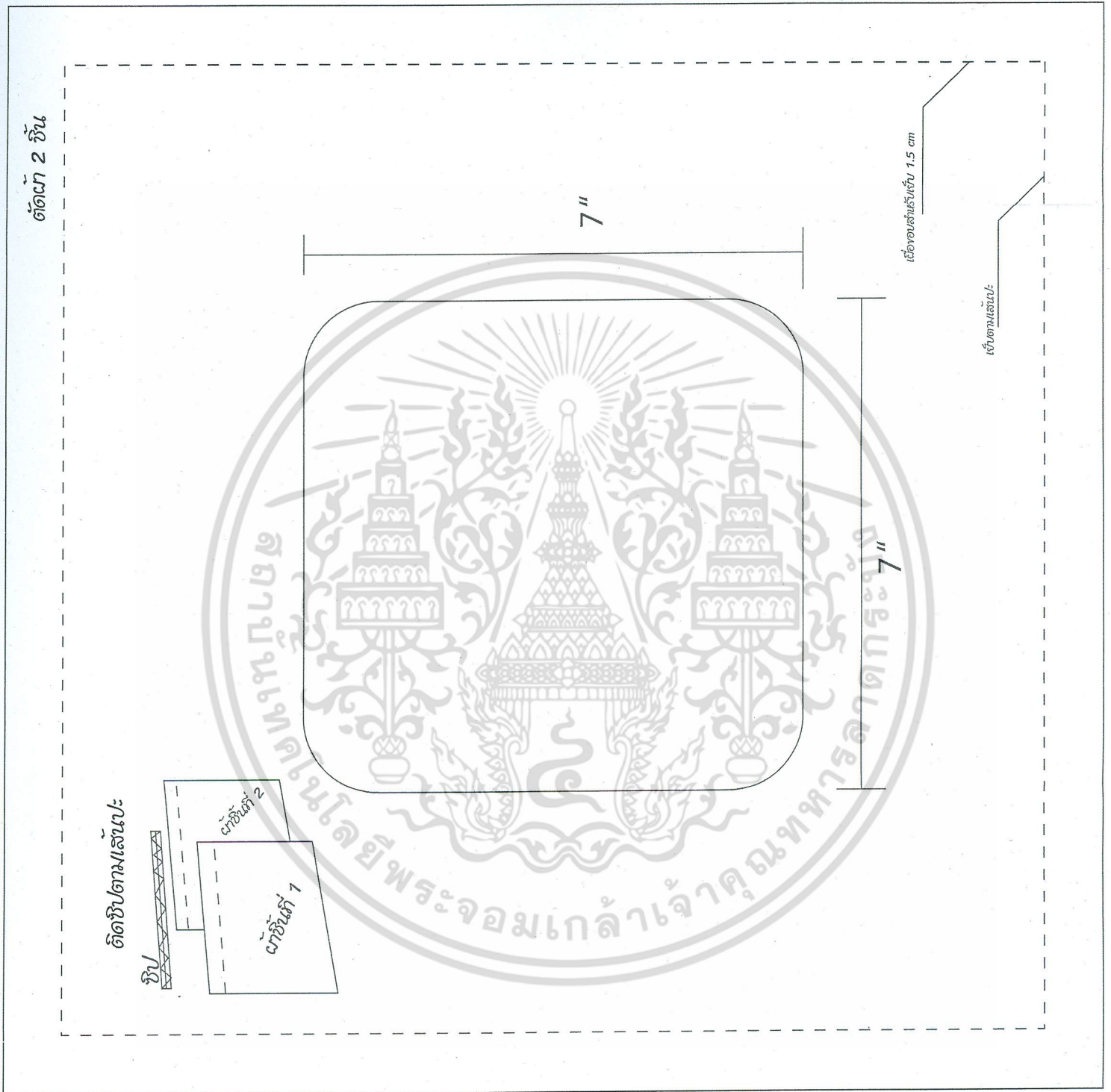
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

PATTERN ปลอกหมอนอิง

โดย อรจิรา เทศปลื้ม (2558)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล	นางสาวอรจิรา เทศปลื้ม
วันเดือนปี เกิด	29 มีนาคม 2528
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	1589/76 ซ.ด่านสำโรง 56/1 ต.สำโรงเหนือ อ.เมือง จ.สมุทรปราการ 10270
ประวัติการศึกษา	
ปีการศึกษา 2548	สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยช่าง ศิลป์ ลาดกระบัง สาขาวิชาภาพพิมพ์
ปีการศึกษา 2551	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาศิลปอุตสาหกรรม
ปีการศึกษา 2558	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ประสบการณ์ทำงาน	พ.ศ. 2553 พนักงานธนกิจ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) พ.ศ. 2556 เจ้าหน้าที่บริการธุรกิจ ระดับ3 ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้